

TAMPEREEN YLIOPISTO

**Kilpailuilmio eteläsuomalaisessa koulussa
6. -9.luokkalaisten kokemana**

Kasvatustieteiden yksikkö
Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma
HENNA MERILEHTO
Toukokuu 2016

Tampereen yliopisto

Kasvatustieteiden yksikkö

HENNA MERILEHTO: Kilpailuilmio eteläsuomalaisessa koulussa 6. – 9.luokkalaisten kokemana

Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma, 81 sivua, 56 liitesivua

Toukokuu 2016

Tutkimuksessa tarkasteltiin oppilaiden kokemaa kilpailua yhteiskunnallisesta ja kasvatuksellisesta näkökulmasta käsin. Tutkimusongelmana oli selvittää, miten kilpailuilmio esiintyy koulumaailmassa ja miten oppilaat kokevat kilpailemisen koulussa. Lisäksi haluttiin kartoittaa millaisia tuntemuksia kilpaileminen herättää oppilaissa ja kokevatko he, että heitä kannustetaan kilpailemiseen vanhempien tai opettajien taholta. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostui uusliberalismista, joka poliittis-taloudellisena ideologiana korostaa yksilön vapautta, tehokkuutta, yrittäjyyttä ja kilpailukykyä. Uusliberalistisia vaikutteita etsittiin myös koulumaailmaa ohjailevista asiakirjoista. Tutkimuksessa selvitettiin, miten kilpailudiskurssi esiintyy vuoden 1970 peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietinnössä sekä vuoden 2004 ja 2014 valtakunnallisissa perusopetuksen opetussuunnitelmanperusteissa.

Tutkimus on luonteeltaan empiirinen tapaustutkimus. Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeen avulla huhtikuussa 2015. Aineistonkeruu toteutettiin eteläsuomalaisessa yhtenäiskoulussa, jossa tutkimukseen osallistuivat koulun 6. – 9. luokkalaiset oppilaat. Kyselyyn vastasi 213 oppilasta. Kuusi vastauslomaketta hylättiin puutteellisten merkintöjen takia, jolloin tutkimusjoukoksi muodosti 207 oppilasta. Kyselylomake muodostui 45 väittämästä, jotka oli ryhmitelty viiteen aihealueeseen. Aihealueita olivat oppilaan oma suhtautuminen ja asenne kilpailemiseen, kilpailuun liittyvät positiiviset ja negatiiviset kokemukset, kannustamisen ja motivoinnin vaikutus kilpailutilanteen syntymiseen sekä ryhmän ja ympäristön vaikutus kilpailemiseen. Oppilaan sukupuoli, luokka-aste ja sisarusten määrä muodostivat kyselyn taustamuuttujat. Aineistoa käsiteltiin SPSS-tilasto-ohjelmalla, jonka avulla todettiin aineiston vino jakautuminen. Aineiston vinon jakauman vuoksi SPSS-analyysissä hyödynnettiin epäparametrisia testejä, kuten Mann-Whitneyn U-testi, Kolmogorov-Smirnovin –testi ja Kruskal-Wallis –testi. Tutkimuksessa selvisi, että tutkimuskohteen oppilaat olivat pääsääntöisesti kilpailumyönteisiä ja mielsivät itsensä kilpailuhenkiseksi. Oppilaat kokivat, että kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin, vaikka suuri osa heistä ilmaisi jännittävänsä kilpailutilanteita. Tyttöjen ja poikien välillä esiintyi tilastollisesti merkitseviä eroja useassa väittämässä.

Avainsanat: uusliberalismi, kilpailu, kilpailukyky, tehokkuus

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
2	KILPAILU ILMIÖNÄ.....	7
2.1	KILPAILU KÄSITTEENÄ	7
2.2	MIKSI KILPAILLA, MIKSIEI?	8
3	UUSLIBERALISMI.....	10
3.1	UUSLIBERALISMIN HISTORIAA	10
3.2	UUSLIBERALISMIN VAIKUTUSKOULUTUSPOLITIikkaAN.....	11
4	KILPAILUDISKURSSI OPETUSSUUNNITELMISSA	12
5	TUTKIMUSMETODOLOGIA JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	16
5.1	TUTKIMUKSEN METODOLOGIA JA KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS	16
5.2	TUTKIMUKSEN RELIABILITEETTI JA VALIDITEETTI	18
6	TUTKIMUSTULOKSET	19
6.1	OMA SUHTAUTUMINEN JA ASENNE KILPAILEMISEEN	20
6.2	KILPAILUUN LIITTYVÄT POSITIIVISET KOKEMUKSET	40
6.3	KILPAILUUN LIITTYVÄT NEGATIIVISET KOKEMUKSET	47
6.4	KANNUSTAMISEN JA MOTIVOINNIN VAIKUTUS KILPAILUTILANTEEN SYNTYMISEEN	55
6.5	RYHMÄN JA YMPÄRISTÖN VAIKUTUS KILPAILEMISEEN	68
6.6	SISARUSTEN MÄÄRÄN MERKITYS KILPAILEMISEEN	74
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	76
	LÄHTEET	79
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Kilpailu, kilpaileminen, kilpailuttaminen - kaikki nämä ovat termejä, jotka esiintyvät tämän päivän poliittisessa keskustelussa. Kaikessa toiminnassa haetaan maksimaalista tuottoa ja tehokkuutta. Uusliberalistiset arvot, joita ovat tehokkuus, kilpailukykyisyys, korostettu yksilöllisyys, taloudellinen tuottavuus ja menestys, määrittävät yksilön ja yhteisön arkea. Yksittäisen ihmisen arvo määräytyy hänen markkina-arvonsa mukaan. Markkinatalouden nähdään vaikuttavan jopa siihen, kenen koulutukseen tulisi panostaa ja kuinka paljon. Yhteiskunta suosii yksilöä, joka on kilpailu- ja yrittäjähenkinen. (Hilpelä 2004, 57–60; Suoranta 2008, 70.)

Kari Uusikylä on kirjoittanut koulussa vallitsevasta arvomaailmasta seuraavasti:

”Koulun tavoitteet johdetaan yhteiskunnan arvoista ja ihmiskuvasta. Millainen lapsi ja nuori kelpaa suomalaiselle yhteiskunnalle, opettajille ja vanhemmille? Ohjaako taloudellisen kilpailukyvyyn tavoittelu tulevaisuudessa yhä enemmän koulunkin elämää? Nyt vaaditaan, että koulun tulisi jalostaa oppilaista osaajia työelämän tarpeisiin, oppilas on ikään kuin raaka-ainetta. Äärimmillään tämä tappaa sivistyneisyyden, inhimillisyyden yhteisöllisyyden ja moraalin. Kumpi on tärkeämpi, ihmisarvo vai ihmisen oletettu markkina-arvo?” (Uusikylä 2013, 39.)

Millaisena näyttäytyy tämän päivän koulumaailma, jossa oppilaat järjestään kilpailevat toisiaan vastaan ja joutuvat olemaan toistuvan arvioinnin kohteena? Koulutodistus muodostuu numeroarvioinnista tai sanallisesta arvioinnista, joiden tavoitteena on antaa palaute oppilaan suorituksesta. Arviointi pohjautuu ennalta määriteltyihin tavoitteisiin, jotka määritellään muun muassa valtakunnallisessa perusopetuksen opetussuunnitelmassa. Petri Mäenpään (2012) mukaan numeroarviointi voi kuitenkin haitata oppimista ja motivoida enemmänkin menestymiseen kuin itse oppimiseen. Mäenpään mukaan hyvien arvosanojen tavoittelu kertoo ulkoisesta motivaatiosta, kun taas halu oppia puoltaa sisäistä motivaatiota. (Mäenpää 2012). Tässä tutkimuksessa selvitettiin, millaisia motivaatiotekijöitä kilpailu ja kilpaileminen voivat olla oppilaalle ja kokevatko oppilaat

menestymisen tärkeänä asiana. Osa oppilaista saattaa kokea kilpailun ongelmallisena, osalle se toimii enemmänkin kannusteena parempiin suorituksiin.

Tutkimuksessa pohdittiin kilpailun vaikutusta koulumaailmaan uusliberalistisesta näkökulmasta tarkasteltuna, jossa yksilöllisyyttä korostetaan yhteisöllisyyden hinnalla. Tarkastelun kohteena olivat valtakunnalliset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet vuosilta 2004 ja 2014 sekä opetussuunnitelmakomitean mietintö vuodelta 1970. Olli Luukkainen (2012) kyseenalaistaa koulutuksen tuloksellisuuden ja taloudellisen mittaamisen Opettaja –lehden kirjoituksessaan, ja nostaa esille huolen siitä, toteutuuko lasten oikeudet hyvään oppimiseen. Luukkainen esittää kirjoituksessaan herättävän kysymyksen: ”Mitä on tuloksellisuus koulutuksessa ja kasvatuksessa?” (Luukkainen, 2012, 7).

Yhä useammat nuoret ja aikuiset kärsivät kilpailuyhteiskunnan aiheuttamista paineista, mikä voi ilmetä ahdistuksena ja epävarmuutena. Aina on oltava tehokas ja annettava kaikkensa. (Uusikylä 2010, 59; Uusikylä 2003 8–9.) Mitä sitten, vaikka kaikki eivät haluaisikaan kilpailla toisiaan vastaan? Kilpailukäsitettä ja kilpailuilmiötä määritellään luvussa Kilpailu ilmiönä.

Tutkimusongelmana oli selvittää, miten 6. – 9.luokkalaiset oppilaat kokevat ja käsittävät kilpailemisen koulussa. Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeen avulla, jolla kartoitettiin, miten oppilaat kokevat kilpailemisen koulussa ja millaisia eroja esiintyy tyttöjen ja poikien välillä tai eri luokka-asteiden välillä kilpailun kokemisen suhteen. Tutkimustuloksia ja tutkimuksen etenemistä raportoidaan luvuissa Tutkimusmetodologia ja tutkimuksen toteutus ja Tutkimustulokset.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostui uusliberalistisesta ideologiasta, joka sisältää yksilön vapauden ja kilpailemisen aatteen. Tämä koulutuspolitiikkaakin vallannut ideologia näkyy myös koulumaailmassa, jossa oppilaat kilpailevat niin urheilusuorituksissa kuin kouluarvosanoissa (Koski & Nummenmaa 1995, 341) ja koulut puolestaan paremmuudestaan erilaisilla ranking-listoilla. Uusliberalistiseksi käsitteeksi onkin muodostunut koulumarkkinat (Uusikylä 2003, 10). Uusliberalismin vaikutusta suomalaiseen koulutuspolitiikkaan tarkastellaan luvussa Uusliberalismi.

Tutkimusaihe on ajankohtainen ja aiheeseen liittyviä julkaisuja ja tutkimuksia löytyi useita (mm. Hilpelä 2001; Hilpelä 2004; Hilpelä 2007; Suoranta 2008; Pulkki 2007; Heikintalo & Keskinen

2005; Kärki 2015). Tuire Heikintalo ja Soile Keskinen ovat kirjoittaneet kilpailusta koulussa kuudesluokkalaisten ja lukiolaisten kokemusten perusteella (Heikintalo & Keskinen 2005). Artikkelin pohjautuu Heikintalon pro gradu-tutkielmaan (Heikintalo, 2003). Heikintalo ja Keskinen pohtivat artikkelissaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin: ”*Voidaanko kilpailua käyttää koulussa pedagogisena menetelmänä ja työvälineenä?*” ja ”*--millaisina oppilaat näkevät kilpailun koulussa sekä yleisesti että eri aineiden tunneilla?*” (Heikintalo & Keskinen 2005, 68). Heikintalon ja Keskinen artikkelissa esitettyjä tutkimustuloksia ja tutkimusmetodologiaa on hyödynnetty tutkimuksentekovaiheessa.

Toinen aiemmin ilmestynyt tutkimus, joka johdatteli kilpailuteemaan, on Jani Pulkin pro gradu – tutkielma (Pulkki 2007). Tutkimus on filosofinen pohdinta kilpailun kasvatuksellisista ongelmista. Pulkin päätutkimuskysymykset olivat: ”*--mitä kilpailun käsitteellä tarkoitetaan, miksi ihminen kilpailee, millaisia filosofisia ja kasvatuksellisia ongelmia kilpailun korostaminen aiheuttaa uusliberalistisessa koulutuspolitiikassa ja onko kilpailullisuus yhteensopiva kasvatustavoitteiden, sivistyksen, inhimillisen kasvun ja dialogisuuden kanssa.*” (Pulkki 2007, 2) Pulkin filosofisia pohdintoja ja kirjallisuusviitteitä on niin ikään hyödynnetty tutkimuksentekovaiheessa.

2 KILPAILU ILMIÖNÄ

2.1 Kilpailu käsitteenä

Kilpailu on moniulotteinen käsite. Koski ja Nummenmaa määrittelevät kilpailun sosiaalisesti ilmiöksi, jonka kohteena voi olla melkein mitä tahansa. Kilpailla voi niin urheilussa kuin muissa taitoa vaativissa lajeissa, koulusuorituksissa tai esimerkiksi vanhempien ja opettajien huomiosta. (Koski & Nummenmaa 1995, 341.) Kilpaileminen huomiosta vaikuttaa olevan yleistä tämän päivän koulumaailmassa, kun oppilaat tarvitsevat joltakin aikuiselta aikaa kuunnella ja huomioda heitä, ja usein se aikuinen on opettaja.

Koski ja Nummenmaa käsittelevät artikkelissaan Buskistin ja Morganin (Buskist & Morgan 1988) jaottelua interaktiivisesta ja ei-interaktiivisesta kilpailusta. Kilpailutyypit eroavat toisistaan siten, että interaktiivisessa kilpailussa sen osapuolet ovat aktiivisessa vuorovaikutuksessa keskenään, kun taas ei-interaktiivisessa kilpailussa tällaista vuorovaikutusta ei synny. Esimerkkinä artikkelissa interaktiiviselle kilpailulle mainitaan erilaiset urheilupelit ja ei-interaktiiviselle kilpailulle koulussa pidettävät kokeet. (Buskist & Morgan 1988, viitattu Koski & Nummenmaa 1995, 341.)

Kilpailu voi olla yksilöiden välistä kilpailua jossakin ryhmässä tai ryhmien välistä kilpailua (Koski & Nummenmaa 1995, 341; Kohn 1986, 5). Kohn jaottelee kilpailun strukturoituun (structural) ja intentionaaliseen (intentional) kilpailuun, ensimmäisen liittyessä itse kilpailutilanteeseen ja jälkimmäisen asenteeseen. Strukturoiduissa kilpailuissa kyse on usein toisen kilpailijan voitosta, joka tarkoittaa toiselle taas tappiota. Aina kuitenkin toisen voitto tai menestys ei poissulje muiden mahdollisuutta menestyä samassa tilanteessa, vaan voi osaltaan vähentää näitä mahdollisuuksia saavuttaa menestystä. (Kohn 1986, 5.)

Intentionaalisella kilpailulla Kohn viittaa asenteelliseen kilpailuun, jossa yksilö itse asettaa itselleen tavoitteen olla paras jossakin osa-alueella, olkoon se esimerkiksi ulkoinen olemus. Tämä

kilpailuasetelma ja siinä menestyminen on yksilön itsensä luoma, eikä se välttämättä ilmene ympäröiville osapuolille mitenkään. (Kohn 1986, 4–5.)

Heikintalo ja Keskinen käyttävät strukturoiduista kilpailuista nimitystä järjestetty kilpailu, jonka he määrittelevät siten, että kilpailussa on valmiina tietty kilpailuasetelma ja kilpailuun liittyy usein valmiit säännöt. Intentionaalisesta kilpailusta Heikintalo ja Keskinen käyttävät termiä asenteellinen kilpailu, jolloin kilpailu tapahtuu heidän mukaansa tilanteessa, jonka kilpailijat ovat itse luoneet kenenkään ulkopuolisen siihen kannustamatta. (Heikintalo & Keskinen 2005, 70.)

Hengissäsäilyminen on yksilön evoluutioteoriaan liittyvä kilpailemisen muoto, jossa vahvimmat ja menestyksekkäimmät yksilöt selviävät elossa heikompien kustannuksella. Tämä näkemys perustuu sosiaalidarwinististen teorioiden mukaan sille, että yksilön kilpailullisuutta määrittävät pääosin biologiset ja geneettiset tekijät. (Koski & Nummenmaa 1995, 341.)

Kilpailu-käsitettä voidaan tarkastella myös sen tavoitteiden kautta. Kilpailuun voidaan liittää motivaatiollinen aspekti, jossa motivaatio voi olla yksilön sisäistä tai ulkoista motivaatiota. Sisäisesti motivoitunut yksilö kilpailee oman itsensä kanssa itseään vastaan. Yksilön tavoitteena voi olla jollakin kehittyminen tietyllä osa-alueella ja oman suorituksen parantaminen. Yksilö voi myös olla motivoitunut kilpailemaan itse toiminnan vuoksi, jonka hän kokee mielekkääksi. Sisäisesti motivoitunut yksilö saa palkkionsa tyytyväisyyden tai ilon muodossa eikä siis kilpaile muiden päihittämisen tai ulkoisen palkkion vuoksi. Yksilön motivaatio kilpailemiselle on lähtöisin yksilöstä itsestään. (Heikintalo & Keskinen, 2005, 70; Ruohotie 1998, 38–39.) Ulkoisesti motivoitunut yksilö sen sijaan tavoittelee kilpailemisellaan palkintoa, joka voi olla konkreettinen mitali tai vaikka toisen ihmisen tunnustus yksilön menestymisestä. Ulkoinen motivaatio on yhteydessä ympäristöön ja sieltä saataviin ulkoisiin palkkioihin. Sisäinen ja ulkoinen motivaatio eivät kuitenkaan poissulje toisiaan, vaan ne voivat esiintyä yhtäaikaaisesti toisen painoutuessa enemmän. (Ruohotie 1998, 38.)

2.2 Miksi kilpailla, miksi ei?

Heikintalo ja Keskinen viittaavat artikkelissaan Karnesin ja Rileyn (Karnes & Riley 1999) päätelmiin, joissa kilpailulle esitetään olevan erilaisia hyötynäkökulmia koulumaailmassa.

Kilpailun avulla voidaan harjaannuttaa oppimistaitoja sekä sosiaalisissa suhteissa vaadittavaa kommunikointitaitoa. Lisäksi kilpailun avulla voidaan edistää päämäärätietoisuutta ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista. (Karnes & Riley 1999, viitattu Heikintalo & Keskinen 2005, 72.) Hilpelä esittää (2004, 57; 2007, 654) perusteluksi kilpailemiselle sen, että kilpaileminen saattaa kehittää yksilössä yritteliäisyyttä, aloitteellisuutta, lannistumattomuutta, uutteruutta ja omavastuuisuutta. Taloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna kilpailun voidaan katsoa parantavan laatua ja valinnanvaraa. Myös koulutuspolitiikassa kilpailun nähdään vaikuttavan opetuksen tasoon, kun koulut joutuvat markkinoimaan itseään erilaisin valttikortein. (Hilpelä 2004, 61.) Tulostavasta voi seurata hyviä oppimistuloksia kouluissa (Oravakangas 2008, 45), jotka edesauttavat menestystä yhteiskunnassa.

Hilpelän mukaan yksilöltä vaatii suuria ponnisteluja asettua kilpailukulttuuria vastaan. Kilpailuhaluttomuus ja epäitsekkyyks eivät ole toivottavia ominaisuuksia, jos vallalla on ihmiskäsitys tehokkaasta ja kilpailukykyisestä yksilöstä. (Hilpelä 2001, 146.) Kilpailukulttuurin edustamat kovat asenteet ja arvot saattavat lisätä yhteiskunnassa ihmisten välistä välinpitämättömyyttä (Hallberg 2005, 104), masentuneisuutta, epävarmuutta, ahdistusta, yksinäisyyttä ja työuupumista. (Hilpelä 2004, 64; Uusikylä 2010.)

3 UUSLIBERALISMI

3.1 Uusliberalismin historiaa

Termi uusliberalismi juontaa juurensa liberalismista. Liberalismi aatteena korosti yksilön vapautta ja oikeuksia. Aatteen arvopohja perustui ihmisten väliselle tasa-arvolle ja suvaitsevaisuudelle. Ihanneihminen nähtiin autonomisena ja auktoriteettivapaana kansalaisena, joka luotti omaan järkeensä. (Hilpelä 2001, 142.) Uusliberalismi ihanoi 1800-luvun klassista talousliberalismia (Patomäki 2007, 10).

Tunnetuksi termi uusliberalismi tuli brittiläisen pääministerin Margaret Thatcherin virkaanastumisen myötä vuonna 1979. Poliittinen ideologia levisi nopeasti Englannista myös muualle Eurooppaan, jolloin ajatukset hyvinvointivaltiosta hiljalleen hävisivät. Valtion rooli hyvinvointivaltion toiminnassa koettiin liian holhoavana sen harjoittaman byrokratian vuoksi, josta seurasi kansan vaade päätösvallan siirtämisestä valtiolta kansalle. (Hilpelä 2001, Hilpelä 2007.) Vallan saivat uusliberalistiset aatteet.

Uusliberalismi on poliittis-taloudellinen ideologia, jonka tarkoituksena on edistää yksilön etuuksia yhteiskunnassa yksityisen omistusoikeuden, vapaiden markkinoiden ja vapaan kaupan avulla. (Harvey 2008, 7.) Kaikessa toiminnassa pyritään äärimmäiseen tehokkuuteen ja sijoituksille tavoitellaan parasta mahdollista tuottavuutta. ”*Maailma nähdään paikkana, jossa kaikki kilpailevat.*” (Hilpelä 2007, 654). Kilpailukykyisyys määrittää niin yksilön kuin yrityksen toimintaa. Ihanteena on kilpaileva ja yrittäjähenkkinen yksilö (Hilpelä 2004, 60). Kilpailukyky nähdään mitattavissa olevana ominaisuutena, jota voidaan oikeinsuunnatuilla resursseilla parantaa ja kehittää (Kantola 2010, 97–105).

David Harveyn mukaan uusliberalistisen ajattelutavan taustana ovat sen herättämät ajatukset ihmisarvosta ja yksilönvapaudesta, jotka vetoavat ihmisen intuitioon, vaistoihin, arvoihin ja haluihin. Vapaus koetaan kuuluvan kaikille. Kaikilla on myös mahdollisuus menestymiseen.

(Harvey 2008, 11.) Taustalla vaikuttavien koventuneiden arvojen, kuten ylikorostetun yksilöllisyyden (Hallberg 2005, 104), voidaan sanoa vähentävän yhteisöllisyyden kokemista huomattavasti (Hilpelä 2007, 654).

3.2 Uusliberalismin vaikutus koulutuspolitiikkaan

Suomen talouteen uusliberalismin ideat saapuivat kansainvälisten järjestöjen kautta, kuten OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), Kansainvälinen valuuttarahasto IMF (International Monetary Fund) ja Euroopan Unioni EU. (Patomäki 2007, 12.) Taloudesta uusliberalistiset arvot siirtyivät kuitenkin pian koulutuspolitiikkaan, jossa alettiin käyttää käsitteitä tehokkuus ja tuloksellisuus. Taloudellisten resurssien kiristyminen vaikutti koulujen toimintaan ja opetussuunnitelmien sisältöön (Suoranta 2008, 67). Nykyisessä opetussuunnitelmassa on sisältöjä, jotka tähtäävät siihen, että oppilaista kehittyisi yrittäjähenkisiä ja oma-aloitteisia yksiköitä yhteiskuntaan (Hilpelä 2004, 60; Suoranta 2008, 75–75.)

Kouluihin rantautui uusliberalismin myötä yritysmäinen toimintakulttuuri. Koulujen oli alettava markkinoida itseään ja kilpailla oppilaista. Kiristyneiden resurssien myötä koulut myös joutuivat tulosvastuuseen. Koulutuksen sivistävä ja kasvatuksellinen tehtävä vaihtui oppilaan kilpailukykyisyyden tehostamiseksi. Koulutus perusteltiin investoinniksi, jolta ”*odotetaan maksimaalista tuottoa.*” (Hilpelä 2007, 665.) Markkinatalouden vaikutus koulutukseen ilmeni muun muassa oppikirjoissa, jotka sisälsivät kaupallista mainontaa (Suoranta 2008, 92). Uusliberalismi näki yksilön talouden termein kuluttajana tai asiakkaana (Hilpelä 2004, 58).

Edellä esitetyt uusliberalismin vaikutukset koulumaailmaan voivat kuitenkin estää oppilaiden kasvamista sivistyneiksi, luoviksi ja eheiksi kansalaisiksi. Oppilaan arvoa ihmisenä ei tulisi perustella hänen niin sanotulla markkina-arvolla, joka jättää huomiotta kaikille kuuluvan, ominaisuuksista riippumattoman, ihmisarvon. (Hilpelä 2004, 64.) ”*Joidenkin mielestä tuloksellisuuden käsite ei ollenkaan kuulu koulun ja kasvatuksen maailmaan*” (Oravakangas 2008, 45).

4 KILPAILUDISKURSSI OPETUSSUUNNITELMISSA

Koulumaailman toimintaa ohjaavat erilaiset asiakirjat, kuten perusopetuslaki ja perusopetusasetus sekä valtakunnalliset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Kärki, 2015). Valtakunnalliset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet uusitaan noin kymmenen vuoden välein vastaamaan yhteiskunnassa vallitsevaa arvomaailmaa, ihmiskäsitystä ja oppimiskäsitystä. Opetussuunnitelman arvomaailma ja ihmiskäsitys muodostuvat näin ollen poliittisten suuntausten mukaan (Uusikylä, 2013).

Tutkielman johdannossa viitattiin Kari Uusikylän kirjoitukseen Opettaja-lehden numerossa 10/2013, jossa Uusikylä pohtii kilpailun ongelmallisuutta koulumaailmassa. Uusikylä lainaa kirjoituksensa lopussa vuoden 1970 Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintöä, jossa koulua ohjeistetaan siihen, että oppilaita tulisi ohjata havaitsemaan jokaisen ihmisen ihmisarvo, joka on riippumaton ihmisen ominaisuuksista. Uusikylän problematisoima ihmisen markkina-arvon ei siis tulisi määritellä ihmistä, vaan koulumaailmassakin tulisi muistaa jokaisen oppilaan ihmisarvo riippumatta oppilaan koulumenestyksestä, tehokkuudesta, kilpailukyvyvystä tai muusta vastaavasta. (Uusikylä 2013, 39.)

Uusikylän viittauksen perusteella oli syytä tarkastella, miten kilpailudiskurssi ilmenee vuoden 1970 komiteamietinnössä, joka ajoittuu peruskoulun perustamisen alkutaipaleelle. Tämän lisäksi tutkimuksessa haluttiin kartoittaa, miten kilpailudiskurssi mahdollisesti näkyy nykyisessä opetussuunnitelmassa (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004) sekä tulevassa, vuonna 2016 voimaanastuvassa opetussuunnitelmassa (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014).

Vuoden 1970 opetussuunnitelmassa kilpailudiskurssi esiintyy muutamassa eri luvussa. Luvussa 8.2.5. (Eroavuudet koulunkäynti- ja oppimismotivaatiossa) kilpailu esitetään oppimismotivaatiotekijäksi, jolloin oppilas hakee hyväksyntää ja arvostusta toveriryhmältään kilpailemalla menestyksestä koulusuorituksissa. Suorituksissa kilpaileminen voi kuitenkin heikentää

niiden oppilaiden motivaatiota, jotka eivät menesty. Korostunut suoriutumisen ja kilpailemisen tarve esitetään myös ongelmalliseksi silloin, jos oppilas ei koe tulevansa hyväksytyksi ilman menestymistä saavutuksissaan. (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö 1970, 136–137.)

Luvussa 10.4. (Juhlat ja kisat) kilpailu-käsite esiintyy urheilukilpailujen ja koulussa järjestettävien taitokilpailujen yhteydessä. Mainitussa luvussa korostetaan kilpailun myönteisten vaikutusten luomista, jolloin oppilaiden tulisi saada kilpailuun osallistumisesta myönteisiä kokemuksia. Luvussa myös kehoitetaan järjestämään joukkuekilpailuja yksilökilpailujen sijasta. Joukkuekilpailut saattavat lisätä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Luvussa kuitenkin painotetaan, että *”Peruskoulun tehtävänä ei ole kilpaurheiluun vaan liikunnan harrastamiseen kasvattaminen.”* (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö 1970, 176–177.)

Viimeiseksi löytyi kilpailudiskurssia vuoden 1970 opetussuunnitelman luvusta 13.1.1. (Kilpailu ja yhteistoiminta), jossa selvitetään kilpailun luonnetta koulumaailmassa. Mainitussa luvussa kuvataan kilpailua koulussa ongelmalliseksi, jos se edistää arvomaailmaa, jossa painottuvat kovuus, itsekkyyys ja häikäilemättömyys. Kilpailua tulisi käyttää koulussa kohtuullisesti ja liiallista kilpailuviettä tulisi hillitä. Koulu ei saisi muodostua tehokkuutta tavoittelevaksi yhteiskunnan välineeksi, vaan koulussa tulisi suosia yhteistyötä kilpailemisen sijaan. Koulussa tulisi kuitenkin tiedostaa, että kilpailulla saattaa olla joidenkin oppilaiden kohdalla positiivinen vaikutus oppimismotivaatioon. Oppilaan tulisi pääosin kilpailla itseään vastaan. (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö 1970, 233–234.)

Miten kilpailudiskurssi esiintyy voimassa olevassa vuoden 2004 opetussuunnitelmassa? Kilpailuun viitataan suoraan eräässä lauseessa, jossa eritellään tavoitteita koululiikunnalle: *”--oppilas harjaantuu sekä itsenäisen työskentelyn taidoissaan että yhteistyötaidoissaan ilman keskinäisen kilpailun korostumista”* (POPS 2004, 160.)

Opetussuunnitelmassa ei näin ollen suoranaisesti esiinny termiä kilpailu kuin yhdessä kohdassa, mutta vuoden 2004 opetussuunnitelmasta oli kuitenkin löydettävissä uusliberalismin vaikutuksesta syntyneitä arvoja ja arvostuksia, kuten yksilön oikeudet, vapaus sekä yritteliäisyys. *”Perusopetus edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista.”* (POPS 2004, 5.) Opetussuunnitelmassa luku 7 sisältää osion Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjyys, jossa tavoitteena on edistää oppilaan kehittymistä omatoimiseksi, aloitteelliseksi, päämäärätietoiseksi, yhteistyökykyiseksi ja osallistuvaksi kansalaiseksi. (POPS 2004, 18.) Muita

opetussuunnitelmasta löytyviä tavoitteita ja sisältöjä ovat muun muassa epävarmuuden ja ristiriitojen sietäminen, yritteliäs ja aloitteellinen toiminta sekä yrittäjäyys yhteiskunnassa. (POPS 2004.)

Syksyllä voimaantulevan opetussuunnitelman perusteissa ei mainittu käsitteitä kilpailu, tehokkuus, kilpailukyky tai tuottavuus. Sen sijaan tulevan opetussuunnitelman (POPS 2014) arvoperusteissa kirjoitetaan seuraavasti:

”...Jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on... Jokaisella on oikeus kasvaa täyteen mittaansa ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä... Yhtä tärkeä on kokemus osallisuudesta ja siitä, että voi yhdessä toisten kanssa rakentaa yhteisönsä toimintaa ja hyvinvointia.” (POPS 2014, 15 - 16)

Lisäksi arvoperusteissa määritellään tasa-arvon tavoite ja yhdenvertaisuusperiaate, jotka ohjaavat perusopetuksessa tapahtuvaa toimintaa ja opetuksen kehittämistä. Yhteiskunnallisesta näkökulmasta tarkasteltuna koulua kuvataan instituutioksi, jonka tavoitteena on edistää niin taloudellista kuin sukupuolten välistä tasa-arvoa.

”...Opetus edistää osaltaan taloudellista, sosiaalista, alueellista ja sukupuolten tasa-arvoa...Koulua ja opetusta ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana.” (POPS 2014, 16)

Perusopetuksen tehtävää kuvataan niin ikään yhteiskunnallisesta näkökulmasta tarkasteltuna seuraavalla tavalla:

”Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Perusopetus kartuttaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten välisistä yhteyksistä, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Yhdessä ne edistävät yksilöllistä ja yhteiskunnallista hyvinvointia ja kehitystä. Perusopetuksen tehtävänä on osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti tyttöjä ja poikia eri oppiaineiden opinnoissa sekä lisää tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.” (POPS 2014, 18).

Vuoden 2014 opetussuunnitelmassa käytettiin termiä ”kisailu” kilpailemisen sijaan, kun havainnollistettiin liikuntaoppiaineen tehtävää ja tavoitteita.

”Liikunta tarjoaa mahdollisuuksia iloon, keholliseen ilmaisuun, osallisuuteen, sosiaalisuuteen, rentoutumiseen, leikinomaiseen kisailuun ja ponnisteluun sekä toisten auttamiseen.” (POPS 2014, 433).

Opetussuunnitelmista löytyneiden esimerkkien perusteella voidaan todeta, että vuoden 1970 opetussuunnitelmassa ”kilpailu”-termiä käytettiin avoimesti ja se esiintyi useassa eri yhteydessä. Vuoden 1970 opetussuunnitelmassa liiallinen kilpailu esitettiin kuitenkin ongelmalliseksi. Vuoden 2004 opetussuunnitelmassa ”kilpailu”-termiä oli suoranaisesti käytetty yhden kerran, ja sillä viitattiin liikuntaoppiaineen tavoitteisiin. Uusliberalistisia kilpailuun liittyviä arvoja sen sijaan löytyi vuoden 2004 opetussuunnitelmasta. Tulevassa opetussuunnitelmassa ei myöskään esiintynyt suoranaisia viittauksia uusliberalistiseen kilpailuaatteeseen. Vuoden 2014 opetussuunnitelman arvoperusteissa korostettiin tasa-arvon merkitystä. Opetussuunnitelma myös painotti enemmänkin yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä, kuin yksilökeskeistä toimintatapaa ja yksilöiden välistä kilpailua.

5 TUTKIMUSMETODOLOGIA JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimuksen metodologia ja käytännön toteutus

Tutkimus on luonteeltaan empiirinen tapaustutkimus, jonka tutkimusaineisto on kerätty kvantitatiivisin menetelmin kyselylomakkeen avulla. Empiirinen tutkimus perustuu havaintoihin ja tutkijan niistä tekemiin tulkintoihin (Nummenmaa 2004, 19). Tapaustutkimuksessa tutkimuskohde on pääsääntöisesti jokin tietty yksilö, ryhmä tai esimerkiksi koulu, josta kerätään tietoa erinäisin tutkimusmenetelmin (Metsämuuronen 2006, 91). Metsämuuronen mukaan tapaustutkimuksen tutkimusmenetelmät ovat usein kvalitatiivisia, mutta voivat Syrjälään (Syrjälä 1994) viitaten olla myös kvantitatiivisia ja hyödyntää tilastollista aineistonkeruuta. Tapaustutkimuksessa tavoitteena voi olla esimerkiksi kilpailuilmion kuvaaminen ennalta määritellyssä kohteessa, jolloin ilmiöön liittyvät tutkimustulokset perustuvat ainoastaan tutkimuskohteeseen, eivätkä näin ollen ole suoranaisesti yleistettävissä. (Metsämuuronen 2006).

Tässä tutkimuksessa havaintoja kilpailemisesta kerättiin kyselylomakkeella ja saatuja tietoja analysoitiin tilastollisen SPSS-ohjelman avulla. Tutkimukselle anottiin lupa kohteen sijaintikunnan opetuspäälliköltä, joka myönsi tutkimusluvan huhtikuussa 2015. Tutkimukseen osallistui 213 kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaista oppilaista eteläsuomalaisesta yhtenäiskoulusta. Kuusi vastauslomaketta kuitenkin hylättiin puutteellisten merkintöjen takia, jolloin lopulliseksi tutkimusjoukoksi muodostui 207 oppilasta. Tutkimusaineisto kerättiin huhtikuussa 2015 kyselylomakkeen avulla (Liite 1). Kyselylomake sisälsi 45 väittämää viidestä eri aihealueesta, joita olivat: oma suhtautuminen ja asenne kilpailemiseen, kilpailuun liittyvät positiiviset kokemukset, kilpailuun liittyvät negatiiviset kokemukset, kannustamisen ja motivoinnin vaikutus kilpailutilanteen syntymiseen sekä ryhmän ja ympäristön vaikutus kilpailemiseen. Kysely toteutettiin paperiversiona, jotta aineisto saatiin kerättyä samanaikaisesti usealta eri luokka-asteelta.

Tutkimuksen mittari muodostettiin teorian pohjalta. Mittarin avulla oli tarkoitus tuottaa mahdollisimman objektiivista tietoa tutkittavalta alueelta (Metsämuuronen 2006, 49), joka tässä

tutkimuksessa oli kilpailuilmio. Mittaristo testattiin vuonna 2013 kahdella eri kolmannella luokalla ja muokattiin esitestauksen perusteella tutkimukseen sopivammaksi. Muutoksia tehtiin muun muassa kyselylomakkeen rakenteeseen ja väittämien määrään ja ryhmittelyyn. Väittämät ryhmiteltiin teoriaan pohjautuviin osa-alueisiin, jotka kartoittivat tietoa seuraavista asioista: miten oppilaat kokevat ja määrittävät kilpailun, minkälaisia tunteita kilpaileminen heissä herättää, kokevatko he itsensä kilpailumyönteisiksi ja motivoiko kilpaileminen heitä parempiin suorituksiin.

Kyselylomakkeen muuttujat muodostuivat laatueroasteikollisista taustamuuttujista, joita olivat sukupuoli, luokka-aste ja sisarusten määrä, sekä järjestysasteikollisista väittämistä. Järjestysasteikolliset muuttujat voidaan asettaa järjestykseen, mutta luokkien välisiä etäisyyksiä ei ole tarpeen määritellä (Nummenmaa 2004, 36). Laatueroasteikkoiset muuttujat taas mittaavat asioita, joita ei ole mielekästä laittaa järjestykseen toisiinsa nähden, vaan vastaukset ikään kuin poissulkevat toisensa, eikä mikään vastaus ei ole toistaan arvokkaampi tai parempi (Metsämuuronen 2006, 50 – 51). Väittämien vastausvaihtoehdot luokiteltiin Likert-asteikon mukaisesti ”täysin eri mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”en osaa sanoa”, ”jokseenkin samaa mieltä” ja ”täysin samaa mieltä”. SPSS-tilasto-ohjelmaan vastausvaihtoehdot skaalattiin numeerisiksi arvoiksi, jolloin ”täysin eri mieltä”-vastausvaihtoehto sai arvon yksi ja ”täysin samaa mieltä” arvon viisi. Osiossa Tutkimustulokset tulkitaan vastausvaihtoehtoja kaksiluokkaisesti samaa mieltä olevina tai eri mieltä olevina, jolloin ”täysin samaa mieltä” ja ”jokseenkin samaa mieltä” olevat vastaukset sekä ”täysin eri mieltä” ja ”jokseenkin eri mieltä” olevat vastaukset on yhdistetty prosentuaalisiksi osuuksiksi.

Aineiston analysointivaiheessa muuttujien jakautuminen testattiin Kolmogorov-Smirnovin –testillä ja tulokseksi saatiin vino jakauma. Aineiston koko, vino jakauma ja järjestysasteikollisesti luokitellut muuttujat asettivat ehtoja tilastollisiin analysointimenetelmiin. Tilastollisista testeistä käytettiin tästä johtuen Kolmogorov-Smirnovin –testiä, Mann-Whitneyn U -testiä ja Kruskal-Wallisn –testiä , jotka sopivat tutkimuksen aineistolle. Reliabiliteetti määriteltiin Cronbachin alfan avulla.

Muuttujien vinon jakauman vuoksi tilastollisissa tietojenkäsittelyssä hyödynnettiin tilastollisia testejä, joiden käyttö ei aseta muuttujille jakaumavaatimuksia ja niiden avulla voi analysoida myös suppeaa aineistoa (Nummenmaa 2004, 143). Tilastollisista testeistä käytettiin muun muassa Kolmogorov-Smirnovin –testiä, Mann-Whitneyn U -testiä ja Kruskal-Wallisn –testiä. Lisäksi muuttujista muodostettiin frekvenssitaulukot, jotka löytyvät liitteistä 4 - 5.

5.2 Tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan kuvata sen reliabiliteetilla ja validiteetilla (Metsämuuronen 2006, 56). Kuitenkin tärkein kriteeri tutkimuksen luotettavuuden arvioimisessa on se, että tutkimus on tehty tieteellisesti ja noudattaa tietellisen tutkimuksen normeja (Heikkilä 2008, 185). Kun tutkimuksen raportoinnissa noudatetaan avoimuutta ja tutkimustulokset ja johtopäätökset perustellaan johdonmukaisesti, voi tutkimusta pitää luotettavana.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan perustella tutkimuksen validiteetilla eli sillä, mitataanko tutkimuksella sitä asiaa, mitä tavoiteltiin (Heikkilä 2008, 186). Tässä tutkimuksessa tavoitteena oli selvittää, miten kilpailuilmio esiintyy koulumaailmassa ja miten oppilaat sen käsittävät ja kokevat. Tutkimuksen mittaristo rakentui teorian pohjalta ja sillä mitattiin oppilaiden kokemaa kilpailua. Mahdolliset mittausvirheet voivat johtua käsitteen ”kilpailu” moniulotteisuudesta tai esimerkiksi siitä, etteivät oppilaat olleet motivoituneita vastaamaan kyselyyn. Heikkilän (2008) mukaan tutkimuksessa esiintyviä satunnaisvirheitä voivat aiheuttaa vastaajien valehtelu, muistivirheet tai esimerkiksi asioiden kaunistelu (Heikkilä 2008, 186). Tässä tutkimuksessa otantana olivat tutkimuskohteen kaikki 6. – 9.luokkalaiset oppilaat, joten tutkimuksessa ei esiintynyt otantavirhetta.

Tutkimuksen reliabiliteetti ”...määritellään kyvyksi tuottaa ei-sattumanvaraisia tuloksia.” (Heikkilä 2008, 187.) Tutkimuksen tulee olla toistettavissa toisella tutkimusjoukolla. Reliabiliteettia voidaan tarkastella tilastollisella laskukaavalla, joka määrittää tutkimuksen mittarin sisäisen yhtenäisyyden (Metsämuuronen 2006, 59). Tutkimuksen luotettavuusanalyysissä hyödynnettiin tilastollista laskukaavaa, Cronbachin alfaa, joka antoi tutkimuksen reliabiliteetiksi 0,881 (Liite 10). Yleisesti noudatettujen tieteellisen tutkimuksen kriteerien mukaan Cronbachin alfan tulisi olla yli 0,60, jotta tutkimusta voidaan pitää luotettavana. Tutkimuksen suhteellisen korkea Cronbachin alfa –luku kertonee tutkimuksen luotettavuudesta. Kyselylomake on sellaisenaan käytettävissä jatkotutkimuksissa.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Kyselylomakkeen vastausprosentti oli noin 70. Oppilaat vastasivat kyselyyn pääsääntöisesti luokanopettajan tai luokanvalvojan tunnilla keväällä 2015. Kyselylomakkeen mukana oli liite (Liite 2), jossa ohjeistettiin vastaamiseen. Luokanopettaja tai luokanvalvoja luki liitteen oppilaille ennen kuin he alkoivat tekemään lomaketta. Liitteessä pyydettiin valitsemaan yksi vastausvaihtoehto jokaiseen väittämään. Vastausvaihtoehdot oli luokiteltu Likert-asteikon mukaisesti ”täysin eri mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”en osaa sanoa”, ”jokseenkin samaa mieltä” ja ”täysin samaa mieltä”. Kyselylomakkeen taustamuuttujat muodostuivat sukupuolesta, luokka-asteesta ja vastaajan ilmoittamasta sisarusten määrästä.

Kyselylomakkeeseen vastasi yhteensä 207 oppilasta, joista 89 oli tyttöjä ja 118 poikia. Oppilaista 18 oli kuudesluokkalaisia, 74 seitsemäsluokkalaisista, 42 kahdeksaluokkalaisia ja 73 yhdeksäsluokkalaisia. Sisarusten määrää kartoitettiin kolmella vastausvaihtoehdolla, joita olivat: ”ei sisaruksia”, ”1 – 3 sisarusta” ja ”enemmän kuin kolme sisarusta”. Kahdellatoista oppilaalla (noin 6% koko vastaajajoukosta) ei ollut lainkaan sisaruksia. Vastausvaihtoehdon ”1 – 3 sisarusta” valitsi 167 oppilasta (noin 81% koko vastaajajoukosta). ”Enemmän kuin kolme sisarusta” – vastausvaihtoehdon valitsi 28 oppilasta (noin 14% koko vastaajajoukosta).

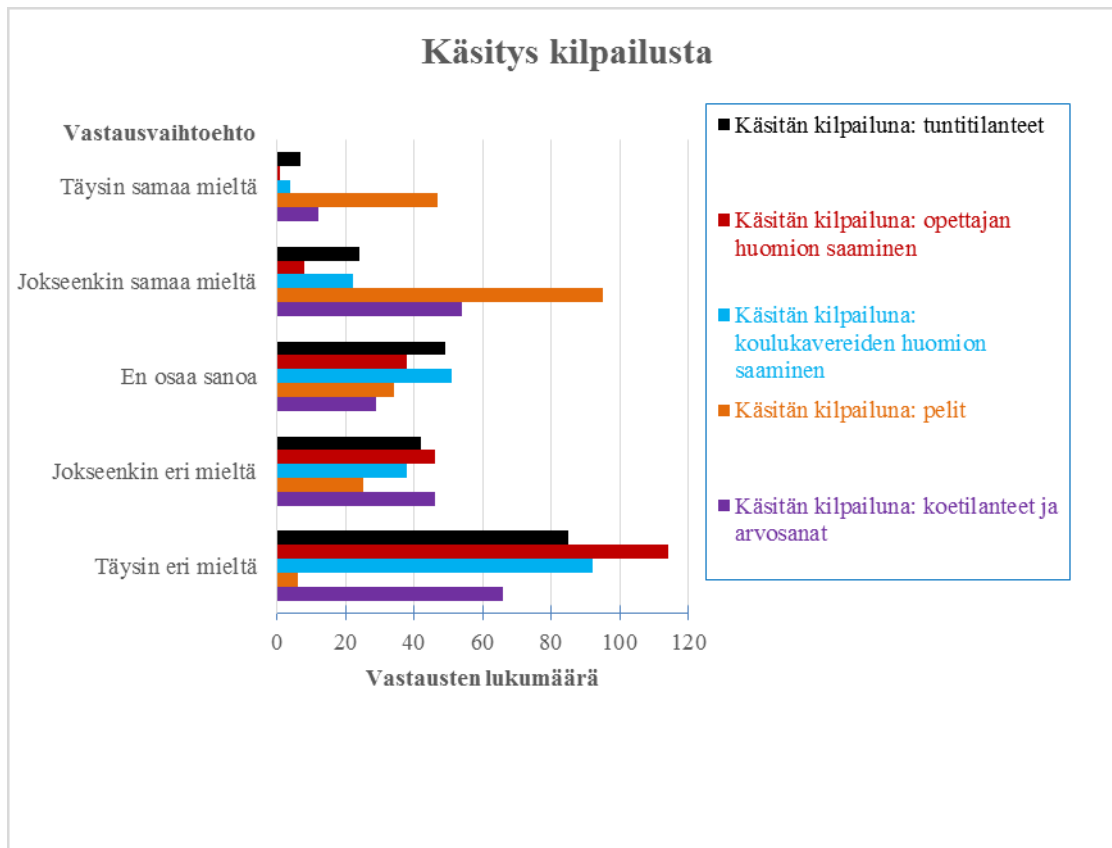
Kyselylomakkeen muuttujat eivät noudata normaalijakaumaa. Muuttujien jakautuminen testattiin Kolmogorov-Smirnovin -testillä, josta saatiin aineiston muuttujille tulokseksi vino jakauma (Liite 3). Muuttujien vinon jakauman vuoksi tilastollisissa tietojenkäsittelyssä hyödynnettiin tilastollisia testejä, joiden käyttö ei aseta muuttujille jakaumavaatimuksia ja niiden avulla voi analysoida myös suppeaa aineistoa (Nummenmaa 2004, 143). Tilastollisista testeistä käytettiin muun muassa Kolmogorov-Smirnovin -testiä, Mann-Whitneyn U-testiä ja Kruskal-Wallis -testiä. Lisäksi muuttujista muodostettiin frekvenssitaulukot, jotka löytyvät liitteistä 4 - 5.

Kyselylomakkeen muuttujat ryhmiteltiin viiteen eri aihealueeseen. Aihealueita olivat ”oma suhtautuminen ja asenne kilpailumiseen”, ”kilpailuun liittyvät positiiviset kokemukset”, ”kilpailuun

liittyvät negatiiviset kokemukset”, ”kannustamisen ja motivoinnin vaikutus kilpailutilanteen syntymiseen” ja ”ryhmän ja ympäristön vaikutus kilpailemiseen”. Kyselylomakkeen väittämiä tarkastellaan edellä mainittujen aihealueiden osalta seuraavissa kappaleissa. Väittämiä tarkastellaan sukupuolen ja luokka-asteen osalta kussakin aihealueessa. Osion viimeisessä kappaleessa käsitellään sisarusten määrän vaikutusta kilpailemiseen. Kruskal-Wallis -testillä saatuja tilastollisesti merkitseviä eroja vastauksissa käsitellään niin ikään kunkin aihealueen kohdalla. Aineiston suppea koko ja tutkimuksen luonne eivät tarjoa otollisinta pohjaa tilastollisesti merkitsevien erojen tarkastelulle. Tilastollisilla ajoilla oli kuitenkin mahdollista löytää eroja niin tyttöjen kuin poikien sekä eri luokka-asteiden oppilaiden vastauksista.

6.1 Oma suhtautuminen ja asenne kilpailemiseen

Kyselylomakkeen avulla selvitettiin oppilaiden suhtautumista ja asennetta kilpailemiseen. Kuvio 1 havainnollistaa kyselyyn vastanneiden oppilaiden yleistä käsitystä siitä, mitkä tilanteet koulussa koetaan kilpailuna. Eniten myönteisiä vastauksia annettiin väittämälle ”käsitan kilpailuna pelit”. Vastaajista 69 prosenttia koki pelit kilpailutilanteena; vastaavasti 15 prosenttia vastaajista eivät näin kokeneet. Lähes kolmasosa (32%) vastaajista käsitti kilpailuna koetilanteet ja arvosanat. Yli puolet vastaajista (54%) katsoi kuitenkin olevansa eri mieltä edellä mainitun väittämän kanssa. Valtaosa vastaajista (77%) ei kokenut opettajan huomion saamista kilpailutilanteena. Vain yhdeksän vastaajaa (4%) koki, että opettajan huomiosta voi kilpailla. Väittämiin ”käsitan kilpailuna koulukavereiden huomion saamisen” ja ”käsitan kilpailuna tuntitilanteet” oltiin enemmän eri mieltä kuin samaa mieltä. Yli puolet vastanneista ei kokenut kilpailutilanteena koulukavereiden huomion saamista (63%) tai tuntitilanteita (61%). Vain reilu kymmenen prosenttia vastaajista koki edellä mainitut tilanteet kilpailuna. Vastanneista 14 – 25 prosenttia ei osannut ottaa kantaa kysymyksiin, jotka koskivat käsitystä kilpailusta.

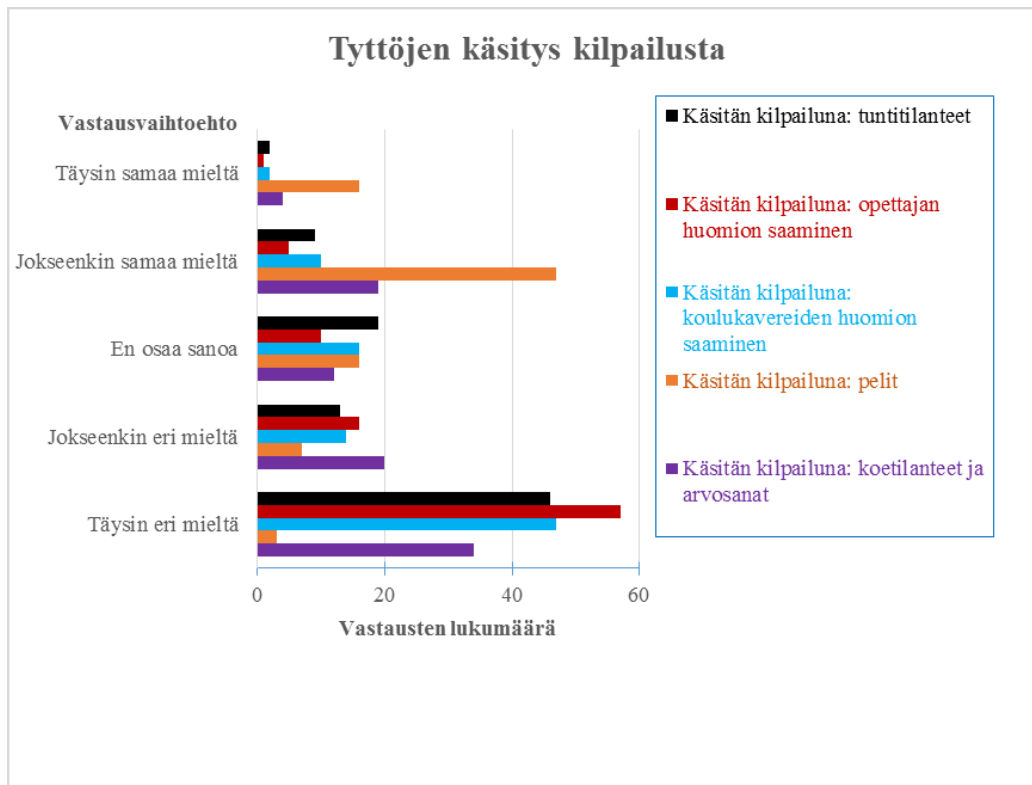
KUVIO 1. Kyselyyn vastanneiden oppilaiden käsitys kilpailutilanteista.

Eri sukupuolten käsitystä kilpailutilanteista on havainnollistettu kuvioihin 2 ja 3. Tilastollisesti tyttöjen ja poikien antamat vastaukset erosivat toisistaan merkitsevästi useassa väittämässä (Taulukko 1). Tilastollinen merkitsevyys määräytyy p-arvon perusteella ($p < 0,05$). Väittämään ”käsitän kilpailuna koetilanteet ja arvosanat” reilusti yli puolet (61%) tytöistä ilmoitti olevansa eri mieltä. Vastaava luku pojilla koetilanteita ja arvosanoja käsittelevään väittämään oli alle puolet (49%). Tytöistä 26 prosenttia ja pojista 37 prosenttia käsitti kilpailuna koetilanteet ja arvosanat. Vastausten perusteella voidaan todeta poikien käsittävän koetilanteet ja arvosanat kilpailuna hieman tyttöjä enemmän, vaikka kumpikin sukupuoli oli enemmän eri mieltä väittämän kanssa. Tyttöjen ja poikien vastauksissa väittämään ”käsitän kilpailuna koetilanteet ja arvosanat” oli eroja, mutta niitä ei voida pitää tilastollisesti merkitsevinä ($p = 0,054$). Sekä tytöistä (71%) että pojista (67%) suuri osa ilmaisi käsittävänsä pelit kilpailutilanteena. Vain alle viidesosa kummastakin sukupuolesta oli eri mieltä väittämään. Eroa sukupuolten vastausten välillä ei juurikaan ollut kyseisessä väittämässä. Tilastollinen p-arvo 0,839.

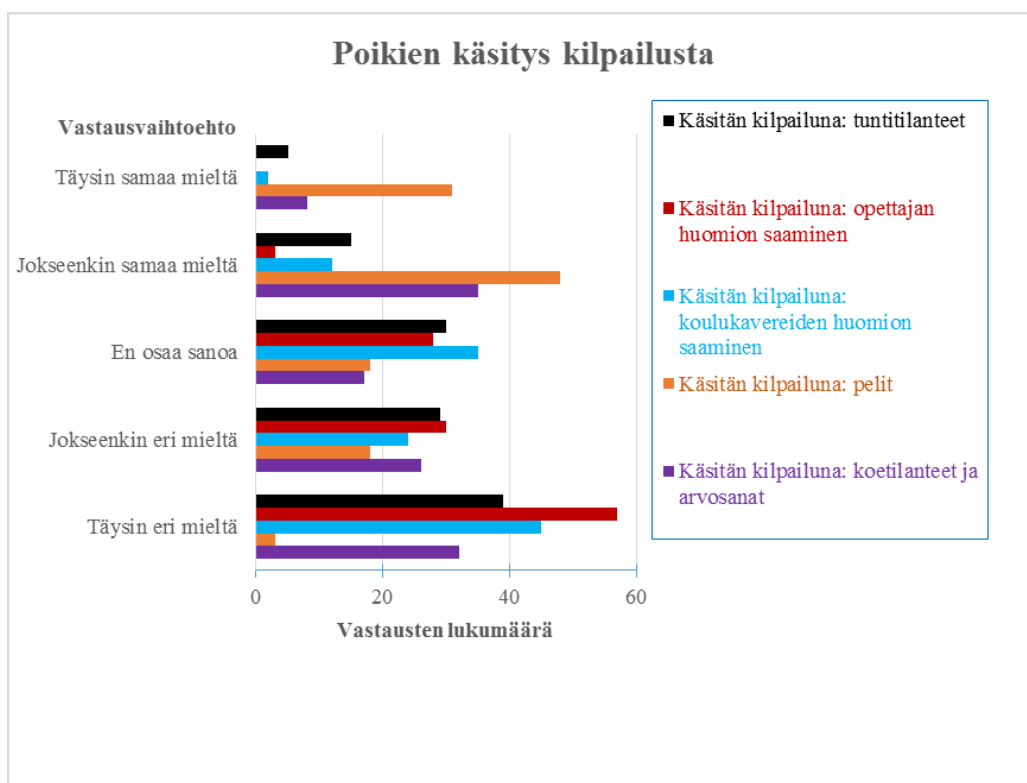
Tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa esiintyi väittämässä ”käsitan kilpailuna opettajan huomion saamisen” ja ”käsitan kilpailuna tuntitilanteet” (Taulukko 1). Tytöistä valtaosa (82%) oli sitä mieltä, ettei opettajan huomion saaminen aiheuta kilpailutilannetta. Vastaava luku pojilla väittämään oli 74 prosenttia. Sekä tytöistä (7%) että pojista (3%) vain alle kymmenen prosenttia käsitti opettajan huomion saamisen kilpailutilanteena. Noin neljännes pojista ei osannut sanoa mielipidettään väittämään; vastaava luku tytöillä oli 11 prosenttia. Kumpikaan sukupuoli ei liiemmin käsittänyt opettajan huomion saamista kilpailutilanteena. Tytöt ilmaisivat hieman vahvemmin eriävän mielipiteensä väittämään kuin pojat. Pojista suurempi osuus ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä.

Enemmistö tytöistä (66%) ja pojista (58%) ei myöskään käsittänyt tuntitilanteita kilpailuna. Tuntitilanteet käsitti kilpailuna 12 prosenttia tytöistä ja 17 prosenttia pojista. Sekä tytöistä (21%) että pojista (25%) noin neljännes valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa” väittämään ”käsitan kilpailuna tuntitilanteet”. Vastaustausten perusteella voidaan todeta, että yli puolet sekä tytöistä että pojista ei kokenut tuntitilanteita kilpailuna, mutta tyttöjen eriävää mielipidettä osoittavien vastausten osuus oli hieman poikia suurempi. Pojista suurempi osuus ilmoitti käsittävänsä tuntitilanteet kilpailuna. Erot poikien ja tyttöjen vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä (Taulukko 1).

Väittämään ”käsitan kilpailuna koulukavereiden huomion saamisen” yli puolet pojista (58%) ja noin kaksi kolmasosaa tytöistä (69%) vastasi olevansa eri mieltä. Vain hieman yli kymmenen prosenttia kummankin sukupuolen vastaajista käsitti koulukavereiden huomion saamisen kilpailuna. Pojista jopa 30 prosenttia ei osannut sanoa mielipidettään väittämään. Tytöistä noin viidennes (18%) ei osannut sanoa, kokeeko koulukavereiden huomion saamisen kilpailuna. Vastaukset osoittavat, että tytöt olivat poikia enemmän eri mieltä väittämään ”käsitan kilpailuna koulukavereiden huomion saamisen”. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkitseviä ($p=0,092$).

KUVIO 2. Tyttöjen käsitys kilpailutilanteista.

KUVIO 3. Poikien käsitys kilpailutilanteista.

TAULUKKO 1. Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä väittämiin, jotka koskevat käsitystä kilpailutilanteista.

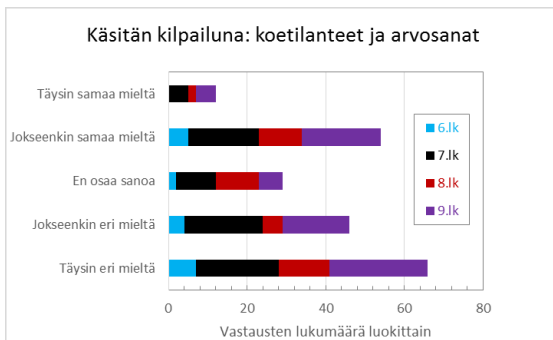
Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä	
Väittäjä	P-arvo
Käsittän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat	,054
Käsittän kilpailuna: pelit	,839
Käsittän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen	,092
Käsittän kilpailuna: opettajan huomion saaminen	,047
Käsittän kilpailuna: tunti-ilanteet	,027

Tarkasteltaessa kyselyyn vastanneiden käsitystä kilpailutilanteista voidaan todeta, ettei eri luokka-asteiden vastaajien välillä noussut esiin tilastollisesti merkitseviä eroja (Liite 7). Alla olevista kuvioista 4 ja 5 selviää, miten kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaiset oppilaat käsittivät kilpailuna koetilanteet ja arvosanat tai pelitilanteet. Kuudesluokkalaisista vastaajista yksikään ei ollut täysin sitä mieltä, että koetilanteet ja arvosanat ovat kilpailua. Jokseenkin samaa mieltä oli 28 prosenttia kuudesluokkalaisista. Heistä reilusti yli puolet (61%) ei kuitenkaan käsittänyt koetilanteita ja arvosanoja kilpailuna. Seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista noin kolmasosa (31 - 34%) oli yhtä mieltä väittämään ”käsittän kilpailuna koetilanteet ja arvosanat”. Seitsemäs- (55%) ja yhdeksäsluokkalaisista (58%) vastaajista yli puolet oli kuudesluokkalaisten tavoin eri mieltä väittämään. He eivät käsittäneet koetilanteita ja arvosanoja kilpailuna. Kahdeksäsluokkalaisista vastaajista 43 prosenttia ei käsittänyt koetilanteita ja arvosanoja kilpailuna, mikä on prosentuaalisena osuutena hieman pienempi kuin kuudes-, seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisilla vastaajilla. Kahdeksäsluokkalaisista vastaajista noin neljäsosa ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään ”käsittän kilpailuna koetilanteet ja arvosanat”. Osuus oli selkeästi suurempi, kuin muilla luokka-asteilla.

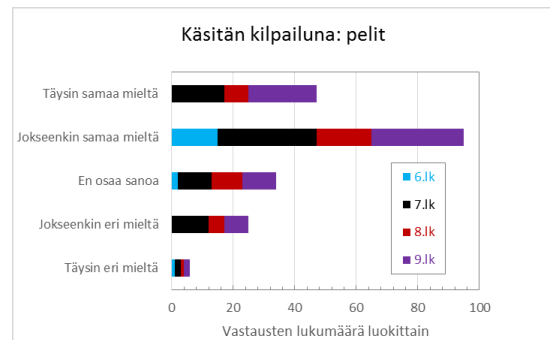
Väittämään ”käsittän kilpailuna pelit” vastasi valtaosa (83%) kuudesluokkalaisista olevansa jokseenkin samaa mieltä. Täysin samaa mieltä ei ollut yksikään kuudesluokkalainen. Yksi kuudesluokkalainen vastaaja (6%) ilmoitti olevansa täysin eri mieltä väittämään ”käsittän kilpailuna pelit”. Myös seitsämäs- (66%), kahdeksas- (62%) ja yhdeksäsluokkalaiset (71%) vastaajat olivat

pääosin sitä mieltä, että pelit voidaan käsittää kilpailuna. Vajaa viidesosa 7. – 9. luokkalaista vastaajista oli eri mieltä väittämään.

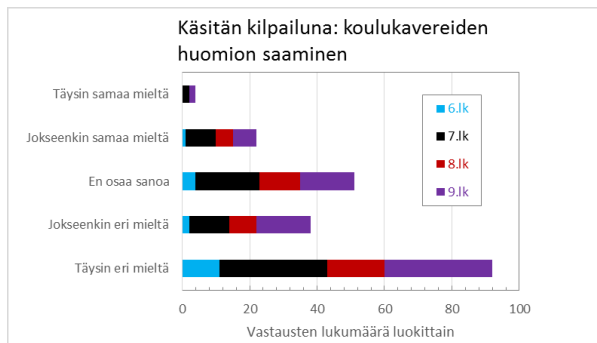

KUVIO 4. Käsitys koetilanteista ja arvosoista kilpailuna 6. – 9. luokkalaisten oppilaiden kokemana.

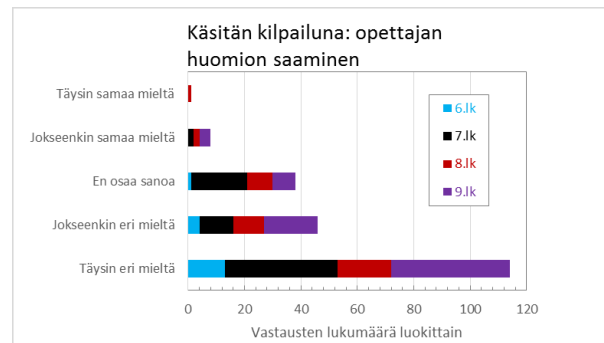

KUVIO 5. Käsitys peleistä kilpailuna 6. – 9. luokkalaisten oppilaiden kokemana.

Kuviot 6 ja 7 havainnollistavat kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten vastaajien mielipidettä väittämiin ”käsitän kilpailuna koulukavereiden huomion saamisen” ja ”käsitän kilpailuna opettajan huomion saamisen”. Kuudesluokkalaisten oppilaat olivat pääsääntöisesti sitä mieltä, etteivät he käsitä kilpailuna koulukavereiden tai opettajan huomion saamista. Kuudesluokkalaista vastaajista vain yksi oppilas ilmoitti käsittävänsä kilpailuna koulukavereiden huomion saamisen, kun taas suurin osa (72%) kuudesluokkalaista vastaajista ei käsittänyt koulukavereiden huomion saamista kilpailutilanteena. Opettajan huomion saamista ei käsittänyt kilpailuna yksikään kuudesluokkalainen. Sen sijaan lähes kaikki (94%) kuudesluokkalaisten oppilaat ilmaisivat olevansa eri mieltä väittämään ”käsitän kilpailuna opettajan huomion saamisen”. Alle kymmenen prosenttia sekä seitsemäs-, kahdeksas- että yhdeksäsluokkalaista oppilaita ilmoitti mielipiteenään olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”käsitän kilpailuna opettajan huomion saamisen”. Kuudesluokkalaisten tavoin valtaosa seitsemäs- (70%), kahdeksas- (71%) ja yhdeksäsluokkalaista (84%) ei käsittänyt kilpailuna opettajan huomion saamista. Myöskään yli puolet seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaistista vastaajista ei käsittänyt kilpailuna koulukavereiden huomion saamista.

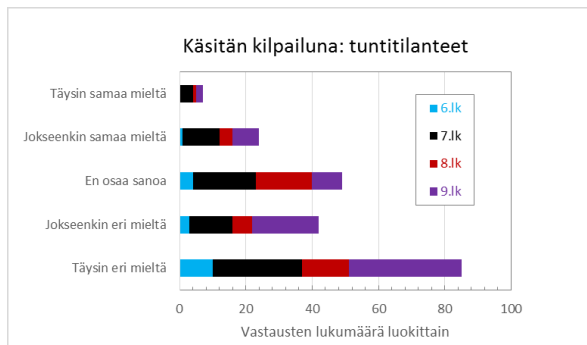

KUVIO 6. Käsitys koulukavereiden huomion saamisesta kilpailuna 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden kokemana.

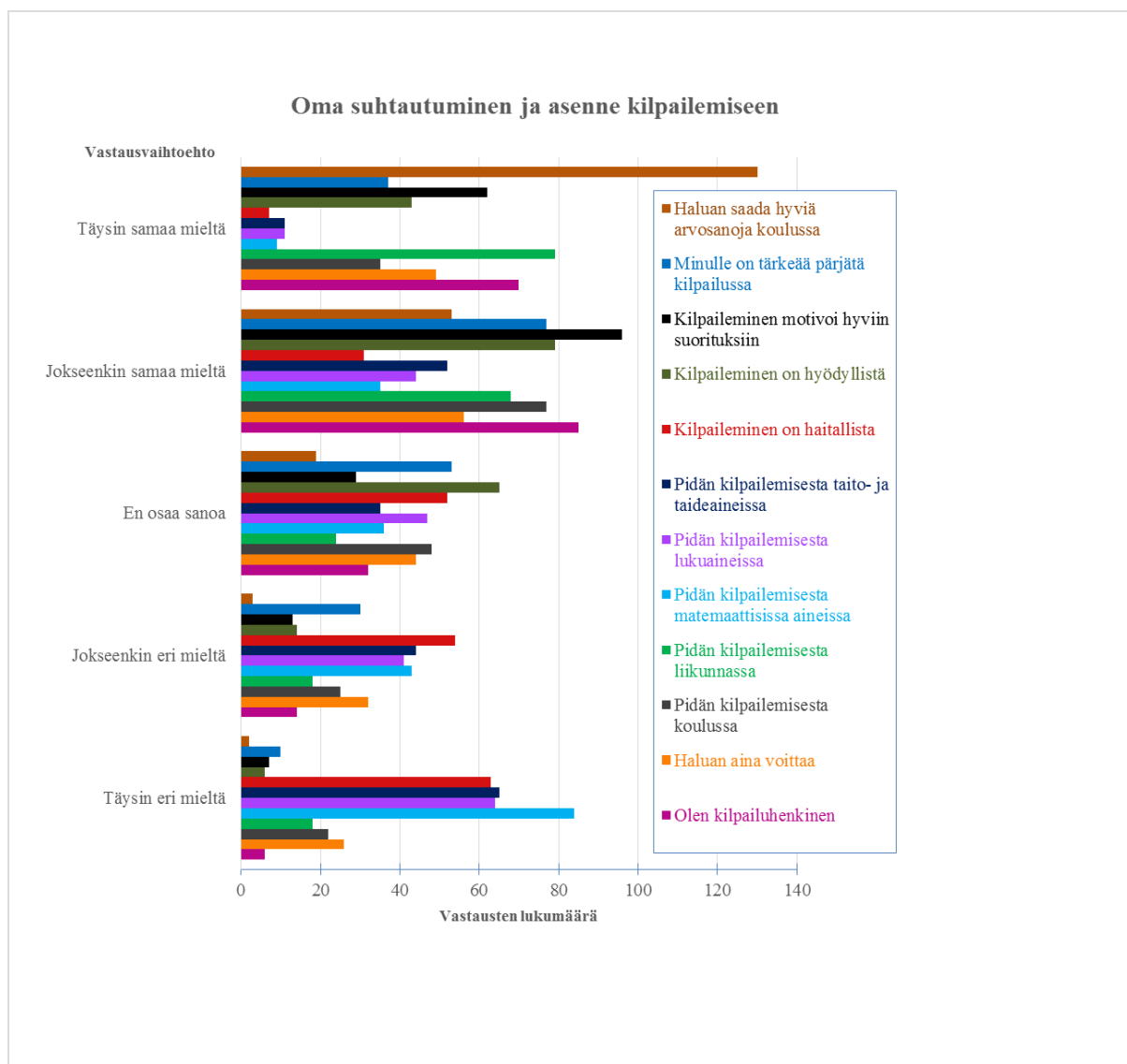
KUVIO 7. Käsitys opettajan huomion saamisesta kilpailuna 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden kokemana

Kuudes- ja yhdeksäsluokkalaiset oppilaat olivat voimakkaimmin sitä mieltä, että tunti-ilanteet eivät ole kilpailua (Kuvio 8). Sekä kuudesluokkalaisista että yhdeksäsluokkalaisista vastaajista yli 70 prosenttia vastasi väittämään ”käsitän kilpailuna tunti-ilanteet” olevansa eri mieltä. Kuudesluokkalaisista vastaajista vain yksi oli jokseenkin samaa mieltä väittämään ja ilmoitti käsittävänsä tunti-ilanteet kilpailuna. Vastaava luku yhdeksäsluokkalaisilla kyselyyn vastanneilla oppilailla oli reilu kymmenen prosenttia. Seitsemäsluokkalaisista oppilaista hieman yli puolet ei käsittänyt tunti-ilanteita kilpailuna, kun taas selvästi pienempi osuus (20%) vastasi olevansa samaa mieltä väittämään. Neljäsosa seitsämluokkalaisista vastaajista ei osannut ilmaista, käsittääkö tunti-ilanteet kilpailuna. Hyvin suuri osuus (41%) kahdeksäsluokkalaisista vastaajista ei myöskään osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Kahdeksäsluokkalaisista lähes puolet (48%) oli sitä mieltä, ettei käsitä tunti-ilanteita kilpailuna. Vain reilu kymmenen prosenttia ilmaisi kokevansa tunti-ilanteet kilpailuna. Aineiston perusteella voidaan sanoa seitsämluokkalaisten oppilaiden käsittävän tunti-ilanteet kilpailuna hieman muita luokka-asteita enemmän. Suuri osa kyselyyn vastanneista oppilaista ei kuitenkaan käsittänyt tunti-ilanteita kilpailuna.

KUVIO 8. Käsitys tunteilanteista kilpailuna
6. – 9.luokkalaisten oppilaiden kokemana.

Kyselyyn vastanneiden oppilaiden suhtautumista ja asennetta kilpailamiseen havainnollistetaan kuviossa 9. Tutkimusaineistan perusteella voidaan todeta oppilaiden yleisen suhtautumisen ja asenteen kilpailamiseen olevan melko myönteinen. Valtaosa kyselyyn vastanneista oppilaista (88%) piti hyvien arvosanojen saamista koulussa tärkeänä. Vain murto-osa oppilaista (2%) ei kokenut, että hyvien arvosanojen saaminen koulussa on tärkeää. Yli puolelle (55%) kyselyyn vastanneista oli tärkeää pärjätä kilpailussa. Noin viidesosa (19%) vastaajista ei kuitenkaan kokenut kilpailussa pärjäämistä tärkeänä. Hieman yli puolet (51%) vastaajista koki haluavansa aina voittaa kilpailussa. Reilu neljännes (28%) vastaajajoukosta oli eri mieltä väittämään ”haluan aina voittaa”. Kilpailamisen koki olevan hyödyllistä suuri osa vastaajista (59%). Vastaajista 10 prosenttia ei kuitenkaan kokenut kilpailamisen olevan hyödyllistä, ja jopa kolmasosa vastaajista ei osannut ilmaista, onko kilpaileminen heidän mielestään hyödyllistä. Väittämään ”kilpaileminen on haitallista” alle viidesosa oppilaista vastasi olevansa samaa mieltä. Kilpailua ei kokenut haitalliseksi yli puolet kyselyyn vastanneista oppilaista (57%). Liikunnassa kilpaileminen oli valtaosalle vastaajista (71%) mieleistä. Vajaa viidesosa vastaajista ei kuitenkaan pitänyt kilpailemisesta liikunnassa. Selvästi suurempi osuus vastaajista ei pitänyt kilpailemisesta taito- ja taideaineissa (53%), lukuaineissa (51%) tai matemaattisissa aineissa (61%). Taito- ja taideaineissa kilpailemisesta ilmoitti pitävänsä vajaa kolmasosa vastaajista (30%). Lukuaineissa (27%) ja matemaattisissa aineissa (21%) kilpailemisesta piti hieman pienempi vastaajajoukko. Vastausten perusteella yleisesti kilpailemisesta koulussa piti hieman yli puolet (54%) kyselyyn vastanneista oppilaista ja vajaa neljäsosa vastaajajoukosta ei kokenut kilpailamista koulussa mielekkäänä. Kilpailuhenkiseksi itsensä mielsi kolme neljäsosaa vastaajista (75%). Vain pieni vastaajajoukko (10%) ei kokenut olevansa kilpailuhenkinen.

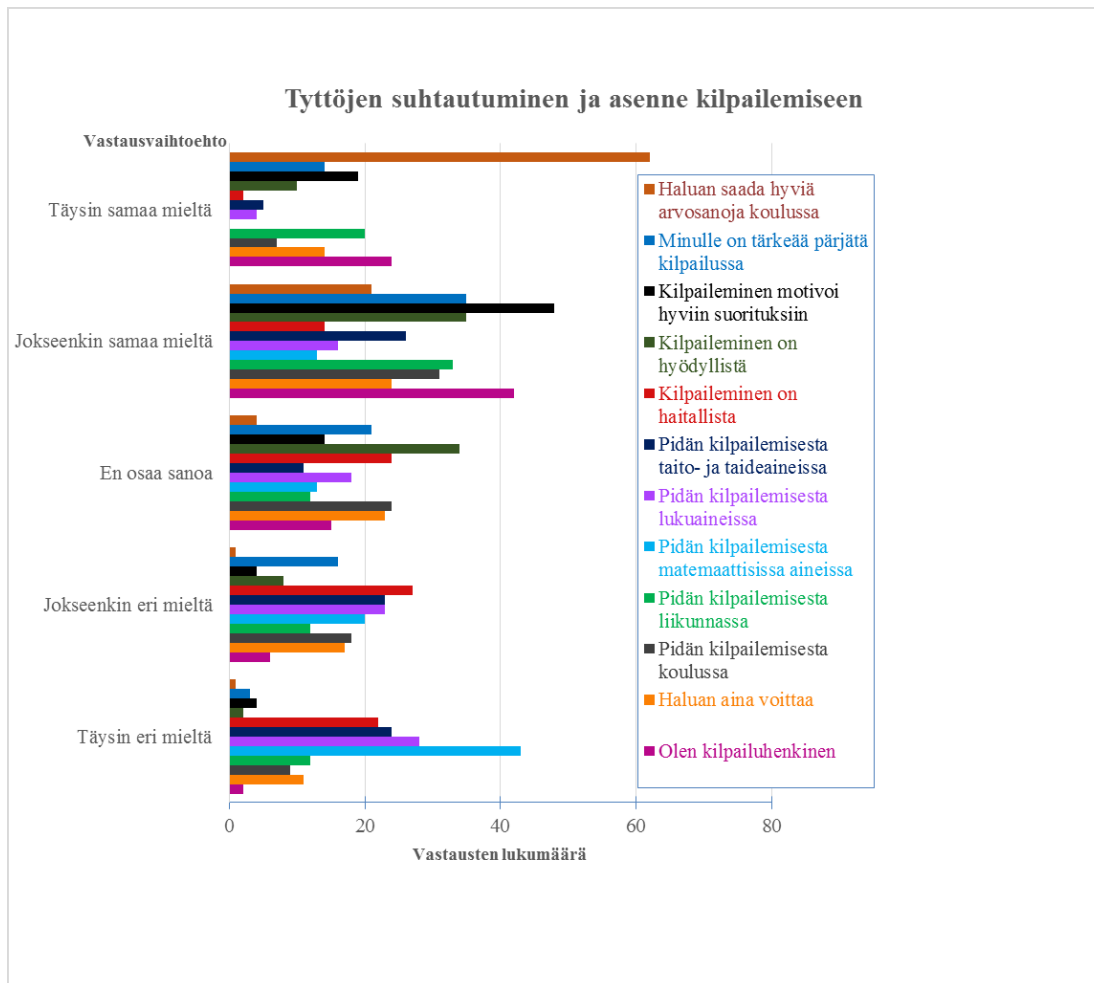
KUVIO 9. Kyselyyn vastanneiden oppilaiden suhtautuminen ja asenne kilpailmiseen.

Sekä tytöt että pojat osoittautuivat vastausten perusteella hyvin kilpailuhenkiseksi (Kuviot 10 ja 11). Tytöistä lähes kaikki (93%) kokivat, että haluavat saada hyviä arvosanoja koulussa. Vain kaksi vastaaja ilmoitti olevansa eri mieltä väittämään. Tytöt myös kokivat kilpailamisen pääsääntöisesti motivoivaksi tekijäksi hyvin suorituksiin. Tytöistä valtaosa (75%) vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”kilpaileminen motivoi hyvin suorituksiin”. Alle kymmenelle prosentille tytöistä kilpaileminen ei ollut motivoiva tekijä. Lähes samansuuntaiset vastaukset annettiin väittämään ”olen kilpailuhenkinen”. Tytöistä kolme neljäsosaa koki olevansa kilpailuhenkinen ja vain pieni joukko (9%) tytöistä ei näin kokenut. Kilpailamisen hyödyllisyyttä ja haitallisuutta mittaavissa väittämissä tyttöjen vastaukset jakautuivat melko johdonmukaisesti.

Väittämään ”kilpaileminen on hyödyllistä” vastasi noin puolet (51%) tytöistä olevansa samaa mieltä, kun taas reilu kymmenen prosenttia tyttöjen vastaajajoukosta ei kokenut kilpailemista hyödyllisenä. Melko suuri osuus tytöistä (38%) ei osannut sanoa, kokeeko kilpailemista hyödyllisenä. Kilpailun koki haitalliseksi vajaa viidesosa (18%) tytöistä, kun taas yli puolet (55%) tytöistä oli eri mieltä väittämään ”kilpaileminen on haitallista”.

Väittämiin, jotka kartoittivat tyttöjen mieltymyksiä kilpailmisesta koulussa ja eri oppiaineissa, vastaukset jakautuivat. Yleisesti ottaen tytöistä alle puolet (43%) piti kilpailemisesta koulussa, kun taas alle kolmannes tytöistä ei pitänyt. Yli neljännes tyttöjen vastaajajoukosta ei osannut sanoa, pitääkö kilpailemisesta koulussa. Eri oppiaineiden välillä tyttöjen vastaukset jakautuivat seuraavanlaisesti: liikunnassa kilpailemisesta piti reilusti yli puolet tytöistä (60%) ja noin neljännes (27%) ei pitänyt. Matemaattisissa aineissa kilpailemisesta piti vain 15 prosenttia tytöistä. Valtaosa (71%) tytöistä ei kokenut kilpailemista matemaattisissa aineissa hyvänä asiana. Kilpailemisesta lukuaineissa piti 23 prosenttia tytöistä ja yli puolet ilmaisi, ettei pitänyt kilpailemisesta lukuaineissa. Myös taito- ja taideaineiden kohdalla suurempi vastaajajoukko (53%) tytöistä ilmaisi, ettei pidä kilpailemisesta kyseenomaisissa aineissa. Reilu kolmannes tytöistä koki olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa”. Vastausten perusteella näyttää siltä, että tytöt pitivät eniten kilpailemisesta liikunnassa.

Voitontahtoisuutta ja kilpailussa pärjäämistä kartoitettiin väittämillä ”haluan aina voittaa” ja ”minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa”. Voitonhalun ilmaisi noin kaksi viidesosaa (43%) tytöistä. Kolmasosalle (32%) tytöistä voittaminen ei vastausten perusteella ollut tärkeää. Kuitenkin yli puolet (55%) tytöistä ilmaisi mielipiteenään, että heille on tärkeää pärjätä kilpailussa. Viidesosa tytöistä ei kokenut kilpailussa pärjäämistä tärkeänä.

KUVIO 10. Tyttöjen suhtautuminen ja asenne kilpailmiseen.

Pojat osoittautuivat tyttöjä kilpailumyönteisemmiksi väittämässä, jotka kartoittivat voitonhalua, kilpailun mielekkyyttä koulussa ja liikunnassa sekä kilpailun hyödyllisyyttä. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 11) tarkastellaan poikien suhtautumista ja asennetta kilpailmiseen.

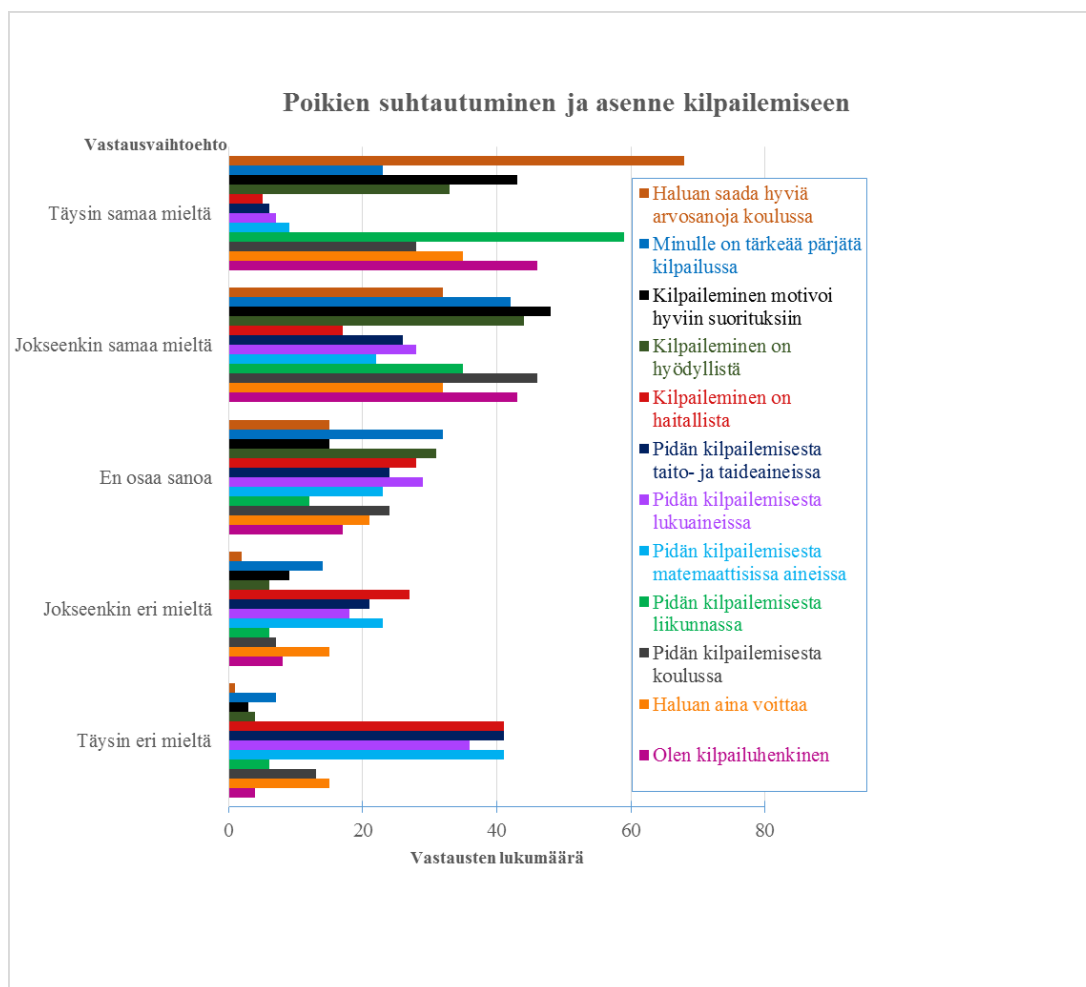
Pojat ilmaisivat tyttöjen lailla olevansa hyvin kilpailuhenkisiä. Valtaosa pojista (75%) mielsi itsensä kilpailuhenkiseksi ja vain alle kymmenen prosenttia ei mieltänyt. Pojat kokivat tyttöjä enemmän kilpailumyönteisemmiksi väittämässä, jotka kartoittivat voitonhalua, kilpailun mielekkyyttä koulussa ja liikunnassa sekä kilpailun hyödyllisyyttä. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 11) tarkastellaan poikien suhtautumista ja asennetta kilpailmiseen.

Tutkimusaineiston vastausten perusteella pojat pitivät tyttöjä enemmän kilpailumyönteisemmiksi väittämässä, jotka kartoittivat voitonhalua, kilpailun mielekkyyttä koulussa ja liikunnassa sekä kilpailun hyödyllisyyttä. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 11) tarkastellaan poikien suhtautumista ja asennetta kilpailmiseen.

tytöistä oli 43 prosenttia. Alle viidennes pojista ei kokenut kilpailemista koulussa mielekkäänä. Pojat myös pitivät tyttöjä enemmän kilpailemisesta liikuntatunneilla. Enemmistö (80%) pojista ilmaisi pitävänsä kilpailemisesta liikuntatunneilla ja vain kymmenen prosenttia pojista vastasi, ettei pidä kilpailemisesta liikunnassa. Tyttöjen tavoin pojatkaan eivät liiemmin pitäneet kilpailemisesta matemaattisissa aineissa, lukuaineissa tai taito- ja taideaineissa. Pojista reilu neljännes (26 – 30%) oli sitä mieltä, että kilpaileminen edellä mainituissa aineissa on mielekästä. Kuitenkin yli puolet tai hieman alle puolet poikien vastaajajoukosta ei kokenut kilpailemista matemaattisissa aineissa (54%), lukuaineissa (46%) tai taito- ja taideaineissa (53%) mielekkäänä asiana.

Pojat osoittautuivat vastausten perusteella tyttöjä voitontahtoisemmiksi. Pojista yli puolet (57%) koki haluavansa aina voittaa, kun tytöillä vastaava osuus oli alle puolet vastaajajoukosta (43%). Neljäsosa pojista ei kokenut voittoa yhtä tärkeänä. Pojista ja tytöistä yhtä suuri osuus, yli puolet vastaajista, koki kilpailussa pärjäämisen olevan tärkeää. Vähemmistö sekä tytöistä (21%) että pojista (18%) ei pitänyt kilpailussa pärjäämistä tärkeänä. Kilpailemisen koki motivoivan hyvin suoriin suoriin lähes yhtä suuri osuus tytöistä ja pojista. Kummastakin vastaajajoukosta valtaosa (75 – 77%) oli sitä mieltä, että kilpaileminen oli motivoiva tekijä hyvin suoriin suoriin. Kymmenen prosenttia pojista koki toisin.

Tytöt antoivat hyvälle arvosanoille hieman suuremman merkityksen kuin pojat. Kun tytöistä lähes kaikki (93%) olivat sitä mieltä, että haluavat saada hyviä arvosanoja koulussa, oli poikien joukossa 85 prosenttia vastaajista samaa mieltä. Kummastakin vastaajaryhmästä vain muutaman prosentin suuruinen osuus oli eri mieltä väittämään ”haluan saada hyviä arvosanoja koulussa”.

KUVIO 11. Poikien suhtautuminen ja asenne kilpailmiseen.

Tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien asenteissa ja suhtautumisessa kilpailmiseen ilmeni seuraavissa väittämissä: ”haluan aina voittaa”, ”pidän kilpailemisesta koulussa”, ”pidän kilpailemisesta liikunnassa”, ”pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa”, ”kilpaileminen on hyödyllistä” ja ”haluan saada hyviä arvosanoja koulussa”. Tilastollisesti merkitsevät erot tyttöjen ja poikien vastauksissa näkyvät taulukossa 2.

Väittämään ”haluan aina voittaa” pojat vastasivat tyttöjä enemmän olevansa samaa mieltä. Pojista yli puolet koki haluavansa aina voittaa, kun tyttöjen vastaajajoukosta osuus oli alle puolet. Tytöistä lähes kolmannes ei kokenut haluavansa aina voittaa; pojista osuus oli neljännes. Tytöt vuorostaan pitivät hyvien arvosanojen saamista koulussa hieman tärkeämpänä kuin pojat.

Pojat suhtautuivat tyttöjä myönteisemmin kilpailmiseen koulussa ja erityisesti kilpailmiseen liikunnassa. Kummankaan sukupuolen vastaajat eivät liiemmin pitäneet kilpailemisesta

matemaattisissa aineissa; vastaajista reilusti alle kolmannes ilmoitti pitävänsä kilpailemisesta matemaattisissa aineissa. Vastausten perusteella tytöt kuitenkin ilmaisivat poikia vahvemmin, etteivät pidä kilpailemisesta matemaattisissa aineissa. Tytöistä valtaosa ja pojista hieman yli puolet ilmaisi mielipiteenään olevansa eri mieltä väittämään ”pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa”.

Sekä tytöistä että pojista yli puolet kyselyyn vastanneista koki kilpailemisen olevan hyödyllistä. Pojista suurempi vastaajamäärä (65%) oli samaa mieltä väittämään ”kilpaileminen on hyödyllistä”, kun tyttöjen vastaava määrä oli 51 prosenttia.

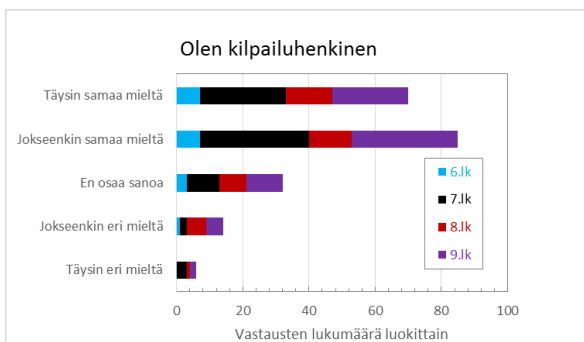
TAULUKKO 2. Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä väittämiin, jotka koskevat suhtautumista ja asennetta kilpailuun.

Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä	
Väittävä	P-arvo
Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa	,699
Kilpaileminen on haitallista	,419
Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa	,347
Pidän kilpailemisesta lukuaineissa	,257
Olen kilpailuhenkinen	,222
Kilpaileminen motivoi hyvin suorituksiin	,097
Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa	,050
Haluan aina voittaa	,044
Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa	,009
Kilpaileminen on hyödyllistä	,007
Pidän kilpailemisesta koulussa	,001
Pidän kilpailemisesta liikunnassa	,000

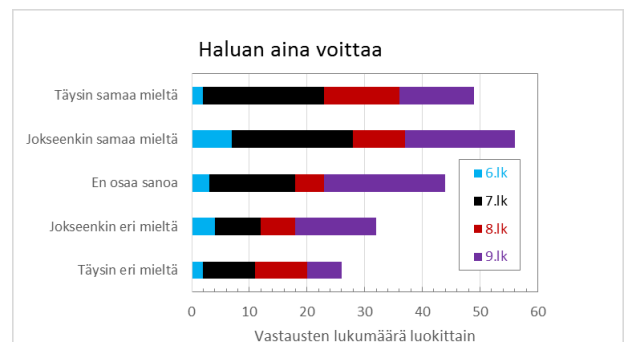
Kyselyyn vastanneista 6. – 9. luokkalaisista oppilaista suuri osa mielsi itsensä kilpailuhenkiseksi (Kuvio 12). Kuudes-, seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista valtaosa (75-80%) oli samaa mieltä väittämään ”olen kilpailuhenkinen” ja kahdeksäsluokkalaisista oppilaista reilusti yli puolet (64%) koki samoin. Kahdeksäsluokkalaisista vastaajista hieman alle viidesosa (17%) ei kokenut olevansa kilpailuhenkinen. Kuudes- ja seitsemäsluokkalaisista vastaajista alle kymmenen prosenttia ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista lähes täsmälleen kymmenen prosenttia ei käsittänyt itseään

kilpailuhenkiseksi. Eri luokka-asteen oppilaiden vastauksissa löytyi eroavaisuuksia, mutta erot eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

Kuviossa 13 on esitetty 6. – 9. luokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämään ”haluan aina voittaa”. Kyselyn vastausten perusteella voidaan todeta, että kuudes-, seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaiset oppilaat olivat hieman voitontahtoisempia kuin yhdeksäsluokkalaiset oppilaat, joista yli neljäsosa vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään edellä mainittuun väittämään. Yhdeksäsluokkalaisista oppilaista alle puolet (44%) ilmaisi mielipiteenään haluavansa aina voittaa. Vastaava osuus kuudesluokkalaisten vastauksissa oli tasan puolet ja seitsemäsluokkalaisten (57%) sekä kahdeksaluokkalaisten (52%) vastauksissa hieman yli puolet. Lähes täsmälleen kolmannes kuudesluokkalaisista vastaajista ei kokenut haluavansa aina voittaa. Seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista alle kolmannes (23 – 27%) oli eri mieltä väittämään ”haluan aina voittaa”. Muihin luokka-asteisiin verrattuna kahdeksaluokkalaiset vastaajat olivat hieman enemmän sitä mieltä, etteivät koe haluavansa aina voittaa. Heistä 36 prosenttia vastasi olevansa eri mieltä väittämään. Eri luokka-asteen oppilaiden vastaukset erosivat toisistaan, mutta erot eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

KUVIO 12. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”olen kilpailuhenkinen”.

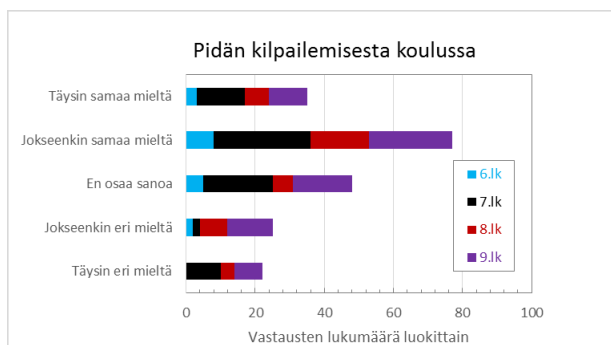

KUVIO 13. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”haluan aina voittaa”.

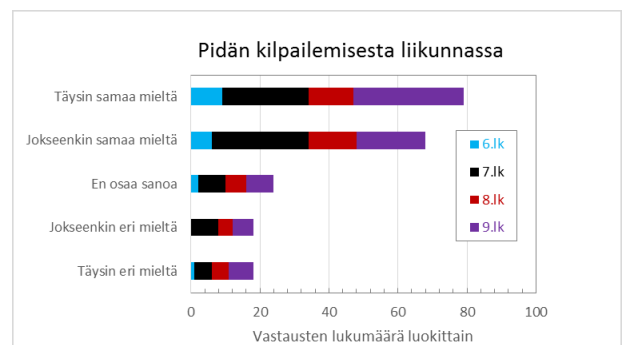
Alla olevissa kuvioissa 14 ja 15 havainnollistetaan kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämiin ”pidän kilpailemisesta koulussa” ja ”pidän kilpailemisesta liikunnassa”. Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että yhdeksäsluokkalaiset oppilaat pitävät vähiten kilpailemisesta koulussa. Heistä alle puolet (48%) ilmaisi mieltymyksensä kilpailemiseen koulussa, kun taas kuudes-, seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaisista oppilaista yli puolet

(57 – 61%) koki kilpailemisen koulussa mielekkäänä asiana. Vajaa kolmannes kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista (29%) ilmaisi, ettei pidä kilpailemisesta koulussa. Kilpailemisesta ei pitänyt 11 prosenttia kuudesluokkalaisista vastaajista eikä 16 prosenttia seitsemäsluokkalaisista vastaajista. Yksikään kuudesluokkalainen ei kuitenkaan ollut täysin eri mieltä väittämään ”pidän kilpailemisesta koulussa”. Edellä esitettyjen tulosten luokka-asteiden väliset erot eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7)

Liikunnassa kilpailemiseen suhtauduttiin hyvin myönteisesti. Enemmistö (71 – 83%) sekä kuudes-, seitsemäs- että yhdeksäsluokkalaisista vastaajista ilmoitti vastauksessaan pitävänsä kilpailemisesta liikunnassa. Myös kahdeksasluokkalaisista vastaajista reilusti yli puolet (64%) koki samoin. Vahviten mieltymyksensä kilpailemiseen liikunnassa ilmaisivat kuudesluokkalaiset oppilaat (83%), joista vain yksi vastaaja ei pitänyt kilpailemisesta liikunnassa ja kaksi vastaajaa ei osannut sanoa mielipidettään väittämään. Alle viidennes (18%) seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista ilmaisi vastauksessaan, ettei koe kilpailemistä liikunnassa mielekkäänä asiana. Kahdeksasluokkalaisten vastauksista 21 prosenttia oli täysin eri mieltä tai joksikin eri mieltä väittämään. Mainitut erot eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

KUVIO 14. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”pidän kilpailemisesta koulussa”.

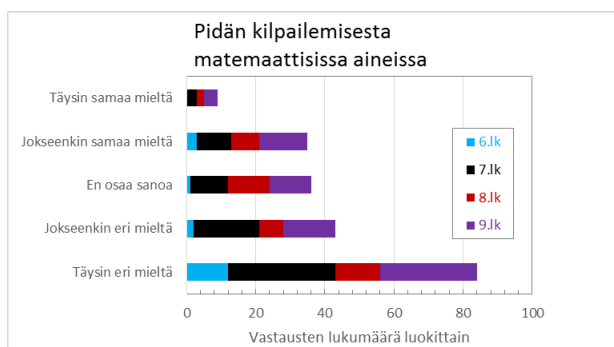

KUVIO 15. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”pidän kilpailemisesta liikunnassa”.

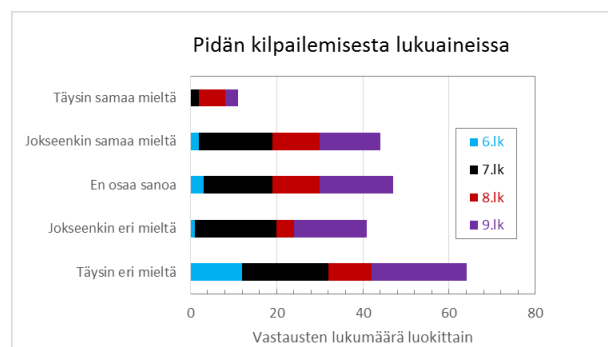
Tilastollisesti merkitsevä ero kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden vastauksissa oli väittämässä ”pidän kilpailemisesta lukuaineissa” (Liite 7). Kuudesluokkalaisista oppilaista lähes kolmen eljäosaa oli vahvasti sitä mieltä, ettei pidä kilpailemisesta lukuaineissa (Kuvio 17). Kilpailemisesta lukuaineissa ilmoitti pitävänsä ainoastaan kaksi kuudesluokkalaista

oppilasta, joista kumpikaan ei ollut täysin samaa mieltä väittämään. Seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista hieman yli puolet (53%) vastasi, ettei koe mielekkäänä asiana kilpailemista lukuaineissa. Vastaava prosenttiosuus kahdeksäsluokkalaisista vastaajista oli vain kolmasosa. Kahdeksäsluokkalaiset oppilaat olivat muita vertaisryhmiä myönteisempiä lukuaineissa kilpailemista kohtaan ja heistä yli 40 prosenttia ilmoitti pitävänsä kilpailemisesta niissä. Seitsemäsluokkalaisista oppilaista reilu viidesosa ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista vajaa viidesosa vastasi pitävänsä kilpailemisesta lukuaineissa. Tulosten perusteella voidaan todeta, että kahdeksäsluokkalaiset oppilaat pitivät hieman kuudes-, seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisia oppilaita enemmän kilpailemisesta lukuaineissa.

Kuviossa 16 havainnollistetaan 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastausten jakautumista väittämään ”pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa”. Kuudesluokkalaisista vastaajista lähes kaikki (78%) olivat sitä mieltä, etteivät pidä kilpailemisesta matemaattisissa aineissa. Vain kolme vastaajista oli jokseenkin samaa mieltä väittämään. Myös seitsemäsluokkalaisista oppilaista selvästi suurempi osuus (68%) oli täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään ”pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa”; samaa mieltä olevien osuus oli vajaa viidennes (18%). Kahdeksäsluokkalaisista vastaajista hieman alle puolet (48%) ilmaisi, ettei koe kilpailemista matemaattisissa aineissa mielekkäänä, kun taas yhdeksäsluokkalaisista vastaajista osuus oli yli puolet (59%). Jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään oli noin neljännnes sekä kahdeksas että yhdeksäsluokkalaisista vastaajista. Melko suuri osa kahdeksäsluokkalaisista oppilaista (29%) ei osannut sanoa pitääkö kilpailemisesta matemaattisissa aineissa. Edellä mainitut erot vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

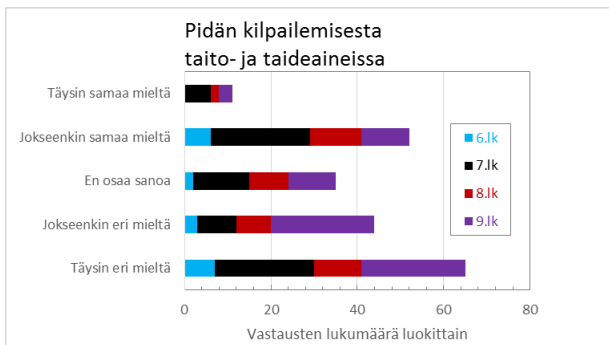

KUVIO 16. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa”.

KUVIO 17. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”pidän kilpailemisesta lukuaineissa”.

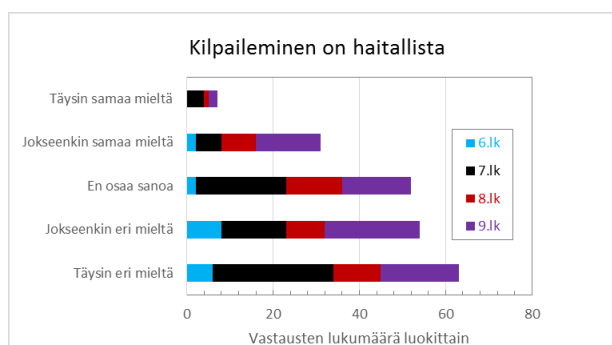
Väittämään ”pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa” vastaukset jakautuivat seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaisten osalta sekä samanmielisiin että eri mielisiin vastausvaihtoehtoihin melko tasaisesti. Kummankin luokka-asteen vastaajista hieman yli 40 prosenttia (43 – 45%) oli sitä mieltä, ettei pidä kilpailemisesta taito- ja taideaineissa, kun vastaavasti 39 prosenttia seitsemäsluokkalaisista vastaajista ja 33 prosenttia kahdeksaluokkalaisista vastaajista piti. Kuudesluokkalaisista oppilaista yli puolet (56%) oli eri mieltä väittämään ja lähes täsmälleen kolmannes ilmaisi pitävänsä kilpailemisesta taito- ja taideaineissa. Myös yhdeksäsluokkalaisista oppilaista selvästi suurempi osuus (66%) oli eri mieltä väittämään ”pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa” ja alle viidennes jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä mainittuun väittämään. Luokka-asteiden vastausten perusteella näyttäisi siltä, ettei taito- ja taideaineissa kilpailemistä liiemmin koettu mielekkäänä asiana. Vastauksien erot eri luokka-asteiden välillä eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

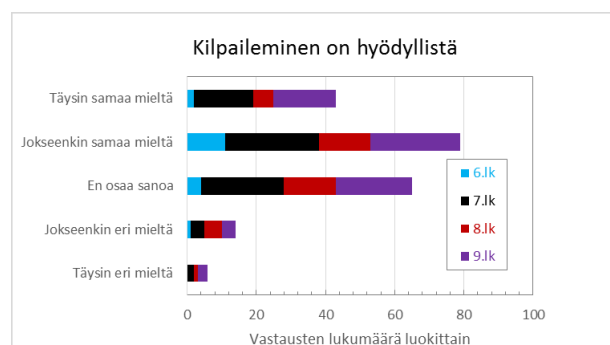
KUVIO 18. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa.

Kuvioihin 19 ja 20 on koottu 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämiin ”kilpaileminen on haitallista” ja ”kilpaileminen on hyödyllistä”. Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaiset vastaajat kokivat, että kilpaileminen on enemmän hyödyllistä kuin haitallista. Varsinkin kuudesluokkalaiset oppilaat olivat vahvasti sitä mieltä, että kilpaileminen on hyödyllistä. Heistä valtaosa (78%) vastasi olevansa eri mieltä kilpailemisen haitallisuudesta ja lähes yhtä suuri osuus (72%) vastaavasti olevansa samaa mieltä kilpailemisen hyödyllisyydestä. Vain kaksi kuudesluokkalaista oppilasta koki kilpailemisen haitalliseksi. Myös seitsemäsluokkalaisista oppilaista enemmistö (60%) oli sitä mieltä, että kilpaileminen on hyödyllistä. Heistä lähes yhtä suuri osuus (58%) oli myös sitä mieltä, ettei kilpaileminen ole haitallista. Kilpailemisen koki haitalliseksi 14 prosenttia seitsemäsluokkalaisista vastaajista; kilpailemisen hyödyllisyydestä oli eri mieltä vain kuusi vastaajaa. Yli neljännes seitsemäsluokkalaisista ei osannut

sanoa, onko kilpaileminen heidän mielestään haitallista. Lähes kolmannes seitsemäsluokkalaista vastaajista ei myöskään osannut ilmaista mielipidettään siitä, onko kilpaileminen hyödyllistä. Kahdeksaluokkalaista vastaajista puolet oli sitä mieltä, että kilpaileminen on hyödyllistä ja vastaavasti hieman alle puolet (48%) koki, ettei kilpaileminen ole haitallista. Melkein kolmannes (31%) kahdeksaluokkalaista ei osannut ilmaista mielipidettään väittämiin ”kilpaileminen on haitallista” tai ”kilpaileminen on hyödyllistä” (36% vastaajista). Yhdeksäsluokkalaisten vastaajat olivat kuudes- ja seitsemäsluokkalaisten tavoin enemmän sitä mieltä, että kilpaileminen on hyödyllistä. Yhdeksäsluokkalaista selvästi yli puolet (60%) ilmaisi mielipiteessään kokevansa kilpailemisen hyödylliseksi. Vain kymmenen prosenttia yhdeksäsluokkalaista ei pitänyt kilpailemista hyödyllisenä ja vajaa kolmannes (30%) ei osannut sanoa mielipidettään väittämään. Yhdeksäsluokkalaista vastaajista yli puolet (55%) oli sitä mieltä, että kilpaileminen ei ole haitallista. Vajaa neljännes (23%) yhdeksäsluokkalaista koki kilpailemisen olevan haitallista. Erot kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä.

KUVIO 19. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kilpaileminen on haitallista”.

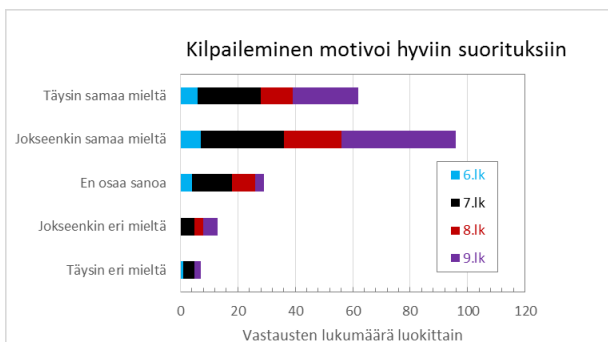

KUVIO 20. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kilpaileminen on hyödyllistä”.

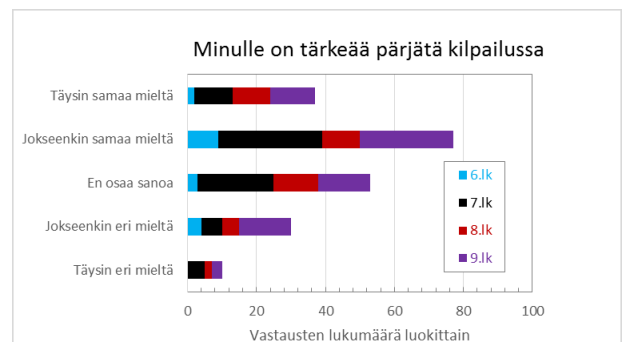
Kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten vastaajat kokivat pääosin, että kilpaileminen motivoi heitä hyviin suorituksiin (Kuvio 21). Suuri osa kuudesluokkalaista (72%), seitsemäsluokkalaista (69%), kahdeksaluokkalaista (74%) ja yhdeksäsluokkalaista (86%) oppilaista vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”kilpaileminen motivoi hyviin suorituksiin”. Kuudes- ja kahdeksaluokkalaista vastaajista alle kymmenen prosenttia vastasi, ettei kilpaileminen motivoi heitä hyviin suorituksiin. Vastaava osuus seitsemäsluokkalaista vastaajista oli hieman yli kymmenen prosenttia (12%) ja yhdeksäsluokkalaista vastaajista tasan kymmenen prosenttia. Kahdeksaluokkalaista vastaajista

yksikään ei ollut täysin eri mieltä mainittuun väittämään. Luokkien väliset vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia eikä vastauksissa ollut tilastollisesti merkitseviä eroja.

Kuvioon 22 on koottu 6. – 9. luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa”. Yli puolet kaikista vastaajista koki kilpailussa pärjäämisen tärkeäksi. Kuudesluokkalaiset vastaajat kokivat hieman seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisia vastaajia enemmän, että kilpailussa pärjääminen on tärkeää. Kuudesluokkalaisista oppilaista 61 prosenttia ilmaisi olevansa samaa mieltä väittämään, kun vastaava osuus seitsemäsluokkalaisista vastaajista oli 55 prosenttia, kahdeksaluokkalaisista vastaajista 52 prosenttia ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista 55 prosenttia. Melko suuri osuus seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaisista oppilaista valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa” väittämään ”minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa” (30 – 31%). Kuudesluokkalaisista oppilaista reilu viidennes (22%) ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista neljännes ei kokenut kilpailussa pärjäämistä tärkeänä asiana. Seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaisista alle neljännes (15 – 17%) vastasi olevansa täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään, eikä kokenut kilpailussa pärjääminen olevan tärkeää. Mainitut erot luokka-asteiden vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä.

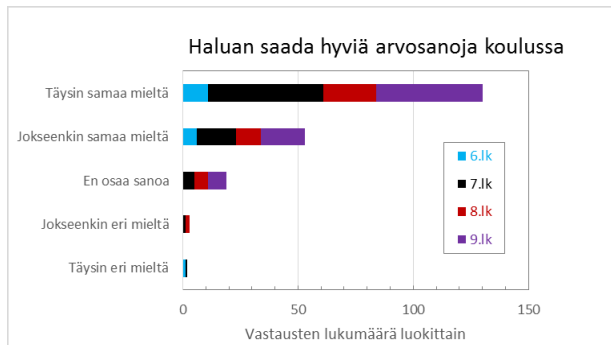
KUVIO 21. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kilpaileminen motivoi hyvin suoriutuksiin”.

KUVIO 22. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa”.

Lähes kaikki kyselyyn vastanneet kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaiset oppilaat halusivat saada hyviä arvosanoja koulussa (Kuvio 23). Jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”haluan saada hyviä arvosanoja koulussa” oli 94 prosenttia kuudesluokkalaisista, 91 prosenttia seitsemäsluokkalaisista, 81 prosenttia kahdeksaluokkalaisista ja 89 prosenttia yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Vain muutama vastaaja (3 – 6%) kuudes-, seitsemäs- ja

kahdeksasluokkalaisista ilmaisi vastauksessaan, ettei halua saada hyviä arvosanoja koulussa. Yhdeksäsluokkalaisista oppilaista yksikään ei valinnut vastausvaihtoehtoa täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään ”haluan saada hyviä arvosanoja koulussa”. Erot oppilaiden vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä.

KUVIO 23. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”haluan saada hyviä arvosanoja koulussa”.

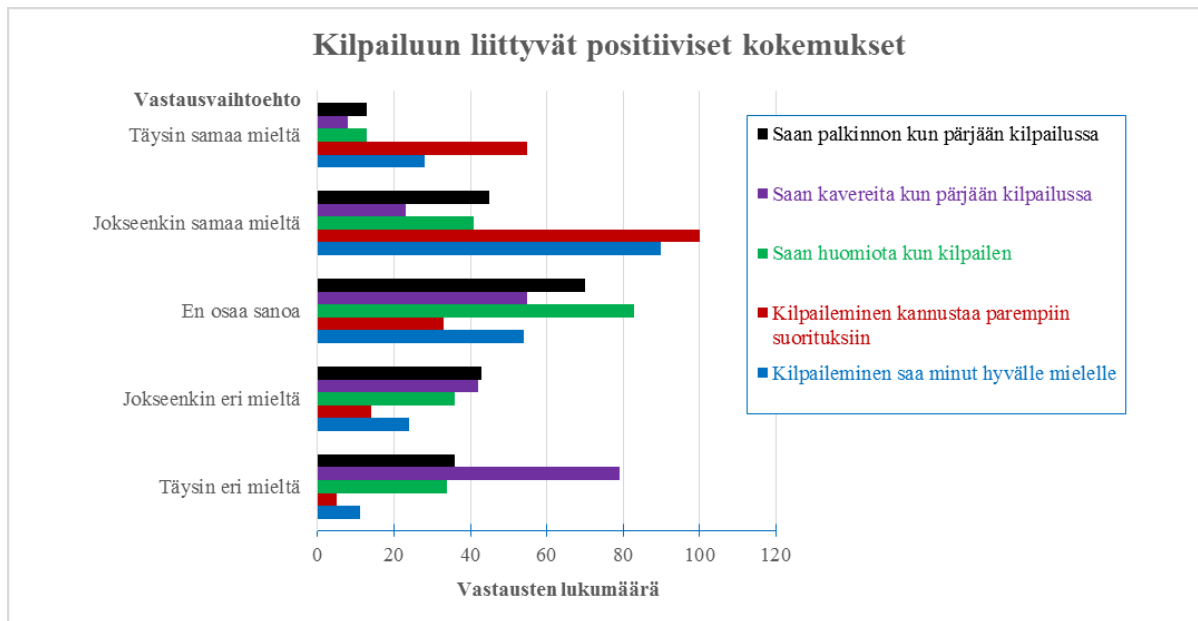
6.2 Kilpailuun liittyvät positiiviset kokemukset

Kuviossa 24 on esitetty kyselyyn vastanneiden positiivisia kokemuksia liittyen kilpailuun. Positiivisia kokemuksia kartoitettiin väittämällä ”kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle”, ”kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin”, ”saan huomiota kun kilpailen”, ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa” ja ”saan palkinnon kun pärjään kilpailussa”.

Yli puolet (57%) kyselyyn vastanneista oppilaista koki, että kilpaileminen saa heidät hyvälle mielelle. Kuitenkin yli kolmannes (35%) vastaajista oli eri mieltä väittämään, eikä kokenut kilpailemisen aiheuttavan hyvää mieltä. Valtaosa vastaajista (75%) oli sitä mieltä, että kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin ja vain alle kymmenen prosenttia vastaajista koki, ettei kilpaileminen ole kannustava tekijä. Väittämään ”saan huomiota kun kilpailen” ei osannut 40 prosenttia vastaajista ilmaista mielipidettään. Huomiota kilpailulla koki saavansa noin neljännes vastaajista (26%), kun taas kolmannes vastaajista (34%) ei näin kokenut. Yli puolet (58%) kyselyyn vastanneista ei kokenut saavansa kavereita sillä, että pärjää kilpailussa. Jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa” oli 15 prosenttia kyselyyn vastanneista oppilaista. Väittämään ”saan palkinnon kun pärjään kilpailussa” vastasi reilu neljännes (28%) olevansa samaa

mieltä ja reilu kolmannes (38%) olevansa eri mieltä. Melko suuri osuus, yli kolmannes (34%) vastaajista, ei osannut ilmaista mielipidettään edellä mainittuun väittämään. Tutkimusaineiston perusteella voidaan todeta, että kyselyyn vastanneista oppilaista suuri osa koki kilpailemisen kannustavan parempiin suorituksiin ja yli puolelle oppilaista kilpaileminen aiheutti hyvää mieltä. Vastausten perusteella kilpailussa pärjäämisellä ei näyttäisi olevan suurta yhteyttä kavereiden saamiseen.

KUVIO 24. Kilpailuun liittyvät positiiviset kokemukset.

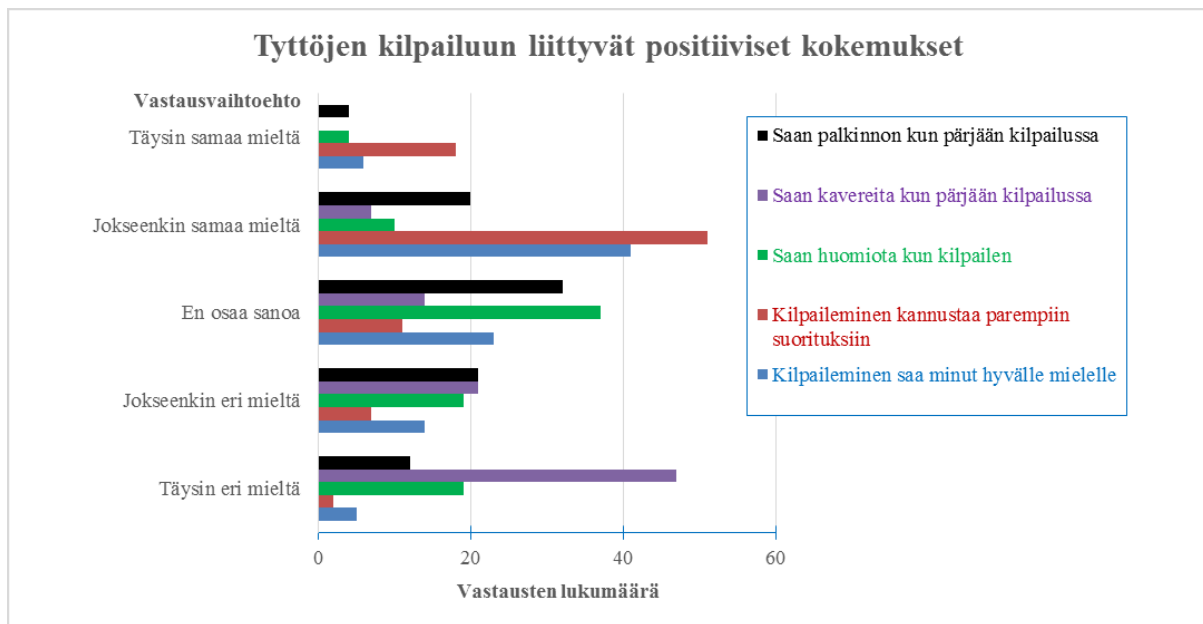
Tyttöjen ja poikien kilpailuun liittyviä positiivisia kokemuksia havainnollistetaan kuvioissa 25 ja 26. Väittämään ”kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle” vastasi yli puolet sekä tytöistä että pojista olevansa samaa mieltä. Poikien osuus oli kuitenkin tyttöjen osuutta hieman suurempi. Pojista 60 prosenttia vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään, kun tytöistä samaa mieltä oli 53 prosenttia. Noin viidennes tytöistä (21%) ilmaisi vastauksessaan, ettei koe kilpailemisen aiheuttavan hyvää mieltä ja reilu neljännes (26%) heistä ei osannut sanoa mielipidettään väittämään. Pojista reilu kymmenen prosenttia (14%) vastasi olevansa täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään. Tyttöjen tavoin myös pojista reilu neljännes ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään ”kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle”. Vastausten perusteella voidaan todeta poikien kokeneen kilpailemisen aiheuttavan hyvää mieltä hieman tyttöjä enemmän, mutta erot tyttöjen ja poikien vastauksissa eivät olleet aivan tilastollisesti merkitseviä ($p=0,052$). Tilastolliset p-arvot näkyvät taulukossa 3.

Valtaosa sekä tytöistä (78%) että pojista (73%) ilmaisi vastauksessaan kokevansa kilpailemisen kannustavan parempiin suorituksiin. Kummastakin vastaajajoukosta noin kymmenen prosenttia (8-10%) ei kokenut kilpailemista kannustavana tekijänä. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Taulukko 3).

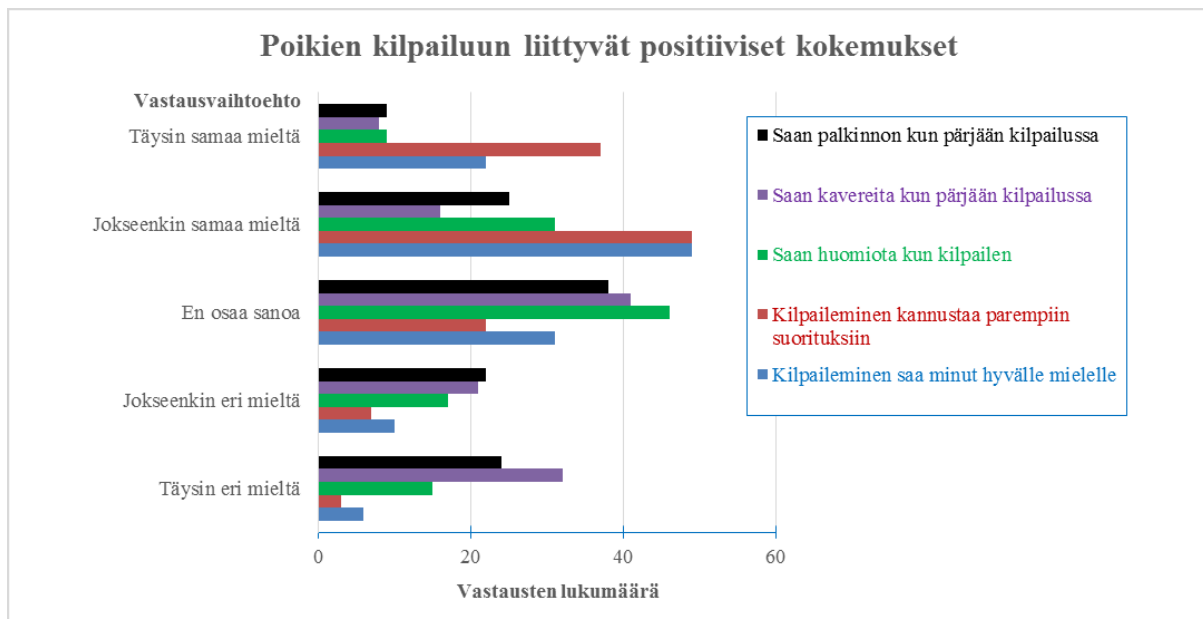
Väittämään ”saan huomiota kun kilpailen” valitsi melko suuri osa sekä tytöistä (42%) että pojista (39%) vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Tytöistä suurempi osuus (43%) vastasi olevansa eri mieltä väittämään; vajaa viidennes (16%) tyttöjen vastaajajoukosta oli sitä mieltä, että kilpailemisella saa huomiota. Poikien vastaavat osuudet erosivat tyttöjen vastauksista. Pojista reilu kolmannes (34%) vastasi olevansa samaa mieltä väittämään ”saan huomiota kun kilpailen”. Hieman pienempi osuus pojista (27%) ilmaisi vastauksessaan olevansa eri mieltä mainittuun väittämään. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä ($p=0,002$). Tilastollinen p -arvo väittämään ”saan huomiota kun kilpailen” löytyy taulukosta 3. Vastausten perusteella pojat kokivat hieman tyttöjä enemmän saavansa huomiota kilpailemisella, mutta myös suurelle vastaajajoukolle mielipiteen ilmaiseminen oli vaikeaa.

Tytöjen ja poikien vastauksissa väittämään ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa” oli tilastollisesti merkitseviä eroja (Taulukko 3). Tytöistä valtaosa (76%) oli eri mieltä väittämään ja vain kahdeksan prosenttia tyttöjen vastaajajoukosta ilmaisi olevansa jokseenkin samaa mieltä väittämään ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa”. Yksikään tytöistä ei valinnut vastausvaihtoehtoa ”täysin samaa mieltä”. Poikien vastaajajoukosta alle puolet (45%) oli eri mieltä mieltä väittämään. Pojista viidennes ilmaisi olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään. Tyttöjen (16%) osuuteen verrattuna pojista selvästi suurempi joukko (35%) ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa”. Tutkimusaineisto osoittaa tyttöjen olevan poikia enemmän eri mieltä siitä, saako kilpailussa pärjäämisellä kavereita. Tilastollinen p -arvo väittämälle oli 0,000.

Väittämään ”saan palkinnon kun pärjään kilpailussa” vastasivat tytöt ja pojat hyvin samansuuntaisesti, eikä vastauksissa ollut tilastollisesti merkitseviä eroja (Taulukko 3). Sekä tytöistä (27%) että pojista (29%) reilu neljäsosa vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään. Kummastakin vastaajajoukosta kuitenkin suurempi osuus ilmaisi olevansa eri mieltä siitä, saako kilpailussa pärjäämisestä palkinnon. Tyttöjen vastaajajoukosta 37 prosenttia ja poikien vastaajajoukosta 39 prosenttia ilmaisi olevansa jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä väittämään ”saan palkinnon kun pärjään kilpailussa”. Lähes yhtä suuri osuus molemmista vastaajajoukosta valitsi vastausvaihtoehdon en osaa sanoa (32-36%) väittämään.

KUVIO 25. Tyttöjen kilpailuun liittyvät positiiviset kokemukset.

KUVIO 26. Poikien kilpailuun liittyvät positiiviset kokemukset.

TAULUKKO 3. Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä väittämiin, jotka koskevat kilpailuun liittyviä positiivisia kokemuksia. Tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa ($p < 0,05$) löytyi väittämissä ”saan huomiota kun kilpailen” ja ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa”.

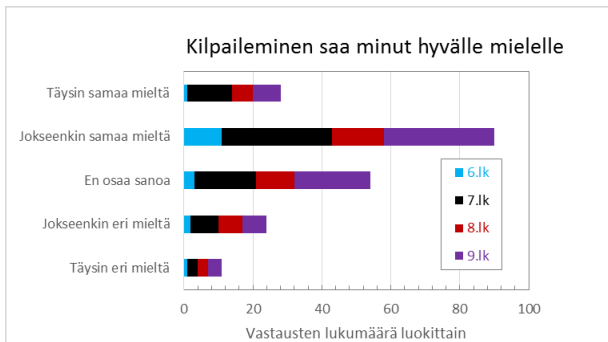
Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä	
Väittävä	P-arvo
Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa	,824
Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin	,451
Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle	,052
Saan huomiota kun kilpailen	,002
Saan kavereita kun pärjään kilpailussa	,000

Puolet tai jopa reilusti yli puolet kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista kyselyynvastanneista oli sitä mieltä, että kilpaileminen saa heidät hyvälle mielelle ja kannustaa heitä parempiin suorituksiin (Kuviot 27 ja 28). Tilastollisesti merkitseviä eroja ei esiintynyt luokkien välisissä vastauksissa edellä mainittuihin väittämiin (Liite 7).

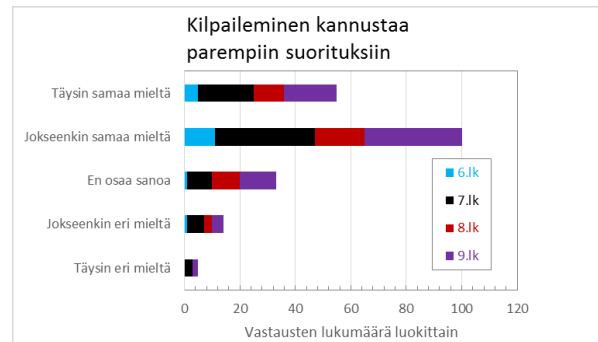
Väittämään ”kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle” vastasi yli kaksi kolmasosaa (67%) kuudesluokkalaisista olevansa samaa mieltä. Lähes yhtä suuri osuus (61%) seitsemäsluokkalaisista oppilaista ilmaisi vastauksessaan kokevansa samoin. Yhdeksäsluokkalaisista oppilaista hieman yli puolet (55%) ja kahdeksäsluokkalaisista tasan puolet vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään. Vastausten perusteella kahdeksäsluokkalaiset oppilaat kokivat kuudes-, seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisia oppilaita hieman enemmän, ettei kilpaileminen aiheuta hyvää mieltä. Kahdeksäsluokkalaisista vastaajista noin neljäsosa (24%) vastasi olevansa eri mieltä väittämään, kun muilla vertailuryhmillä erimielisyyttä ilmaisevien vastausten osuus oli 15 – 17 prosenttia. Yhdeksäsluokkalaisist oppilaista lähes kolmannes (30%) ei osannut sanoa, aiheuttaako kilpaileminen hyvää mieltä. Myös seitsemäsluokkalaisten oppilaiden ja kahdeksäsluokkalaisten oppilaiden vastauksista noin neljännes (24 – 26%) ei ilmaissut vastaajan mielipidettä väittämään.

Enemmistö kuudesluokkalaisista (89%), seitsemäsluokkalaisista (76%), kahdeksäsluokkalaisista (69%) ja yhdeksäsluokkalaisista (74%) vastaajista oli sitä mieltä, ettei kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin. Täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä olevien vastausten osuus oli kuudes-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisilla alle kymmen prosenttia kaikista vastauksista. Myös

seitsemäsluokkalaisten erimielisyyttä ilmaisevien vastausten osuus oli vähäinen: hieman yli kymmenen prosenttia (12%). Eri luokka-asteiden vastauksissa ei esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja (Liite 7).

KUVIO 27. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle”.

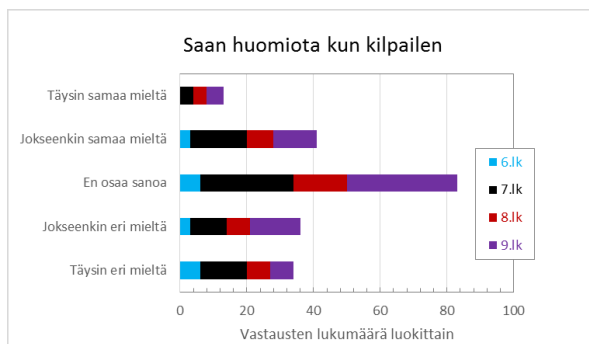

KUVIO 28. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin”.

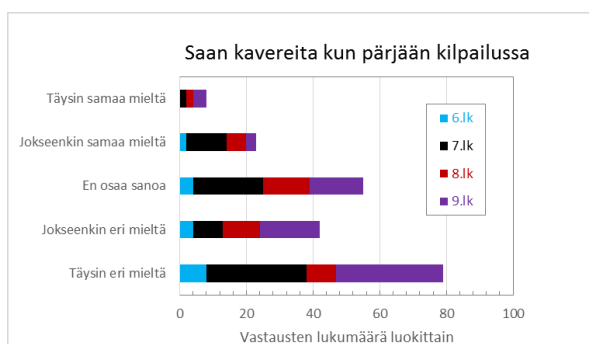
Väittämään ”saan huomiota kun kilpailen” oli melko suurelle osalle vastaajista vaikea ilmaista mielipidettään (Kuvio 29). Kuudesluokkalaisten oppilaista kolmasosa valitsi väittämään vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Seitsemäsluokkalaisten ja kahdeksaluokkalaisten vastaajista lähes kaksi viidesosaa (38%) ei niin ikään osannut ilmaista mielipidettään siitä, saako kilpailemisella huomiota. Yhdeksäsluokkalaisten vastauksissa ”en osaa sanoa” -vastausvaihtoehdon valitsi jopa 45 prosenttia vastaajista. Vastaajien osuus oli lähes puolet yhdeksäsluokkalaisten oppilaista.

Seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten oppilaat vastasivat hyvin samansuuntaisesti väittämään ”saan huomiota kun kilpailen”. Noin kolmasosa (30 – 34%) 7.-9. luokkalaisten oppilaista ilmaisi vastauksessaan olevansa eri mieltä väittämään kun taas reilu neljäsosa (25 – 29%) mainittujen luokka-asteiden vastaajista ilmaisi olevansa samaa mieltä väittämään. Kuudesluokkalaisten oppilaiden vastauksissa oli hieman enemmän hajonnaisuutta kuin vertailuryhmien. Kuudesluokkalaisten oppilaista puolet vastasi olevansa eri mieltä siitä, saako kilpailemisella huomiota. Jokseenkin samaa mieltä väittämään ”saan huomiota kun kilpailen” oli 17 prosenttia kuudesluokkalaisten, eli alle viidesosa vastaajajoukosta. Täysin samaa mieltä ei ollut yksikään kuudesluokkalaisten vastaaja.

Kyselyyn vastanneista 6. – 9. luokkalaisista oppilaista hyvin vähäinen määrä oli sitä mieltä, että kilpailussa pärjäämisellä saa kavereita (Kuvio 30). Kuudesluokkalaisista oppilaista reilu kymmenen prosenttia (11%) oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa”. Seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaisista vastaajista vajaa viidesosa (19%) ilmaisi vastauksessaan, että kilpailussa pärjäämisellä saa kavereita. Yhdeksäluokkalaisista oppilaista kymmenen prosenttia koki samoin. Kuitenkin yli puolet kuudesluokkalaisista (67%), seitsemäsluokkalaisista (53%) ja yhdeksäluokkalaisista (69%) oppilaista oli eri mieltä väittämään ja koki, ettei kilpailussa pärjäämisellä saa kavereita. Kahdeksaluokkalaisista vastaajista alle puolet (48%) valitsi vastausvaihtoehdon ”täysin eri mieltä” tai ”jokseenkin eri mieltä” väittämään. Kolmasosa kahdeksaluokkalaisista vastaajista valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa” väittämään ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa”; vastaajien osuus oli hieman suurempi kuin muilla luokka-asteilla (22 – 28%).

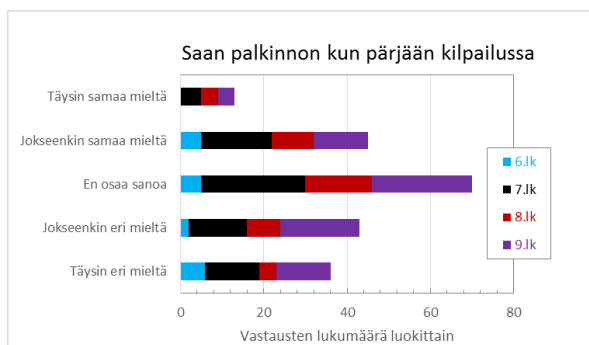
KUVIO 29. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”saan huomiota kun kilpailen”.

KUVIO 30. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”saan kavereita kun pärjään kilpailussa”.

Kuvio 31 havainnollistaa kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäluokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämään ”saan palkinnon kun pärjään kilpailussa”. Luokkien vastaukset mainittuun väittämään jakautuivat eri vastausvaihtoehtojen välillä. Kuudesluokkalaisista ja yhdeksäluokkalaisista oppilaista hieman yli kaksi viidesosaa (44%) , seitsemäsluokkalaisista hieman

yli kolmannes (37%) ja kahdeksasluokkalaisista vajaa kolmannes (29%) ilmaisi vastauksessaan olevansa eri mieltä väittämään, eikä kokenut saavansa palkintoa kilpailussa pärjäämisestä. Kilpailussa pärjäämisestä koki saavansa palkinnon vajaa kolmannes (23 – 30%) kuudes-, seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Kahdeksasluokkalaisista oppilaista kolmannes koki samoin. Kuitenkin lähes täsmälleen kolmannes seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista ja reilusti yli kolmannes (38%) kahdeksasluokkalaisista oppilaista ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään, vaan valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Kuudesluokkalaisista oppilaista hieman yli neljännes (28%) ei niin ikään osannut ilmaista mielipidettään väittämään ”saan palkinnon kun pärjään kilpailussa”.

KUVIO 31. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”saan palkinnon kun pärjään kilpailussa”.

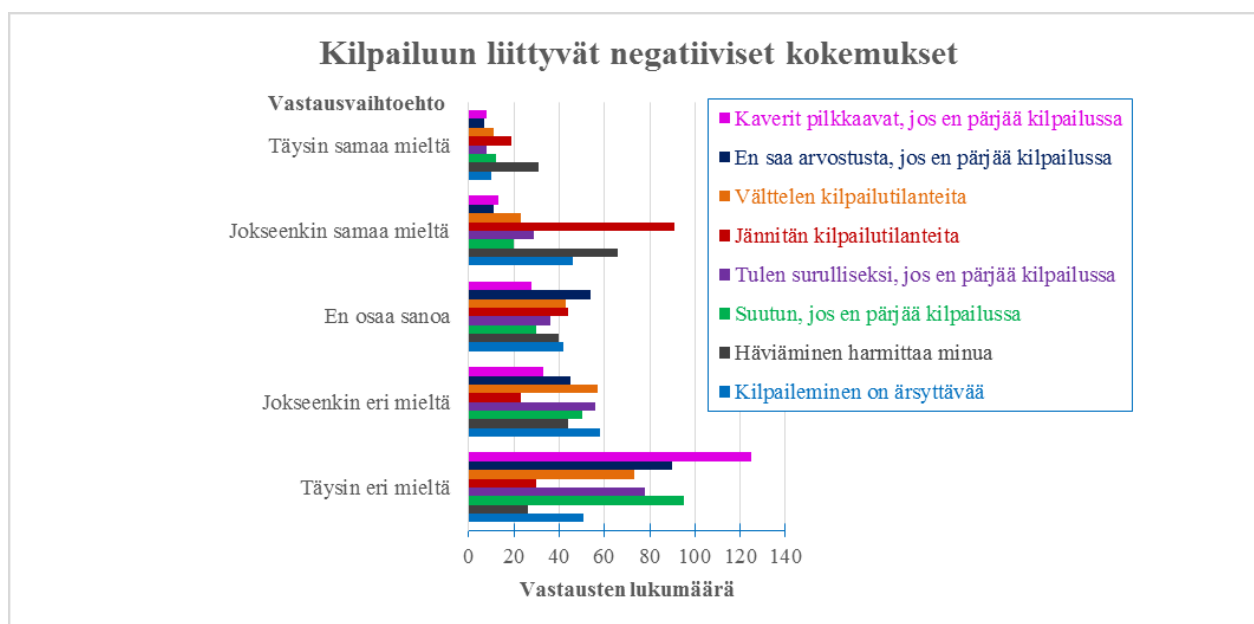
6.3 Kilpailuun liittyvät negatiiviset kokemukset

Kuviossa 32 on esitetty kyselyyn vastanneiden oppilaiden negatiivisia kokemuksia liittyen kilpailuun. Tulosten perusteella näyttäisi siltä, että oppilaat kokivat melko vähäisessä määrin negatiivisia tunteita liittyen kilpailuun. Eniten erimielisyyttä ilmaistiin väittämään ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjään kilpailussa” ja ”suutun jos en pärjään kilpailussa”.

Suurin osa (76%) vastaajista oli eri mieltä väittämään ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjään kilpailussa”. Vain kymmenen prosenttia vastaajista oli samaa mieltä väittämään ja koki, että sillä, pärjääkö kilpailussa, oli yhteyttä kavereiden negatiiviseen reaktioon. 14 prosenttia kyselyyn vastanneista oppilaista ei osannut ilmaista mielipidettään mainittuun väittämään.

Selvästi yli puolet (63 – 70%) vastaajista oli niin ikään eri mieltä väittämiin ”en saa arvostusta, jos en pärjään kilpailussa”, ”välttelen kilpailutilanteita”, ”tulen surulliseksi, jos en pärjään kilpailussa” ja

”suutun, jos en pärjää kilpailussa”. Alle kymmenen prosenttia vastaajajoukosta koki kilpailussa pärjäämisellä ja arvostuksen saamisella olevan yhteyttä toisiinsa: he kokivat, etteivät saa arvostusta, jos eivät pärjää kilpailussa. Vastauksien perusteella kilpailutilanteita ilmaisi välttelevänsä vajaa viidesosa (16%) vastaajista. Lähes yhtä suuri osuus vastaajista koki tulevansa surulliseksi (18%) tai jopa suuttuvansa (15%), jos ei pärjää kilpailussa. Kilpailemisen koki ärsyttäväksi hieman yli neljännes (28%) vastaajista. Kuitenkin yli puolet (53%) koko vastaajajoukosta oli eri mieltä väittämään, eikä kokenut kilpailemista ärsyttävänä. Väittämään ”jännitän kilpailutilanteita” vastasi yli puolet (53%) oppilaista olevansa samaa mieltä; noin neljännes (26%) oppilaista ei kokenut jännittävää kilpailutilanteita. Alle puolet oppilaista (47%) ilmaisi vastauksessaan olevansa samaa mieltä väittämään ”häviäminen harmittaa minua”. Noin kolmannes vastaajista valitsi vastausvaihtoehdon ”täysin eri mieltä” tai ”jokseenkin eri mieltä” väittämään, eikä näin ollen kokenut häviämistä harmittavana asiana.

KUVIO 32. Kyselyyn vastanneiden oppilaiden kilpailuun liittyvät negatiiviset kokemukset.

Tyttöjen ja poikien kilpailuun liittyviä negatiivisia kokemuksia havainnollistetaan kuvioissa 33 ja 34. Tyttöjen ja poikien vastauksien välisiä tilastollisesti merkitseviä eroja tarkastellaan taulukon 4 tietojen valossa: tilastollisesti merkitseviä eroja ilmeni väittämässä ”jännitän kilpailutilanteita”, ”välttelen kilpailutilanteita”, ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa” ja väittämässä ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa”.

Väittämään ”kilpaileminen on ärsyttävää” vastasi suurempi osuus sekä tytöistä että pojista olevansa eri mieltä. Tytöistä hieman alle puolet (45%) ja pojista hieman yli puolet (59%) ei kokenut kilpailemista ärsyttävänä, kun taas tytöistä vajaa kolmannes (29%) ja pojista neljännes ilmaisi vastauksessaan kokevansa kilpailemisen ärsyttävä asiana. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä. Myös väittämään ”häviäminen harmittaa minua” vastasivat sekä tytöt että pojat hyvin samankaltaisesti. Tytöistä 30 prosenttia ei kokenut häviämistä harmittavana asiana; poikien vastaava osuus oli hieman yli kolmannes (37%). Tytöistä alle puolet (46%) vastasi olevansa samaa mieltä väittämään, eli kokevansa häviämisen harmittavana asiana. Myös poikien vastaajajoukosta lähes yhtä suuri osuus (48%) koki häviämisen harmittavana seikkana. Vastauksissa ei esiintynyt tilastollisesti merkiseviä eroja.

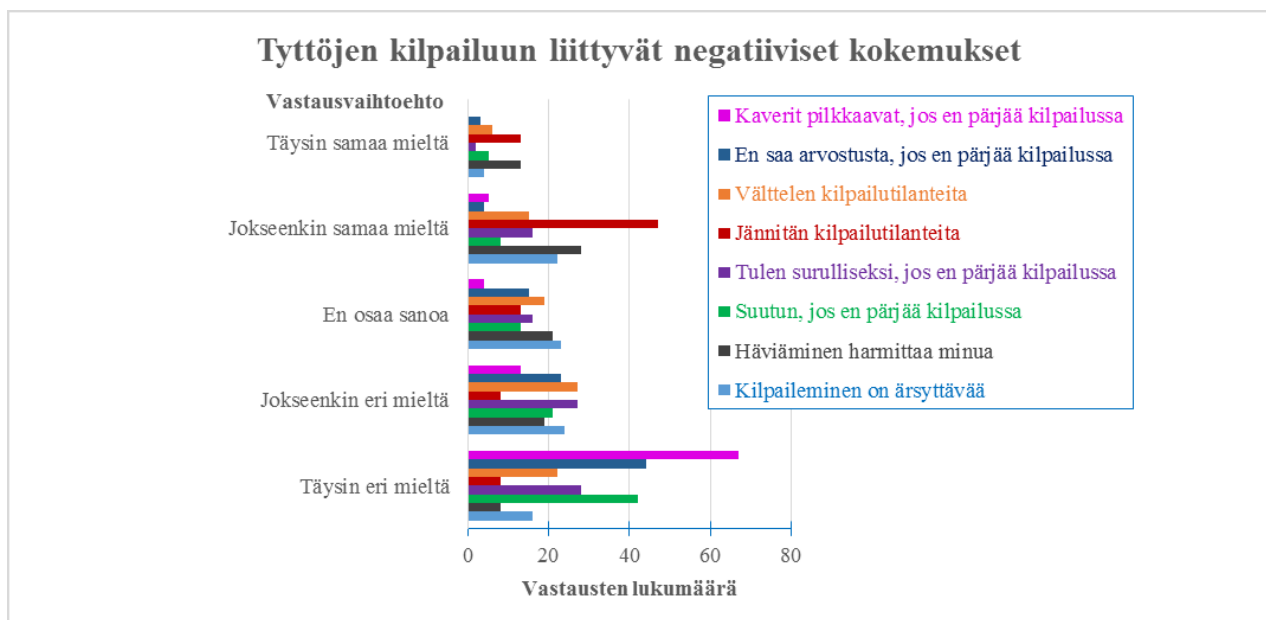
Pieni osuus sekä tytöistä (15%) että pojista (16%) vastasi olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”suutun, jos en pärjää kilpailussa”. Enemmistö kummastakin vastaajajoukosta (70 – 71%) oli eri mieltä väittämään, eikä kokenut suuttuvansa, jos ei pärjää kilpailussa. Myös väittämään ”tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa” vastasi selvästi suurempi osuus sekä tytöistä (62%) että pojista (67%) olevansa eri mieltä. Tytöistä viidennes ja pojista hieman alle viidennes (16%) koki tulevansa surulliseksi, jos ei pärjää kilpailussa. Edellä mainittujen väittämien vastauksissa ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien välillä.

Väittämässä ”jännitän kilpailutilanteita” tyttöjen ja poikien vastaukset erosivat toisistaan. Tytöistä yli puolet (67%) koki jännittävänsä kilpailutilanteita ja pojista alle puolet (42%) koki samoin. Alle viidennes (18%) tytöistä ja alle kolmannes (31%) pojista ei kokenut jännittävänsä kilpailutilanteita. Pojista hieman yli neljännes (26%) ei osannut sanoa mielipidettään väittämään, mikä oli selvästi tyttöjen osuutta (15%) suurempi. Mainitut erot olivat tilastollisesti merkitseviä ($p=0,000$). Tulosten perusteella tytöt jännittivät kilpailutilanteita poikia enemmän. Kuitenkin niin tytöillä kuin pojilla suurempi osuus vastaajajoukosta ilmoitti jännittävänsä kilpailutilanteita.

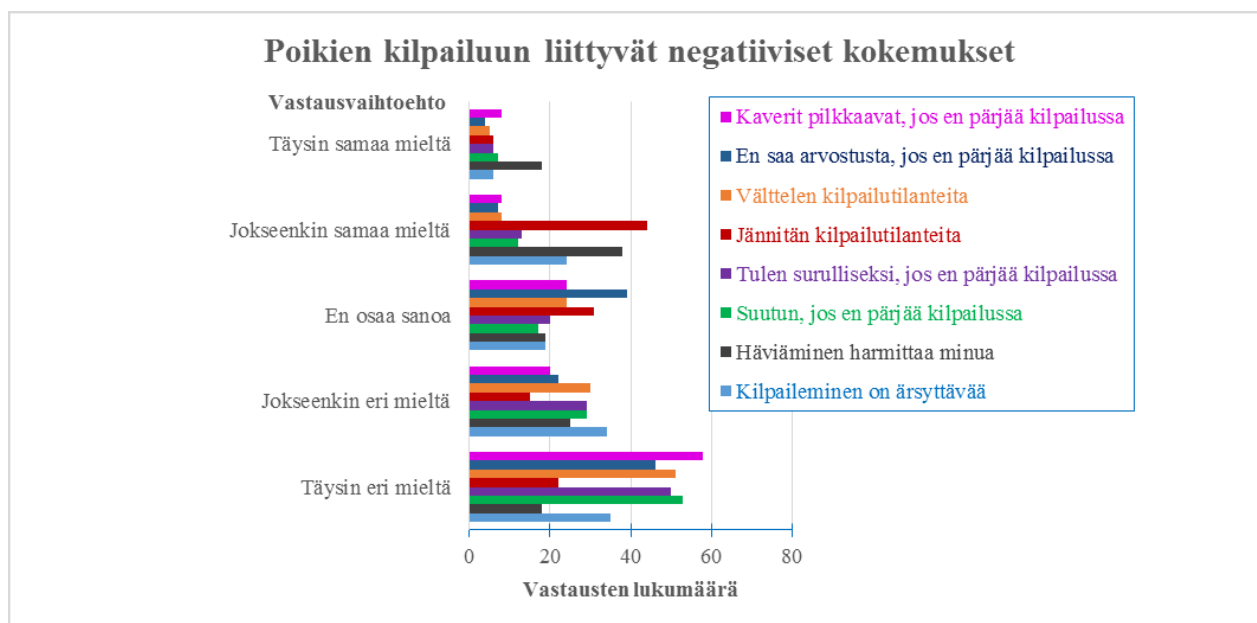
Yli puolet tytöistä (55%) ja pojista (69%) vastasi olevansa eri mieltä väittämään ”välttelen kilpailutilanteita”. Tytöistä noin neljännes (24%) ilmaisi vastauksessaan välttelevänsä kilpailutilanteita ja poikien vastaava osuus oli 11 prosenttia. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä (Taulukko 4). Tulosten perusteella näyttäisi siltä, että poikien vastaajaryhmästä suurempi osuus oli vahvasti sitä mieltä, ettei välttele kilpailutilanteita. Kuitenkin myös tyttöjen vastaajaryhmästä yli puolet koki, ettei välttele kilpailutilanteita.

Kyselyyn vastanneet tytöt ja pojat eivät liiemmin kokeneet, että arvostuksen saamisella ja kilpailussa pärjäämisellä olisi yhteyttä. Sekä tytöistä että pojista alle kymmenen prosenttia vastasi väittämään ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa” olevansa samaa mieltä. Pojista kolmannes ei osannut sanoa mielipidettään väittämään. Valtaosa tytöistä (75%) ja yli puolet pojista (58%) oli eri mieltä väittämään, eikä kokenut, että ei saisi arvostusta jos ei pärjää kilpailussa. Tytöt ilmaisivat poikia vahvemmin olevansa eri mieltä väittämään, kun taas pojista suurempi osuus ei osannut ilmaista mielipidettään mainittuun väittämään. Erot vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä ($p=0,040$).

Väittämässä ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjää” esiintyi myös tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa ($p=0,000$). Tytöistä lähes kaikki (90%) kokivat, että kilpailussa pärjäämättömyys ei aiheuta sitä, että kaverit pilkkaavat. Tyttöjen vastaajajoukosta vain pieni osa (6%) vastasi olevansa samaa mieltä väittämään. ”En osaa sanoa” –vastausvaihtoehdon valitsi vain neljä vastaajaa tyttöjen ryhmästä (5%). Pojatkään eivät liiemmin kokeneet, että kilpailussa pärjäämättömyys aiheuttaisi sen, että kaverit pilkkaavat. Selvästi yli puolet (66%) pojista oli eri mieltä väittämään. Hieman suurempi osuus pojista (14%) kuin tytöistä oli samaa mieltä väittämään eli ilmaisi vastauksessaan kokevan kavereiden pilkkaavan, jos ei pärjää kilpailussa. Pojista viidesosa ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään.

KUVIO 33. Tyttöjen kilpailuun liittyvät negatiiviset kokemukset.

KUVIO 34. Poikien kilpailuun liittyvät negatiiviset kokemukset.

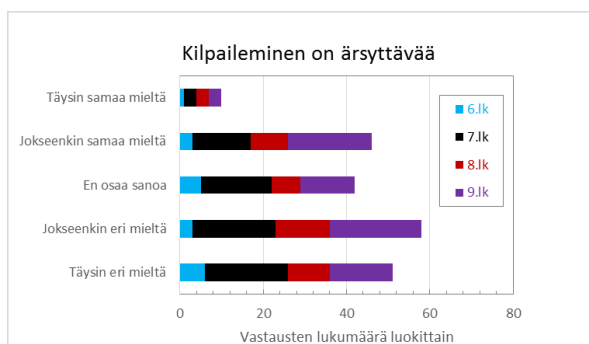
Taulukkoon 4 on koottu Mann-Whitney U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet tyttöjen ja poikien vastauksissa. Tilastollisesti merkitseviä eroja ($p < 0,05$) esiintyi väittämissä ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa”, ”välttelen kilpailutilanteita”, ”jännitän kilpailutilanteita” ja ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa”.

TAULUKKO 4. Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä väittämiin, jotka koskevat kilpailuun liittyviä negatiivisia kokemuksia.

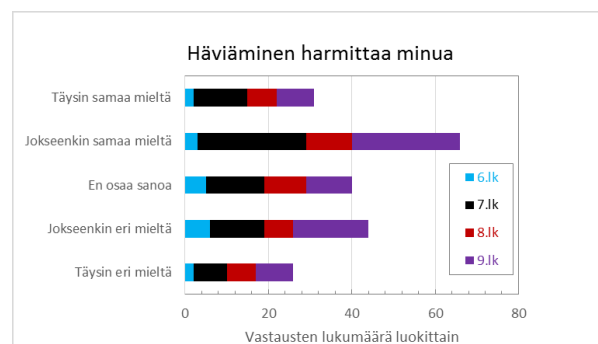
Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä	
Väittämä	P-arvo
Suutun, jos en pärjää kilpailussa	,743
Häviäminen harmittaa minua	,650
Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa	,193
Kilpaileminen on ärsyttävää	,073
En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa	,040
Välttelen kilpailutilanteita	,004
Jännitän kilpailutilanteita	,000
Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa	,000

Kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämisiin ”kilpaileminen on ärsyttävää” ja ”häviäminen harmittaa minua” havainnollistetaan kuvioissa 35 ja 36. Selvästi suurempi osuus kunkin luokka-asteen vastaajista ei kokenut kilpailemista ärsyttävänä, vaan oli eri mieltä väittämään. Tasan puolet kuudesluokkalaisista vastaajista ilmaisi vastauksessaan, ettei koe kilpailemista ärsyttävänä; seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista osuus oli hieman yli puolet (51 – 55%). Kilpailemisen koki ärsyttävänä alle viidesosa (22 – 23%) kuudes- ja seitsemäsluokkalaisista oppilaista. Kahdeksasluokkalaisista ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista hieman alle kolmannes (29 - 32%) oli samaa mieltä väittämään ja koki kilpailemisen ärsyttävänä. Erot luokka-asteiden välisissä vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

Yli puolet (53%) seitsemäsluokkalaisista oppilaista ilmaisi vastauksessaan, että häviäminen harmittaa. Kuudesluokkalaisista oppilaista reilu neljäsosa (28%) oli samaa mieltä väittämään ”häviäminen harmittaa minua”, kun taas selvästi suurempi osuus (44%) heistä ei näin kokenut. Kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista alle puolet (43 – 48%) koki, että häviäminen harmittaa. Täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään oli hieman yli neljännes (28%) seitsemäsluokkalaisista oppilaista, kolmannes kahdeksasluokkalaisista oppilaista ja yli kolmannes (37%) yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Kyselyn tulosten perusteella näyttäisi siltä, että seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten oppilaat kokivat kuudesluokkalaisia voimakkaammin, että häviäminen harmittaa. Mainitut erot luokkien välisissä vastauksissa eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

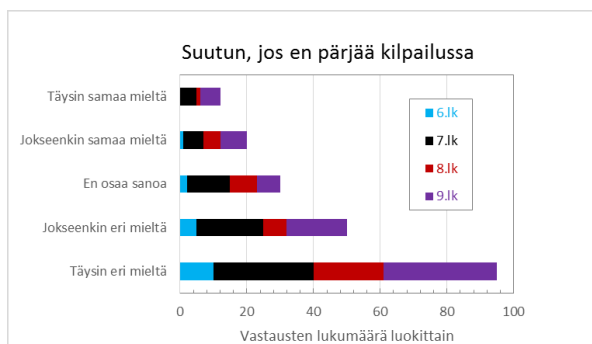
KUVIO 35. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kilpaileminen on ärsyttävää”.

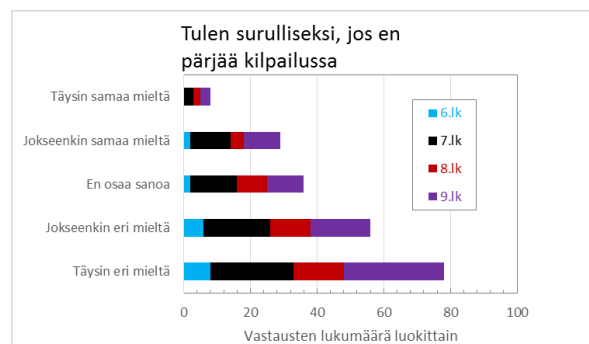
KUVIO 36 . 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”häviäminen harmittaa minua”.

Vain pieni joukko kyselyyn vastanneista oppilaista ilmaisi vastauksessaan suuttuvansa, jos ei pärjää kilpailussa (Kuvio 37). Selvästi suurempi osuus kaikkien luokka-asteiden vastaajista oli eri mieltä väittämään ”suutun, jos en pärjää kilpailussa”. Kuudesluokkalaisista oppilaista valtaosa (83%) oli eri mieltä väittämään ja koki, ettei suutu, vaikka ei pärjäisi kilpailussa. Myös yli puolet seitsemäs- (68%), kahdeksas- (67%) ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista (71%) oli eri mieltä väittämään. Vain yksi kuudesluokkalainen vastaaja (6%) oli jokseenkin samaa mieltä väittämään; seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista alle viidennes (14 – 19%) oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”suutun, jos en pärjää kilpailussa”. Erot vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

Yli puolet kunkin luokka-asteen vastaajista oli eri mieltä väittämään ”tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa”. Kuudesluokkalaisista oppilaista selvä enemmistö (78%) vastasi olevansa täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään; vain kaksi vastaajaa (11%) oli jokseenkin samaa mieltä väittämään ja koki tulevansa surulliseksi, jos ei pärjää kilpailussa. Seitsemäsluokkalaisista (61%), kahdeksäsluokkalaisista (64%) ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista (66%) selvästi suurempi osuus ilmaisi vastauksessaan olevansa eri mieltä väittämään. Viidennes seitsemäsluokkalaisista oppilaista kuitenkin oli samaa mieltä väittämään ja koki tulevansa surulliseksi, jos ei pärjää kilpailussa. Kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten vastaajien osuus oli alle viidennes (14 – 19%). Erot vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7). Tutkimusaineiston valossa voidaan todeta kyselyyn vastanneiden oppilaiden kokeneen, että kilpailussa pärjäämättömyys ei aiheuta heille liiemmin surun tai suuttumuksen tunnetta.

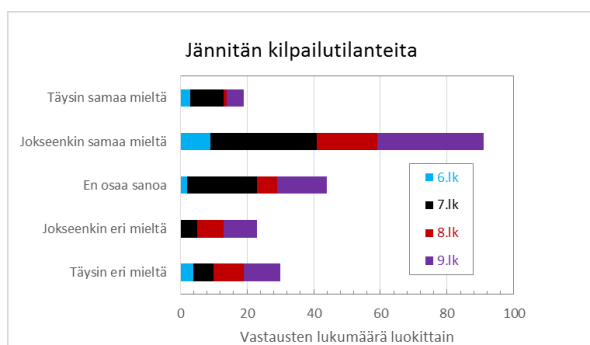
KUVIO 37. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”suutun, jos en pärjää kilpailussa”.

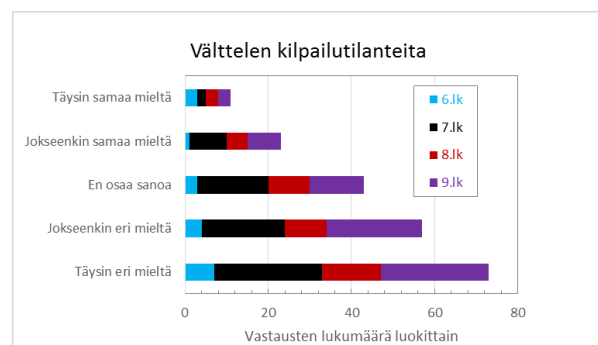
KUVIO 38. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa”.

Yli puolet kuudes- (67%), seitsemäs- (57%) ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista (51%) ilmaisi vastauksessaan jännittävänsä kilpailutilanteita (Kuvio 39). Myös kahdeksasluokkaisista vastaajista suurempi osuus (45%) koki jännittävänsä kilpailutilanteita, kun taas eri mieltä väittämään ”jännitän kilpailutilanteita” oli hieman pienempi osuus vastaajista (40%). Neljä kuudesluokkalaista vastaajaa (22%) ilmaisi vastauksessaan, ettei jännitä kilpailutilanteita. Seitsemäsluokkalaisista vastaajista alle viidennes (15%) ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista hieman alle kolmannes (29%) ei kokenut jännittävänsä kilpailutilanteita. Vastauksissa ei esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja.

Väittämään ”välttelen kilpailutilanteita” vastasi suurin osa kuudes- (61%), seitsemäs- (62%), kahdeksas- (57%) ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista (67%) olevansa eri mieltä. Kilpailutilanteita vastasi välttelevänsä noin viidesosa (19 - 22%) kuudesluokkalaisista ja kahdeksasluokkalaisista oppilaista. 15 prosenttia sekä seitsemäs- että yhdeksäsluokkaisista oppilaista oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään ”välttelen kilpailutilanteita”. Vastausten perusteella yli puolet kyselyyn vastanneista oppilaista koki, ettei välttele kilpailutilanteita. Erot luokka-asteiden vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

KUVIO 39. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”jännitän kilpailutilanteita”.

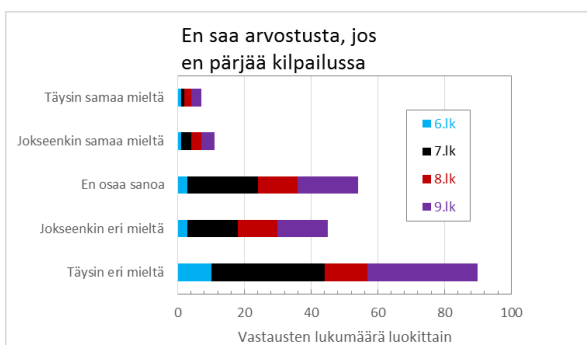

KUVIO 40. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”välttelen kilpailutilanteita”.

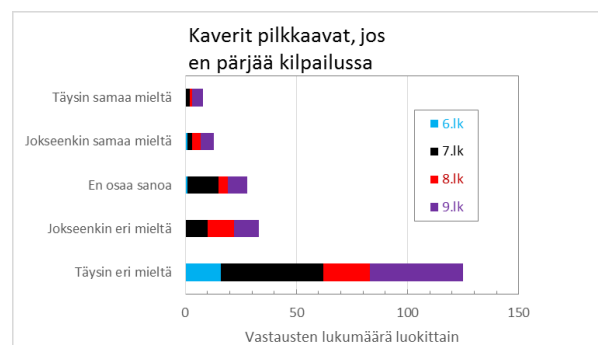
Vain pieni määrä 6. – 9.luokkalaisista oppilaista vastasi väittämään ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa” olevansa jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä (Kuvio 41). Yli puolet luokka-asteiden vastaajista oli eri mieltä väittämään. Kuudesluokkalaisista oppilaista valtaosa (72%) ja seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista yli puolet (60 – 66%) ei kokenut, että jos ei pärjää kilpailussa, ei saa arvostusta. Kymmenkunta prosenttia (10 – 12%) kuudes-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista ilmaisi vastauksessaan olevansa samaa mieltä väittämään ja

kokevansa, ettei saa arvostusta, ellei pärjää kilpailussa. Seitsemäsluokkalaisten vastauksissa samaa mieltä olevien oppilaiden osuus oli vain muutaman prosentin luokkaa (6%). Luokka-asteiden vastauksissa ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja (Liite 7).

Selkeä enemmistö kyselyyn vastanneista kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista vastasi väittämään ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa” olevansa täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä (Kuvio 42). Kuudesluokkalaisista oppilaista lähes kaikki (89%) olivat täysin eri mieltä väittämään; heidän mielestään kaverit eivät pilkkaa, vaikka ei pärjäisi kilpailussa. Samoin koki myös yli kolme neljäsosaa (76 – 79%) seitsemäs- ja kahdeksäsluokkalaisista oppilaista. Yhdeksäsluokkalaisista oppilaista hieman alle kolme neljäsosaa (73%) oli niin ikään eri mieltä väittämään. Kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista hieman yli kymmenen prosenttia (12 – 15%) ja kuudes- ja seitsemäsluokkalaisista vastaajista alle kymmenen prosenttia (5 – 6%) ilmaisi vastauksessaan olevansa samaa mieltä väittämään ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa”. Eri luokka-asteiden vastaukset olivat hyvin saman suuntaisia, eikä niissä esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja (Liite 7).

KUVIO 41. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa”.

KUVIO 42. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa”.

6.4 Kannustamisen ja motivoinnin vaikutus kilpailutilanteen syntymiseen

Kuviossa 43 on esitetty kyselyyn vastanneiden oppilaiden käsityksiä siitä, miten kannustaminen ja motivoiminen vaikuttavat kilpailutilanteen syntymiseen. Väittämiin, joilla selvitettiin oppilaiden käsityksiä siitä, kannustavatko opettajat kilpailemiseen eri oppiaineissa tai kannustavatko vanhemmat / huoltajat kilpailemiseen, ei osannut yli kolmasosa oppilaista ilmaista mielipidettään. Myös

väittämään ”haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen” valitsi yli kolmasosa (38%) oppilaista vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”. Eniten samaa mieltä oltiin väittämiin ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin” ja ”haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta”, joihin valtaosa (73 – 86%) oppilaista vastasi olevansa täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä. Puolet kyselyyn vastanneista oppilaista ilmaisi vastauksessaan haluavansa saada hyvistä suorituksesta palkinnon.

Väittämään ”opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa” vastasi suurempi osuus oppilaista olevansa samaa mieltä. Hieman alle puolet (46%) oppilaista koki, että opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa. Noin neljäsosa (26%) oppilaista oli eri mieltä väittämään, eikä näin ollen kokenut opettajien järjestävän kilpailutilanteita luokassa.

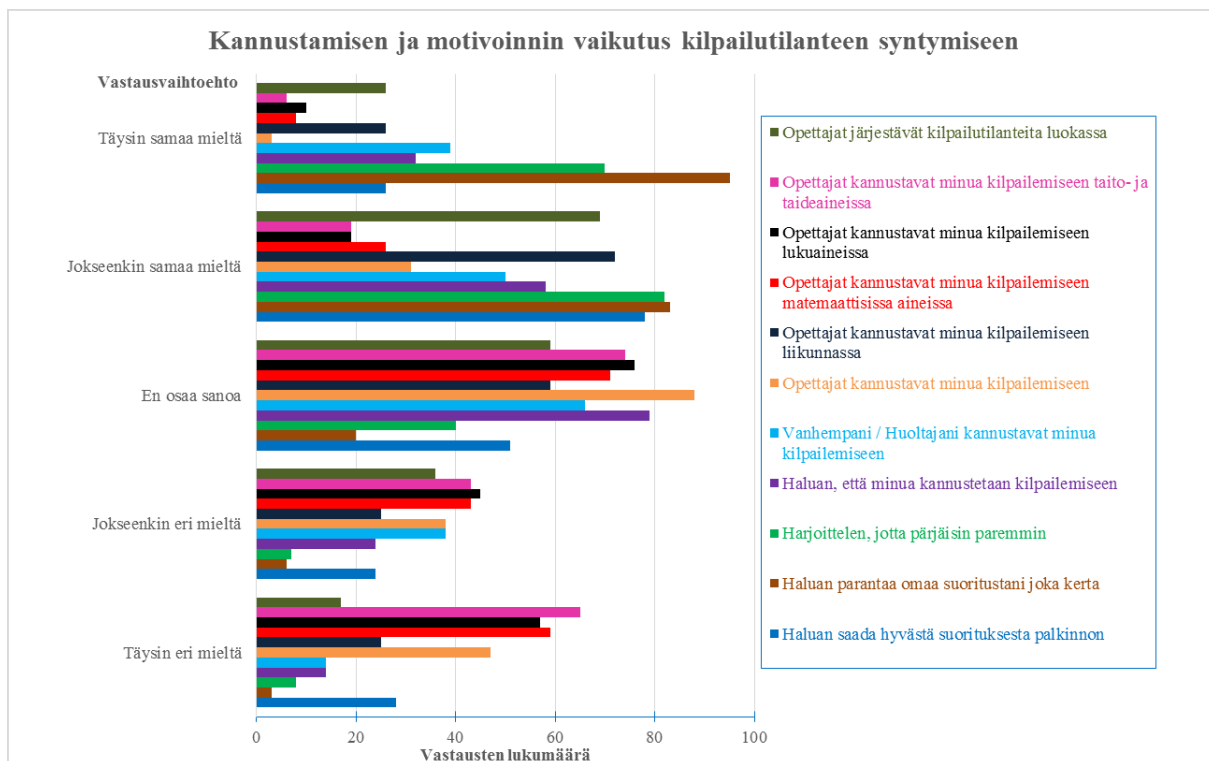
Opettajan kannustamista kilpailemiseen eri oppiaineissa kartoitettiin väittämällä ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen”, ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa”, ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa”, ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa” ja ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa”. Yli puolet (52%) kyselyyn vastanneista oppilaista koki, etteivät opettajat kannusta kilpailemiseen taito- ja taideaineissa. Vähän yli kymmenen prosenttia (12%) oli samaa mieltä väittämään, ja ilmaisi vastauksessaan kokevansa opettajien kannustavan kilpailemiseen taito- ja taideaineissa. Hieman alle puolet (49%) oppilaista oli eri mieltä väittämiin, jotka selvittivät oppilaiden kokemusta opettajan kannustamisesta kilpailemiseen lukuaineissa ja matemaattisissa aineissa. Alle viidesosa oppilaista oli sitä mieltä, että opettajat kannustavat kilpailemiseen lukuaineissa (14%) ja matemaattisissa aineissa (16%). Väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa” vastasi suurempi osuus oppilaista olevansa samaa mieltä. Hieman alle puolet (47%) vastaajista oli sitä mieltä, että opettajat kannustavat kilpailemiseen liikunnassa; vajaa neljännes (24%) oppilaista ei näin kuitenkaan kokenut. Väittämään, jolla selvitettiin oppilaiden kokemusta yleisesti opettajien kannustamisesta kilpailemiseen, vastasi 41 prosenttia oppilaista olevansa täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä. Oppilaista alle viidennes (16%) ilmaisi vastauksessaan kokevansa, että opettajat kannustavat kilpailemiseen. Yli kolmasosa (34 – 43%) oppilaista ei osannut ilmaista mielipidettään väittämiin opettajan kannustamisesta kilpailemiseen yleisellä tasolla tai opettajan kannustamisesta kilpailemiseen matemaattisissa aineissa, lukuaineissa tai taito- ja taideaineissa.

Hieman alle puolet (43%) oppilaista vastasi olevansa samaa mieltä väittämiin ”vanhempani / huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen” ja ”haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen”. Suurempi osuus oppilaista koki, että vanhemmat tai huoltajat kannustavat kilpailemiseen. Myös

suurempi osuus oppilaista ilmaisi vastauksessaan haluavansa, että häntä kannustetaan kilpailemiseen. Neljäsosa kyselyyn vastanneista oppilaista ei kokenut vanhempien / huoltajien kannustavan kilpailemiseen ja alle viidesosa (18%) heistä ei myöskään halunnut, että heitä kannustetaan kilpailemiseen. Noin kolmasosa (32%) oppilaista ei osannut sanoa, kannustavatko vanhemmat tai huoltajat heitä kilpailemiseen. Yli kolmasosa (38%) oppilaista ei myöskään osannut sanoa haluavatko he, että heitä kannustetaan kilpailemiseen.

Selvä enemmistö (73 – 86%) oppilaista oli samaa mieltä väittämiin ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin” ja ”haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta”. Vain muutama prosentti (4 – 7%) oppilaista oli eri mieltä edellä mainittuihin väittämiin. Myös väittämään ”haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon” vastasi puolet oppilaista olevansa samaa mieltä; eri mieltä väittämään oli neljäsosa kyselyyn vastanneista oppilaista. Vastausten perusteella voidaan todeta, että suuri osa oppilaista koki, että harjoittelulla voi parantaa omaa suoritusta ja suurelle osalle oppilaista oman suorituksen parantaminen oli myös tärkeää. Palkinnon saaminen hyvästä suorituksesta oli tärkeää puolelle vastaajajoukosta.

KUVIO 43. Kyselyyn vastanneiden oppilaiden käsitys kannustamisen ja motivoinnin vaikutuksesta kilpailutilanteen syntymiseen.

Kuvioissa 44 ja 45 tarkastellaan tyttöjen ja poikien käsityksiä kannustamisen ja motivoinnin vaikutuksesta kilpailutilanteen syntymiseen. Tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa havainnoidaan Taulukossa 5.

Väittämiin ”haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon”, ”haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta” ja ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin” vastasivat tytöt ja pojat hyvin samalla tavalla. Tytöistä hieman alle puolet (46%) oli sitä mieltä, että haluaa saada hyvästä suorituksesta palkinnon; pojista vastaava osuus oli hiukan yli puolet (53%). Sekä tytöistä että pojista noin neljäsosa oli eri mieltä väittämään, eikä näin ollen halunnut saada hyvästä suorituksesta palkintoa. Lähes kaikki (86 – 87%) tytöt ja pojat olivat samaa mieltä väittämään ”haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta”. Vain muutama prosentti kummankin vastaajajoukon edustajista oli eri mieltä mainittuun väittämään; he kokivat, etteivät halua parantaa omaa suoritustaan joka kerta. Valtaosa (73 – 74%) sekä tytöistä että pojista oli niin ikään samaa mieltä väittämään ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin”. Alle kymmen prosenttia tytöistä oli eri mieltä väittämään. Pojista kuusi prosenttia oli täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin”. Edellä mainituissa väittämissä ei esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa (Taulukko 5).

Väittämään ”haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen” vastasi hieman alle puolet (43 – 44%) sekä tytöistä että pojista olevansa samaa mieltä. Alle viidesosa (18 – 19%) kummankin sukupuolen vastaajajoukosta oli eri mieltä väittämään, eikä näin ollen halunnut kannustettavan kilpailemiseen. Lähes 40 prosenttia pojista (39%) ei osannut sanoa mielipidettään väittämään; tytöillä osuus oli 37 prosenttia. Väittämään, jossa kartoitettiin tyttöjen ja poikien käsitystä siitä, kannustavatko vanhemmat / huoltajat kilpailemiseen, vastasi lähes yhtä suuri osuus niin tytöistä kuin pojista olevansa samaa mieltä. Vähän alle puolet tytöistä (44%) oli sitä mieltä, että vanhemmat / huoltajat kannustavat kilpailemiseen; pojilla osuus oli 42 prosenttia. Hieman yli neljännes (27%) tytöistä oli eri mieltä väittämään, eikä kokenut vanhempien tai huoltajien kannustavan kilpailemiseen. Poikien vastaajajoukosta hieman alle neljännes (24%) ei niin ikään kokenut vanhempien tai huoltajien kannustavan kilpailemiseen; yli kolmasosalle pojista mielipiteen ilmaiseminen väittämään oli vaikeaa. Kummassakaan mainitussa väittämässä ei ollut tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa.

Tytöjen ja poikien käsitystä siitä, kannustavatko opettajat kilpailemiseen eri oppiaineissa kartoitettiin seuraavilla väittämillä: ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen”, ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa”, ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa”,

”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa” ja ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa”. Väittämään, jolla selvitettiin yleisesti tyttöjen ja poikien käsitystä siitä, kannustavatko opettajat kilpailemiseen, vastasi suurempi osuus sekä tytöistä että pojista olevansa eri mieltä. Kummastakin vastaajajoukosta alle puolet (39 – 42%) ilmaisi vastauksessaan, ettei koe opettajien kannustavan kilpailemiseen. Tytöistä hieman yli kymmenen prosenttia ja pojista viidennes oli samaa mieltä väittämään ja näin ollen koki opettajien kannustavan kilpailemiseen. Lähes puolet (48%) tytöistä ei osannut ilmaista mielipidettään siitä, kokeeko opettajien kannustavan kilpailemiseen. Pojista 38 prosenttia valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa” väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen”.

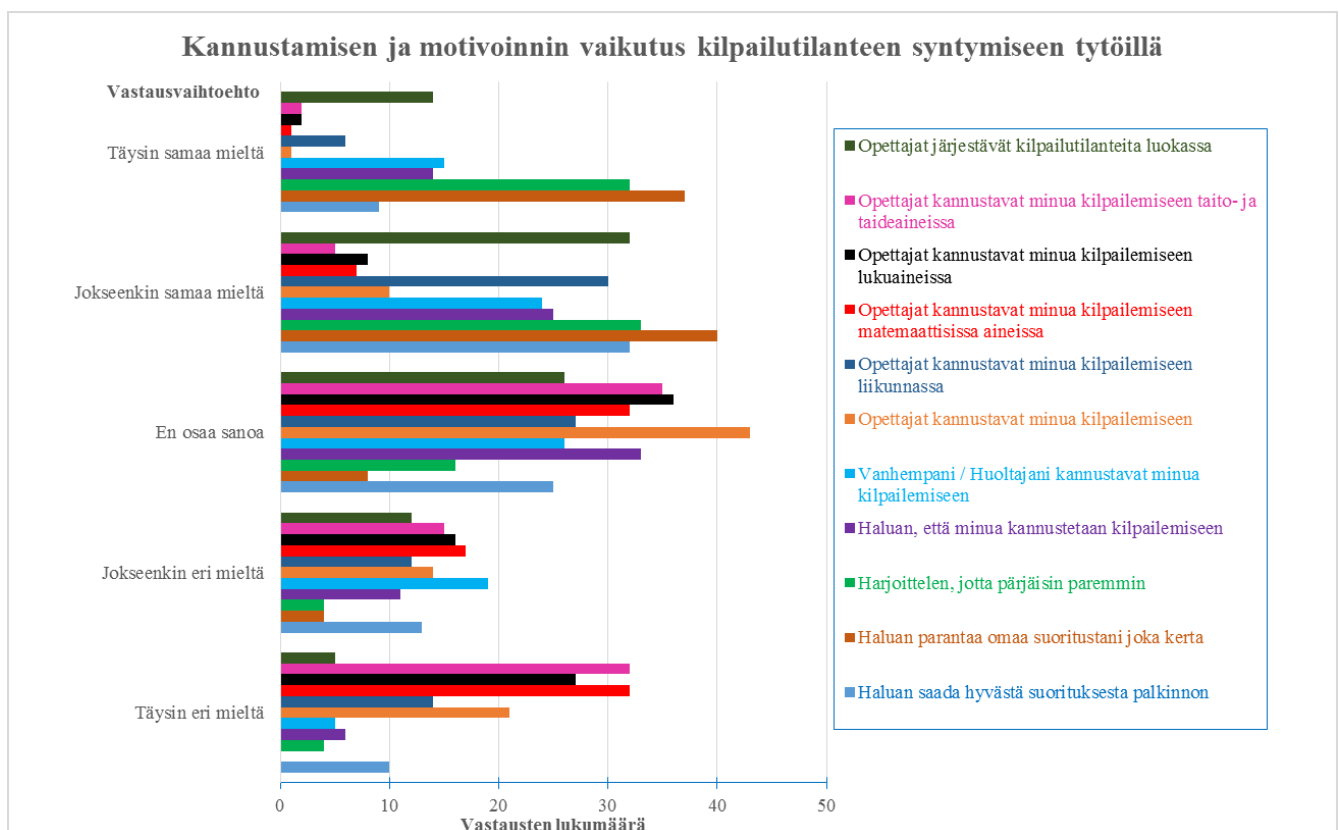
Yli puolet pojista (53%) vastasi olevansa samaa mieltä väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa”. Viidennes pojista oli eri mieltä väittämään. Myös tytöistä suurempi osuus (40%) koki opettajien kannustavan kilpailemiseen liikunnassa; vajaa kolmannes (29%) tytöistä ei näin kokenut. Lähes kolmannes (27 – 30%) kummankin sukupuolen vastaajista ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Vastausten perusteella pojat kokivat tyttöjä enemmän, että opettajat kannustavat kilpailemiseen liikunnassa. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä ($p=0,024$).

Myös väittämässä ”opettajat kannustavat kilpailemiseen matemaattisissa aineissa” esiintyi tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa. Tytöistä yli puolet (55%) vastasi olevansa eri mieltä väittämään, eikä näin ollen kokenut opettajien kannustavan kilpailemiseen matemaattisissa aineissa, kun taas pojista alle puolet (45%) oli eri mieltä väittämään. Alle kymmenen prosenttia (9%) tytöistä koki opettajien kannustavan kilpailemiseen matemaattisissa aineissa; pojista yli viidennes (22%) koki samoin. Tytöistä yli kolmannes (36%) ei osannut sanoa, kannustavatko opettajat kilpailemiseen matemaattisissa aineissa. Pojista kolmannes ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että pojat kokivat hieman tyttöjä enemmän opettajien kannustavan kilpailemiseen matemaattisissa aineissa. Kuitenkin suurempi osuus seköä tyttöjen että poikien vastaajajoukosta oli eri mieltä väittämään. Tilastolliseksi p-arvoksi väittämälle saatiin 0,015.

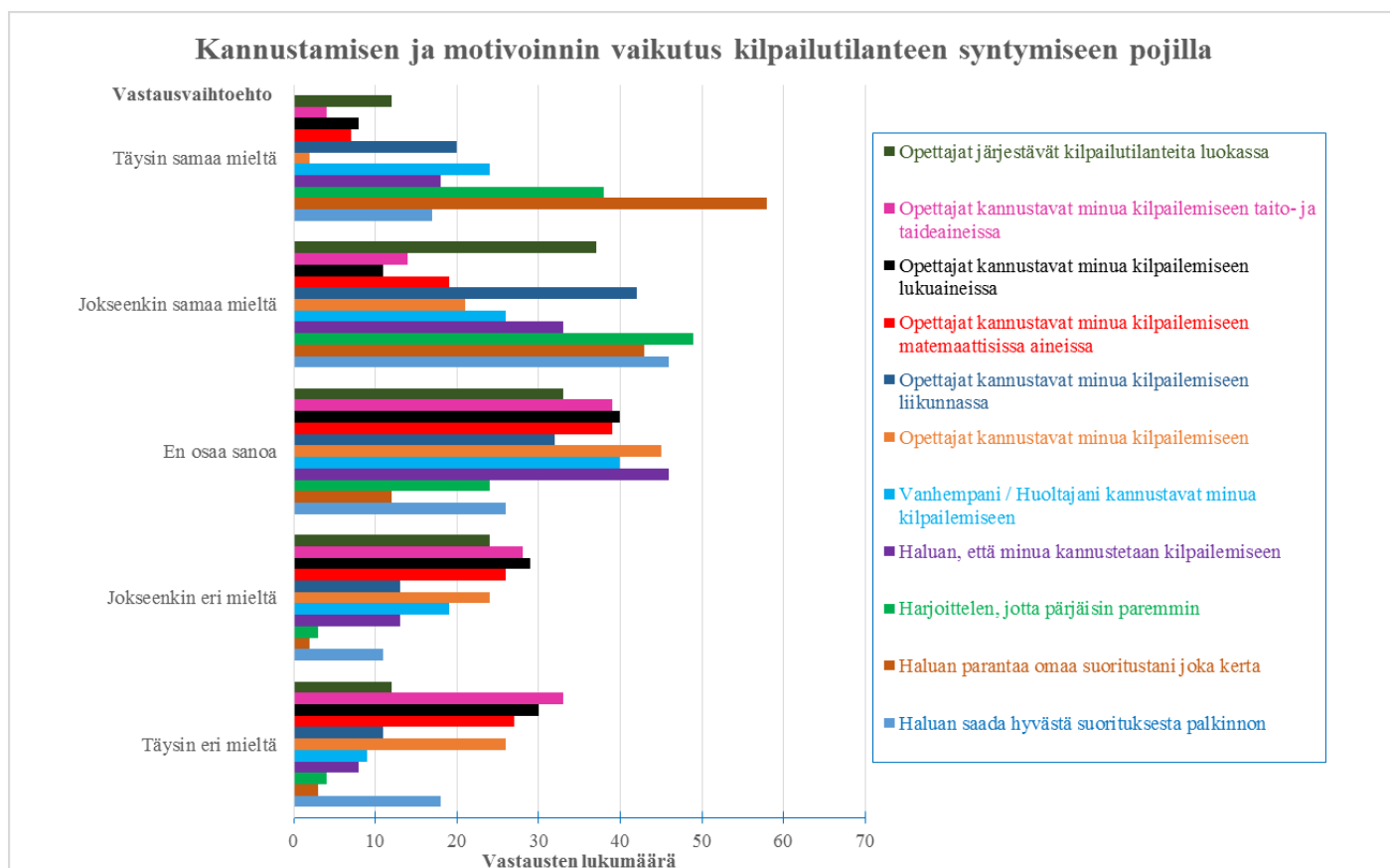
Vain pieni osuus sekä tytöistä että pojista koki opettajien kannustavan kilpailemiseen lukuaineissa tai taito- ja taideaineissa. Lähes puolet tytöistä (48%) ja täsmälleen puolet pojista oli eri mieltä väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa”. Väittämään ”opettajat kannustavat kilpailemiseen taito- ja taideaineissa” vastasi hieman yli puolet tytöistä (53%) ja pojista (52%)

olevansa eri mieltä. Alle viidennes tytöistä (11%) ja pojista (16%) koki opettajien kannustavan kilpailamiseen lukuaineissa tai taito- ja taideaineissa (8 – 15%). Noin kolmannes poikien vastaajajoukosta ei osannut ilmaista mielipidettään mainittuihin väittämiin; tytöistä yli kolmannes valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa” väittämiin. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä.

Väittämässä ”opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa” esiintyi eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa, mutta erojen ei voida katsoa olevan tilastollisesti merkitseviä ($p=0,052$). Tytöistä yli puolet (52%) ilmaisi mielipiteenään, että opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa. Pojista selvästi alle puolet (42%) koki samoin. Eri mieltä väittämään oli vajaa kolmasosa pojista (31%), kun taas tyttöjen vastaajajoukosta eri mieltä väittämään oli vajaa viidennes (19%). Hieman alle kolmannes (28 – 29%) kummankin sukupuolen vastaajista ei osannut ilmaista mielipidettään siitä, järjestävätkö opettajat kilpailutilanteita luokassa.

KUVIO 44. Tyttöjen käsitys kannustamisen ja motivoinnin vaikutuksesta kilpailutilanteen syntymiseen.

KUVIO 45. Poikien käsitys kannustamisen ja motivoinnin vaikutuksesta kilpailutilanteen syntymiseen.

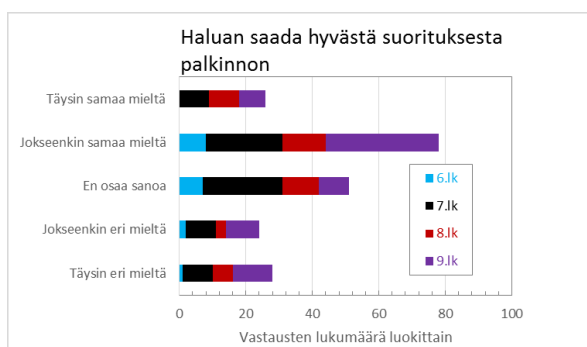
Taulukossa 5 havainnollistetaan tilastollisia eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa. Tilastolliset eroavuudet on saatu Mann-Whitneyn U-testin avulla. Tilastollisesti merkitseviä eroja ($p < 0,05$) esiintyi väittämässä ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa” ja ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa”. Myös väittämän ”opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa” p-arvo 0,052 kertoo, että tyttöjen ja poikien vastauksissa kyseiseen väittämään esiintyi selviä eroja, mutta ne eivät olleet aivan tilastollisesti merkitseviä.

TAULUKKO 5. Mann-Whitney U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä väittämiin, jotka koskevat kannustamisen ja motivoinnin vaikutusta kilpailutilanteen syntymiseen.

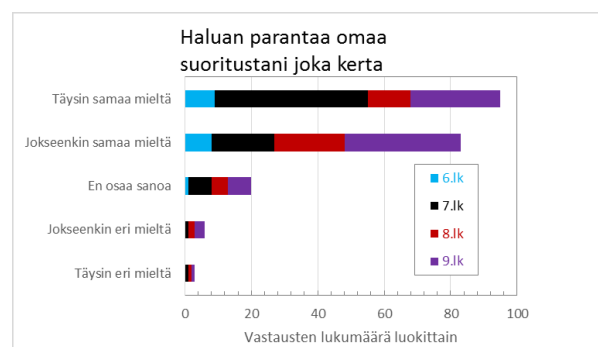
Mann-Whitney U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä	
Väittäjä	P-arvo
Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen	,996
Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin	,838
Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen	,818
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen	,699
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa	,580
Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon	,430
Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta	,421
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa	,288
Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa	,052
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa	,024
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa	,015

Kuvioissa 46 – 56 havainnollistetaan kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden käsityksiä kannustamisen ja motivoinnin vaikutuksesta kilpailutilanteen syntymiseen. Väittämään ”haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon” vastasi hieman alle puolet (43 – 44%) kuudes- ja seitsemäsluokkalaisista oppilaista olevansa samaa mieltä (Kuvio 46). Kahdeksäsluokkalaisista (52%) ja yhdeksäsluokkalaisista (58%) oppilaista yli puolet oli sitä mieltä, että haluaa saada hyvästä suorituksesta palkinnon. Eri mieltä väittämään oli alle viidennes (17%) kuudesluokkalaisista, alle neljännes (21 – 24%) seitsemäs- ja kahdeksäsluokkalaisista ja alle kolmannes (30%) yhdeksäsluokkalaisista oppilaista; he eivät kokeneet haluavansa saada palkintoa hyvästä suorituksesta. Kuudesluokkalaisista oppilaista yli kolmannes (39%) ja seitsemäsluokkalaisista oppilaista noin kolmannes (32%) ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista alle kolmannes (12- 26%) valitsi vastausvaihtoehdon en osaa sanoa väittämään ”haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon”. Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että suurempi osuus kunkin luokan vastaajista oli sitä mieltä, että haluaa saada palkinnon hyvästä suorituksesta. Vastauksissa ei esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja ($p=0,755$, Liite 7) .

Kyselyyn vastanneiden luokka-asteiden oppilaista selkeä enemmistö halusi parantaa omaa suoritustaan joka kerta (Kuvio 47). Samaa mieltä väittämään ”haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta” oli vajaa 90 prosenttia seitsemäs- (88%), kahdeksas- (81%) ja yhdeksäsluokkalaisista (85%) oppilaista. Kuudesluokkaisista oppilaista lähes kaikki (94%) olivat samaa mieltä väittämään ja kokivat, että haluavat parantaa omaa suoritustaan joka kerta. Alle kymmenen prosenttia (3 – 7%) seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisten vastauksista ilmaisivat erimielisyyttä väittämään; oppilaat kokivat, etteivät halua parantaa omaa suoritustaan joka kerta. Yksikään kuudesluokkalainen ei ollut eri mieltä väittämään, eikä näin ollen kokenut haluavansa parantaa suoritustaan joka kerta.

KUVIO 46. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”haluan saada hyvää suorituksesta palkinnon”.

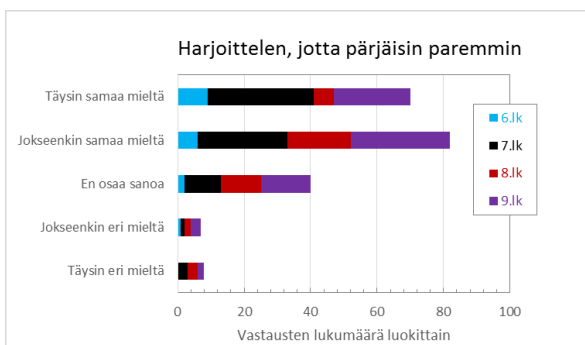

KUVIO 47. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta”.

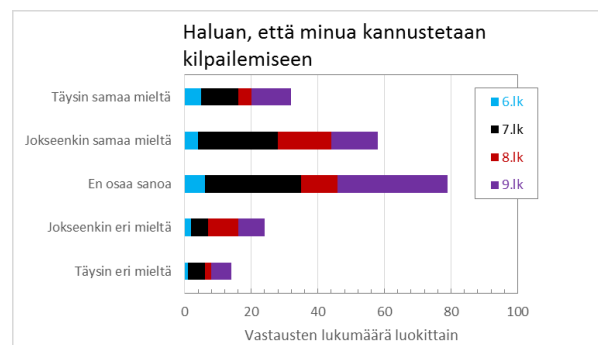
Kuvio 48 havainnollistaa 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämään ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin”. Valtaosa kuudes- (83%), seitsemäs- (80%) ja yhdeksäsluokkaisista (73%) oppilaista oli samaa mieltä väittämään ja koki harjoittelevansa, jotta pärjäisi paremmin. Kahdeksasluokkalaisista oppilaista yli puolet (60%) koki samoin. Vain alle kymmenen prosenttia (6 – 7%) kuudes-, seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista ilmaisi vastauksessaan olevansa eri mieltä väittämään; he eivät kokeneet harjoittelevansa, jotta pärjäisivät paremmin. Kahdeksasluokkaisista vastaajista täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään oli yli kymmenen prosenttia (12%). Eniten ”en osaa sanoa” -vastausvaihtoehtoja väittämään ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin” antoivat kahdeksasluokkalaiset oppilaat. Heistä lähes kolmasosa (29%) ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Muilla luokka-asteilla ”en osaa sanoa” -vastauksen osuus oli alhaisempi (11 – 21%). Väittämässä esiintyi tilastollisesti merkitseviä eroja luokka-asteiden välillä ($p=0,004$): kahdeksasluokkalaisten vastaukset erosivat muiden luokka-asteiden vastauksista jonkin

verran. Kuitenkin selvästi suurempi osuus kunkin luokka-asteen vastaajista oli samaa mieltä väittämään ja koki harjoittelevansa, jotta pärjäisi paremmin.

Kuviossa 49 esitetään 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämään ”haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen”. Puolet kuudesluokkalaisista oppilaista halusi, että heitä kannustetaan kilpailemiseen. Vastaava osuus seitsemäs- (47%) ja kahdeksasluokkalaisista (48%) oppilaista oli hiukan alle puolet. Yhdeksäsluokkalaisista vastaajista hieman yli kolmasosa (36%) toivoi, että heitä kannustetaan kilpailemiseen. Eri mieltä väittämään oli alle viidesosa kuudes- (17%), seitsemäs- (14%) ja yhdeksäsluokkalaisista (19%) oppilaista; he eivät halunneet, että heitä kannustetaan kilpailemiseen. Kahdeksasluokkalaisista oppilaista reilu neljäsosa (26%) ei halunnut kannustettavan kilpailemiseen. Kolmannes kuudesluokkalaisista vastaajista ei osannut sanoa, haluaako kannustettavan kilpailemiseen; seitsemäs- ja kahdeksasluokkalaisista yli kolmannes (39 – 45%) ei niin ikään osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Tulokset osoittavat, että suurempi osuus kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista halusi, että heitä kannustetaan kilpailemiseen. Yhdeksäsluokkalaisilla oppilaille oli vaikeinta ilmaista mielipidettään siitä, haluavatko he, että heitä kannustetaan kilpailemiseen.

KUVIO 48. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin”.

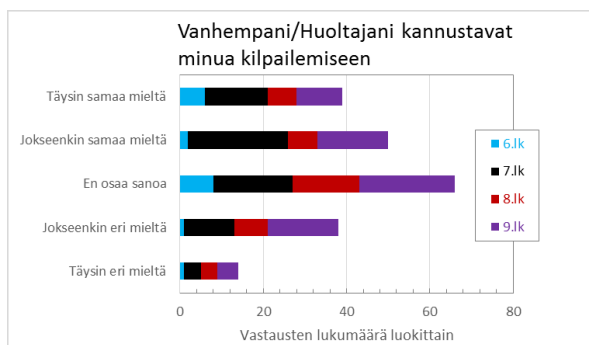
KUVIO 49. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen”.

Yli puolet (53%) seitsemäsluokkalaisista oppilaista ilmaisi vastauksessaan olevansa samaa mieltä väittämään ”vanhempani / huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen” (Kuvio 50). Vanhempien / huoltajien koki kannustavan kilpailemiseen niin ikään kolmannes kahdeksasluokkalaisista oppilaista ja yli kolmannes (38%) yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Kuudesluokkalaisista vastaajista alle puolet

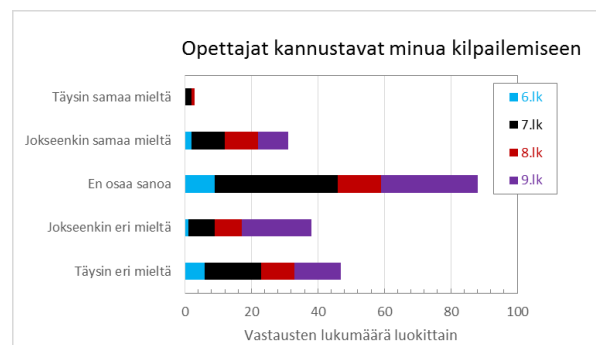

(44%) oli jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään. Täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään oli noin kymmenesosa (11%) kuudesluokkalaisista, noin viidesosa (22%) seitsemäsluokkalaisista ja vajaa kolmasosa (29 – 30%) kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Mielipidettään väittämään ”vanhempani / huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen” ei osannut ilmaista 44 prosenttia kuudesluokkalaisista vastaajista; yli kolmasosa (38%) kahdeksäsluokkalaisista oppilaista ja hiukan alle kolmasosa (32%) yhdeksäsluokkalaisista vastaajista valitsi väittämään vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”.

Väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen” valitsi puolet sekä kuudes- että seitsemäsluokkalaisista oppilaista vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa”; he eivät osanneet ilmaista mielipidettään siitä, kannustavatko opettajat kilpailemiseen (Kuvio 51). Yhdeksäsluokkalaisista oppilaista alle puolet (40%) ja kahdeksäsluokkalaisista oppilaista hieman alle kolmannes (31%) ei myöskään osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Suurempi osuus (34 – 48%) niin kuudes-, seitsemäs-, kahdeksas- kuin yhdeksäsluokkalaisten oppilaiden vastauksista ilmaisi eriävää mielipidettä väittämään; oppilaat kokivat, etteivät opettajat kannusta kilpailemiseen. Opettajien koki kannustavan kilpailemiseen hiukan yli kymmenen prosenttia kuudes- (11%), seitsemäs- (16%) ja yhdeksäsluokkalaisista (12%) vastaajista ja yli neljäsosa (26%) kahdeksäsluokkalaisista vastaajista.

KUVIO 50. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”vanhempani / huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen”.

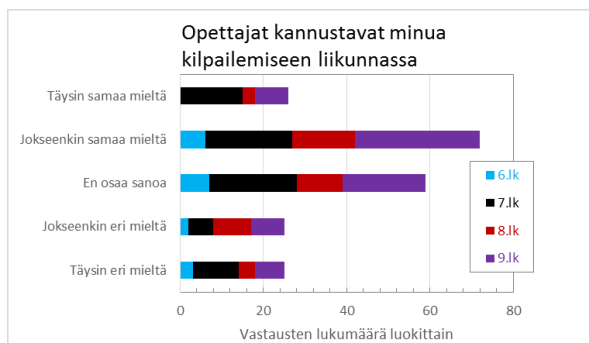

KUVIO 51. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen”.

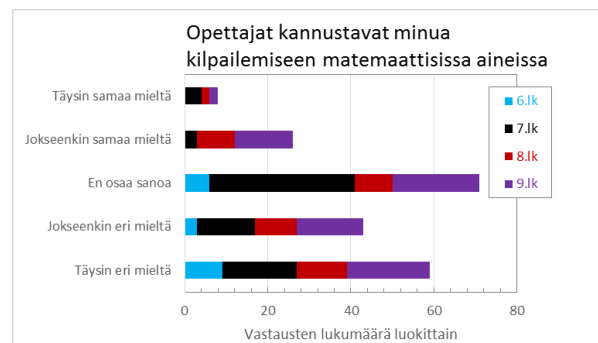
Kuviot 52 ja 53 havainnollistavat 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämiin, joilla kartoitettiin oppilaiden käsityksiä siitä, kannustavatko opettajat heitä kilpailemiseen liikunnassa tai matemaattisissa aineissa. Yhdeksäsluokkalaisista oppilaista yli puolet (52%) koki, että opettajat kannustavat kilpailemiseen liikunnassa. Seitsemäs- ja kahdeksäsluokkalaisista oppilaista vähän alle

puolet (43 – 49%) koki samoin. Kuudesluokkalaisista oppilaista kolmasosa oli jokseenkin samaa mieltä väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa”. Täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä väittämään oli alle kolmasosa kuudesluokkalaisista (28%) ja kahdeksasluokkalaisista (31%) oppilaista sekä alle neljäsosa seitsemäsluokkalaisista (23%) ja yhdeksäsluokkalaisista (21%) oppilaista. Nämä oppilaat eivät kokeneet opettajien kannustavan kilpailemiseen liikunnassa. Kuudesluokkalaisista vastaajista lähes kaksi viidesosaa (39%) ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään.

Väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa” vastasi yli puolet (52 – 67%) kuudes- ja kahdeksasluokkalaisista oppilaista ja hieman alle puolet (43 – 49%) seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista olevansa eri mieltä; heidän mielestään opettajat eivät kannusta kilpailemiseen matemaattisissa aineissa. Samaa mieltä väittämään ei ollut yksikään kuudesluokkalainen oppilas. Jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, kannustavatko opettajat kilpailemiseen matemaattisissa aineissa, oli kymmenen prosenttia seitsemäsluokkalaisista ja yli 20 prosenttia (22 – 26%) kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Lähes puolet (47%) seitsemäsluokkalaisista oppilaista ei osannut sanoa, kannustavatko opettajat kilpailemiseen matemaattisissa aineissa; kuudesluokkalaisista oppilaista osuus oli kolmannes.

KUVIO 52. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa”.

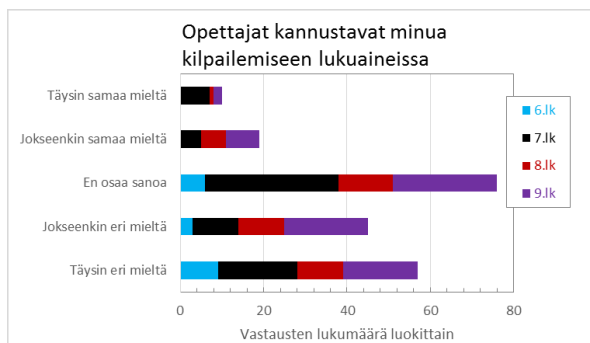

KUVIO 53. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa”.

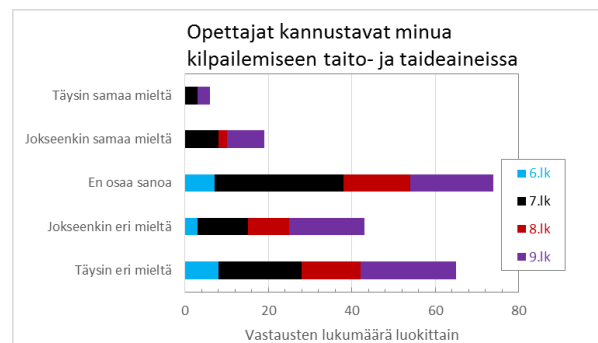
Väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa” vastattiin hyvin samankaltaisesti, kuin edellisessä kappaleessa esitettyyn väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa” (Kuvio 54). Yli puolet kuudes- (67%), kahdeksas- (52%) ja

yhdeksäsluokkalaisista (52%) vastaajista koki, etteivät opettajat kannusta kilpailemiseen lukuaineissa. Seitsemäsluokkalaisista oppilaista hieman alle puolet (41%) koki samoin. Kuudesluokkalaisista vastaajista yksikään ei ollut samaa mieltä väittämään. Seitsemäs- (16%), kahdeksas- (17%) ja yhdeksäsluokkalaisista (14%) oppilaista alle viidennes oli samaa mieltä väittämään ja näin ollen koki, että opettajat kannustavat kilpailemiseen lukuaineissa. Noin kolmannes (31 – 34%) kuudes-, seitsemäs- ja kahdeksäsluokkalaisista ei ilmaissut mielipidettään väittämään; seitsemäsluokkalaisista vastaajista vajaa puolet (43%) ei niin ikään osannut sanoa, kannustavatko opettajat kilpailemiseen lukuaineissa. Tulokset osoittavat, että suurempi osuus kunkin luokka-asteen oppilaista koki, etteivät opettajat kannusta kilpailemiseen lukuaineissa.

Yli puolet (56 – 61%) kuudes-, kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista koki, etteivät opettajat kannusta kilpailemiseen taito- ja taideaineissa (Kuvio 55). Seitsemäsluokkalaisista vastaajista alle puolet (43%) oli eri mieltä väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa”. Jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämään oli alle kymmenen prosenttia kuudes- (0%) ja kahdeksäsluokkalaisista oppilaista (5%) ja yli kymmenen prosenttia seitsemäs- (15%) ja yhdeksäsluokkalaisista (16%) oppilaista. Heidän mielestään opettajat kannustavat kilpailemiseen taito- ja taideaineissa. Mainittuun väittämään ei osannut ilmaista mielipidettään noin 40 prosenttia (38 – 42%) kuudes-, seitsemäs- ja kahdeksäsluokkalaisista vastaajista.

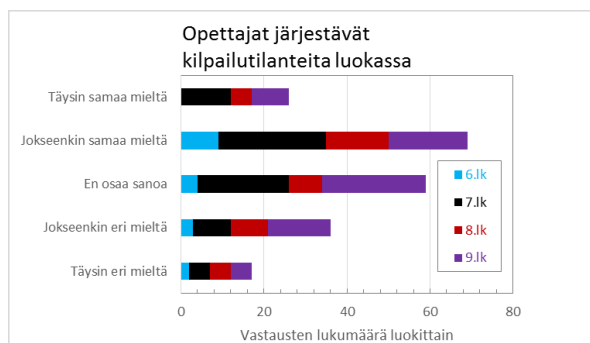
KUVIO 54. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa”.

KUVIO 55. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa”.

Kuviossa 56 havainnollistetaan 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastauksia väittämään ”opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa”. Noin puolet kuudes- (50%), seitsemäs- (51%) ja kahdeksäsluokkalaisista (48%) oppilaista ilmaisi vastauksessaan kokevansa opettajien järjestävän

kilpailutilanteita luokassa. Samoin koki reilu kolmannes (38%) yhdeksäsluokkalaisista vastaajista. Eri mieltä väittämään oli alle viidennes seitsemäsluokkalaisista, hieman päälle neljannes kuudes- (28%) ja yhdeksäsluokkalaisista (27%) sekä kolmannes kahdeksäsluokkalaisista oppilaista. He kokivat, etteivät opettajat järjestä kilpailutilanteita luokassa. Noin kolmannes yhdeksäsluokkalaisista (34%) ja seitsemäsluokkalaisista oppilaista (30%) ei osannut sanoa, järjestävätkö opettajat kilpailutilanteita luokassa.

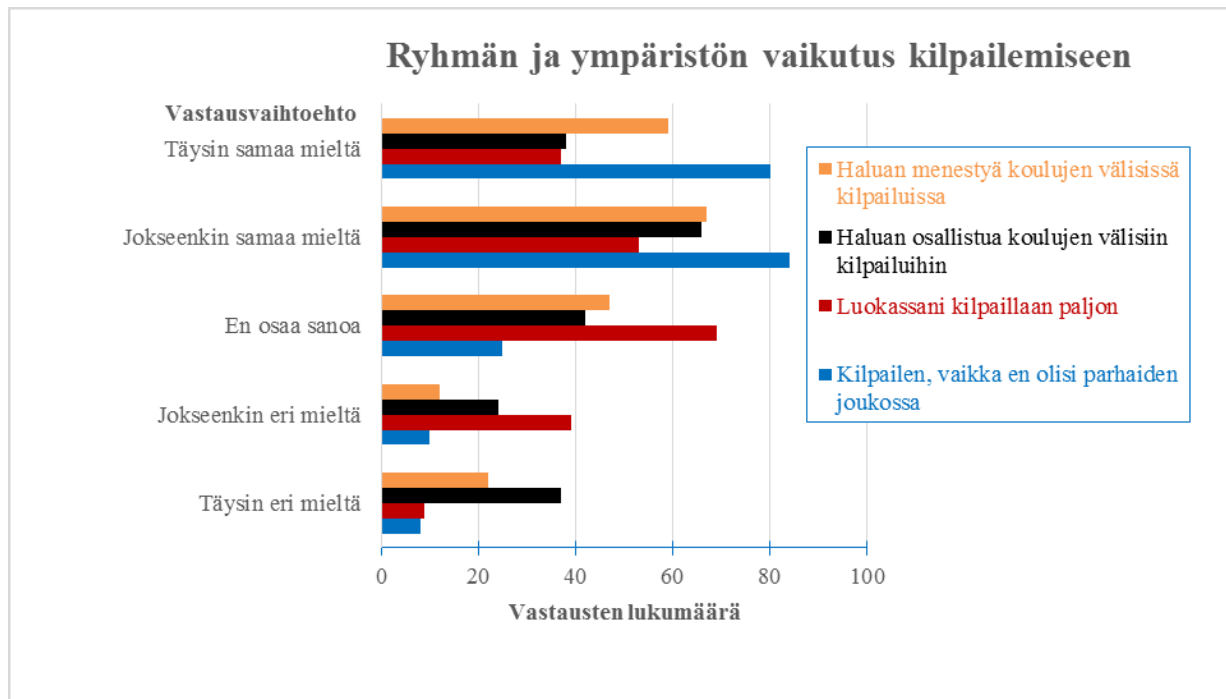
KUVIO 56. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa”.

6.5 Ryhmän ja ympäristön vaikutus kilpailemiseen

Ryhmän ja ympäristön vaikutusta kilpailemiseen kartoitettiin väittämällä ”kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa”, ”luokassani kilpaillaan paljon”, ”haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin” ja ”haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa” (Kuvio 57). Yli puolet (61%) kyselyyn vastanneista oppilaista ilmaisi vastauksessaan, että haluaa menestyä koulujen välisissä kilpailuissa. Valtaosa vastaajista (79%) oli myös samaa mieltä väittämään ”kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa”. Eri mieltä väittämään ”haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa” oli alle viidennes (16%) vastaajista ja väittämään ”kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa” alle kymmenen prosenttia (9%) kyselyyn vastanneista oppilaista.

Puolet oppilaista ilmaisi vastauksessan haluavansa osallistua koulujen välisiin kilpailuihin; vajaa kolmannes oppilaista (29%) ei näin kuitenkaan kokenut. Alle puolet (43%) oppilaista oli samaa mieltä väittämään ”luokassani kilpaillaan paljon”. Vajaa neljannes (23%) vastaajista oli eri mieltä mainittuun

väittämään, eikä näin ollen kokenut, että luokassa kilpailtaisiin paljon. Kolmasosa vastaajista ei osannut ottaa kantaa siihen, kilpaillaanko luokassa paljon.

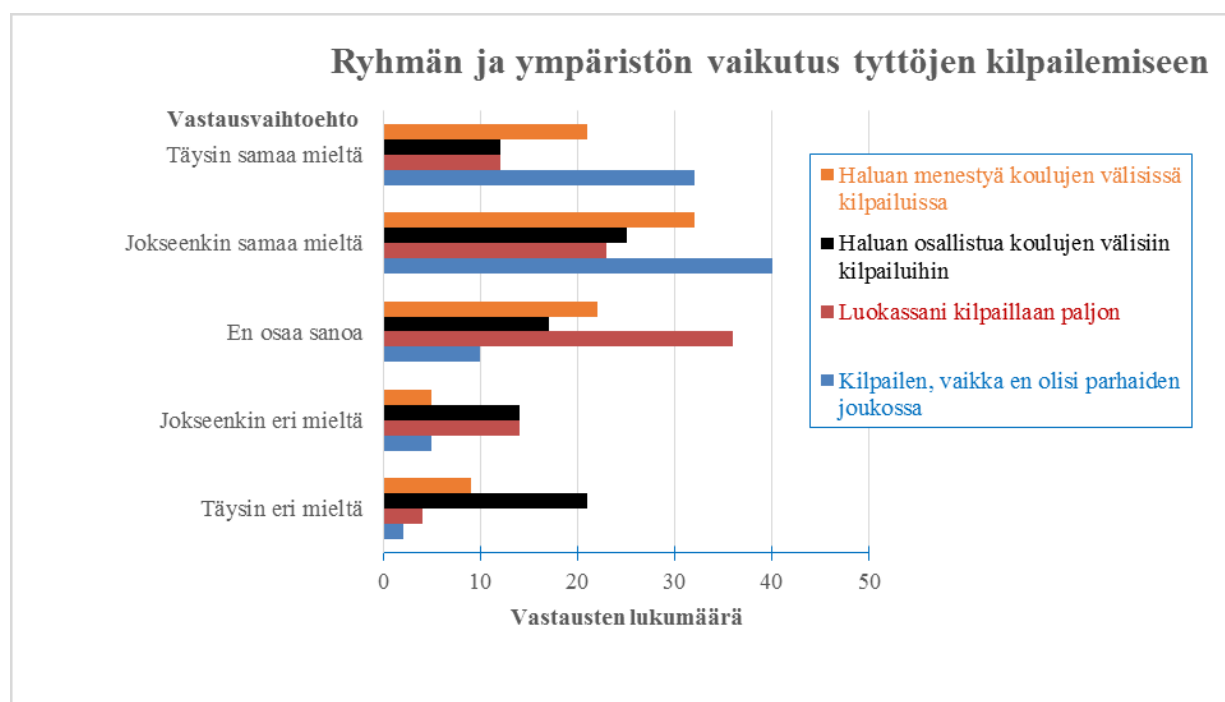
KUVIO 57. Kyselyyn vastanneiden oppilaiden käsitys ryhmän ja ympäristön vaikutuksesta kilpailemiseen.

Kuvioissa 58 ja 59 esitetään tyttöjen ja poikien vastauksia väittämiin, joilla kartoitettiin ryhmän ja ympäristön vaikutusta kilpailemiseen. Suurin osa sekä tytöistä (81%) että pojista (78%) oli samaa mieltä väittämään ”kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa”; eri mieltä väittämään oli alle kymmenen prosenttia (8 – 9%) kummankin sukupuolen vastaajista. Tyttöjen ja poikien vastauksissa mainittuun väittämään ei esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja ($p=0,822$; Taulukko 6).

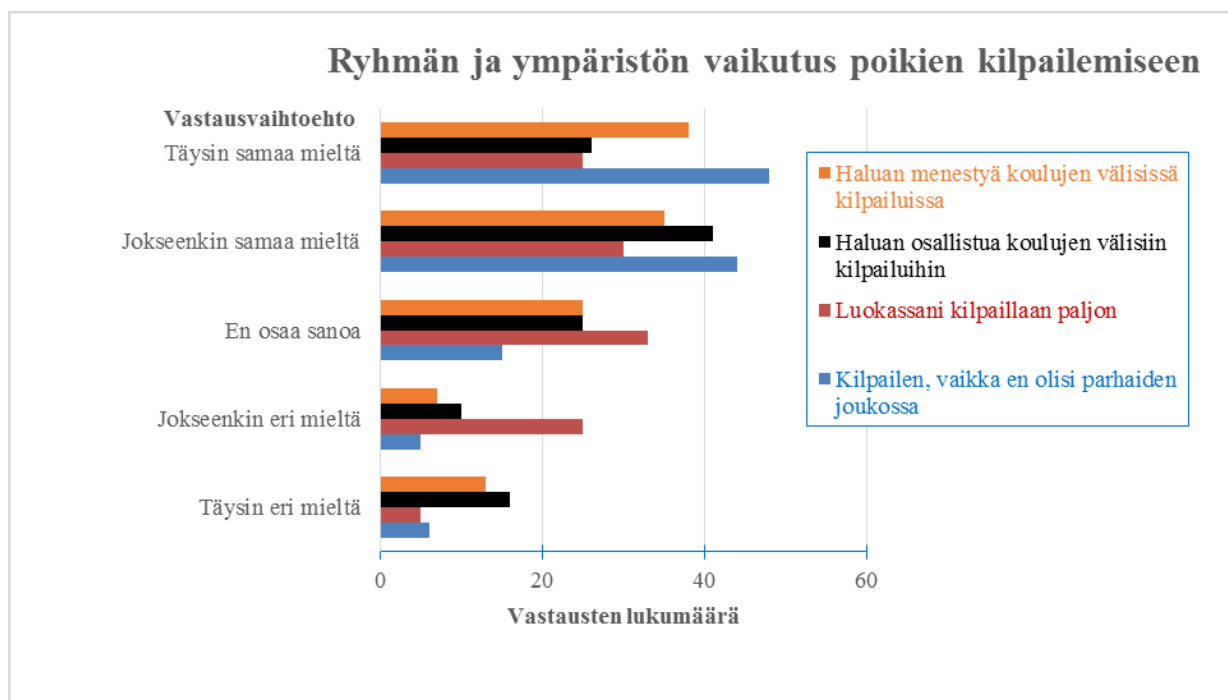
Väittämään ”luokassani kilpaillaan paljon” vastasi alle puolet sekä tytöistä (39%) että pojista (47%) olevansa samaa mieltä. Eri mieltä väittämään oli viidennes tytöistä ja neljännes pojista. Mielipidettään siitä, kilpaillaanko luokassa paljon, ei osannut ilmaista 40 prosenttia tytöistä; pojista osuus oli hieman yli neljännes (28%). Tulosten perusteella näyttäisi siltä, että pojat kokivat hiukan tyttöjä enemmän, että luokassa kilpaillaan paljon. Tyttöjen ja poikien vastauksissa ei kuitenkaan esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja (Taulukko 6).

Väittämään ”haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin” vastasi yli puolet (57%) pojista olevansa samaa mieltä; koulujen välisiin kilpailuihin ei halunnut osallistua noin viidennes (22%) pojista. Tytöistä alle puolet (42%) vastasi olevansa samaa mieltä väittämään ja halusi näin ollen osallistua koulujen välisiin kilpailuihin, mutta lähes yhtä suuri osuus tyttöjen vastaajajoukosta (39%) ei näin kuitenkaan kokenut. Aineiston perusteella voidaan sanoa, että pojat olivat tyttöjä halukkaampia osallistumaan koulujen välisiin kilpailuihin. Erot tyttöjen ja poikien vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä ($p=0,009$; Taulukko 6).

Vaikka alle puolet tytöistä halusi osallistua koulujen välisiin kilpailuihin, niin väittämään ”haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa” vastasi selvästi yli puolet (60%) tytöistä olevansa samaa mieltä. Myös pojista yli puolet (62%) ilmaisi halunsa menestyä koulujen välisissä kilpailuissa. Alle viidennes sekä tytöistä (16%) että pojista (17%) oli eri mieltä väittämään, eikä kokenut haluavansa menestyä koulujen välisissä kilpailuissa. Suuria eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa väittämään ”haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa” ei esiintynyt, eivätkä mainitut erot olleet näin ollen tilastollisesti merkitseviä.

KUVIO 58. Tyttöjen käsitys ryhmän ja ympäristön vaikutuksesta kilpailemiseen.

KUVIO 59. Poikien käsitys ryhmän ja ympäristön vaikutuksesta kilpailemiseen.

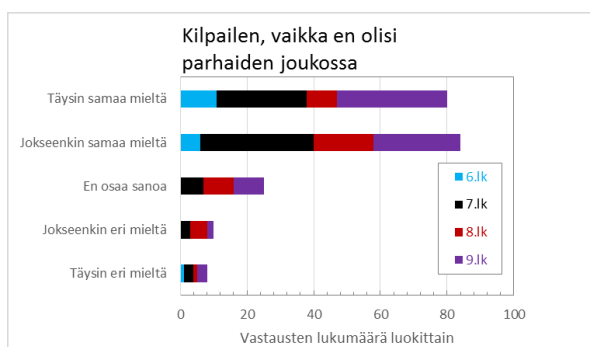
Taulukkoon 6 on koottu Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet tyttöjen ja poikien vastauksissa väittämiin, jotka kartoittavat ryhmän ja ympäristön vaikutusta kilpailemiseen. Ainoastaan väittämässä ”haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin” esiintyi tilastollisesti merkitseviä eroja tyttöjen ja poikien vastauksissa ($p < 0,05$).

TAULUKKO 6. Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä väittämiin, jotka koskevat ryhmän ja ympäristön vaikutusta kilpailemiseen.

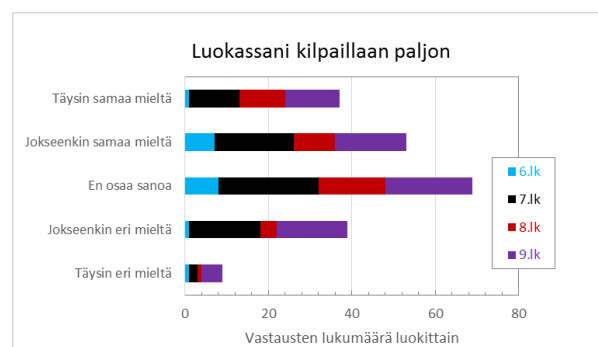
Mann-Whitneyn U-testillä mitatut tilastolliset eroavuudet sukupuolten välillä	
Väittämä	P-arvo
Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa	,822
Luokassani kilpaillaan paljon	,525
Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa	,442
Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin	,009

Lähes kaikki kuudes- (94%), seitsemäs- (82%) ja yhdeksäsluokkalaisista (81%) oppilaista vastasivat kilpailevansa, vaikka eivät olisi parhaiden joukossa (Kuvio 60). Myös kahdeksasluokkalaisista oppilaista yli puolet (60%) oli samaa mieltä väittämään ”kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa”. Eri mieltä oli alle kymmenen prosenttia kuudes- (6%), seitsemäs- (8%) ja yhdeksäsluokkalaisista (7%) oppilaista. Kahdeksasluokkalaisista oppilaista hieman yli kymmenen prosenttia (14%) koki, ettei kilpaile, jos ei ole parhaiden joukossa. Kahdeksasluokkalaisista oppilaista selvästi suurempi osuus (21%), kuin kuudes- (0%), seitsemäs- (10%) tai yhdeksäsluokkalaisista (12%) oppilaista, ei osannut ilmaista mielipidettään väittämään. Väittämässä ”kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa” esiintyi tilastollisesti merkitseviä eroja luokka-asteiden vastauksissa ($p=0,006$; Liite 7).

Puolet kahdeksasluokkalaisista oppilaista ja hieman alle puolet kuudes- (45%), seitsemäs- (42%) ja yhdeksäsluokkalaisista (41%) oppilaista koki, että luokassa kilpaillaan paljon (Kuvio 61). Eri mieltä väittämään ”luokassani kilpaillaan paljon” oli hiukan yli kymmenen prosenttia (11 -12%) kuudes- ja kahdeksasluokkalaisista, noin neljännes (26%) seitsemäsluokkalaisista ja vajaa kolmannes (30%) yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Mielipidettään mainittuun väittämään ei osannut ilmaista 44 prosenttia kuudesluokkalaisista, 32 prosenttia seitsemäsluokkalaisista, 38 prosenttia kahdeksasluokkalaisista ja 29 prosenttia yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Suurempi osuus kunkin luokka-asteen vastaajista koki, että luokassa kilpaillaan paljon. Erot luokkien vastauksissa eivät olleet tilastollisesti merkitseviä (Liite 7).

KUVIO 60. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa”.

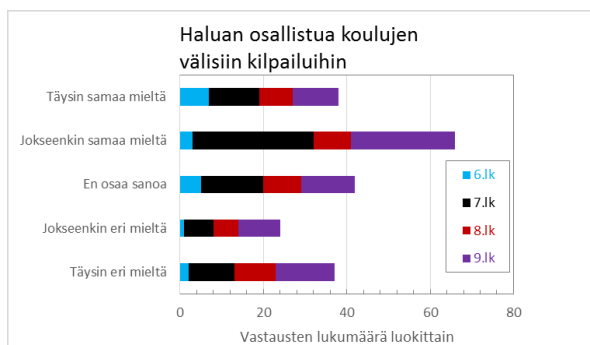

KUVIO 61. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”luokassani kilpaillaan paljon”.

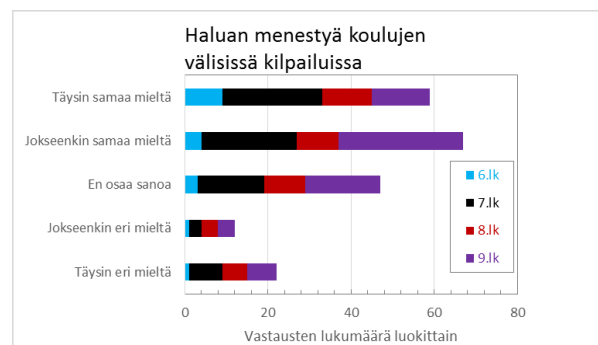

Yli puolet kuudes- (56%) ja seitsemäsluokkalaisista (55%) oppilaista vastasi kyselyssä haluavansa osallistua koulujen välisiin kilpailuihin; kahdeksas- (40%) ja yhdeksäsluokkalaisista (49%) oppilaista osuus oli alle puolet (Kuvio 62). Koulujen välisiin kilpailuihin ei halunnut osallistua alle viidennes (17%) kuudesluokkalaisista, noin neljännes (24%) seitsemäsluokkalaisista, yli kolmannes (38%) kahdeksaluokkalaisista ja tasan kolmannes yhdeksäsluokkalaisista oppilaista. Väittämään ”haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin” ei osannut ilmaista mielipidettään vajaa kolmannes (28%) kuudesluokkalaisista oppilaista. Myöskään noin viidennes seitsemäs- ja kahdeksaluokkalaisista ja hieman alle viidennes yhdeksäsluokkalaisista oppilaista ei osannuta sanoa, haluaako osallistua koulujen välisiin kilpailuihin. Erot luokkien vastauksissa olivat tilastollisesti merkitseviä ($p=0,009$; Liite 7).

Suuri osuus (52 – 72%) kunkin luokka-asteen vastaajista koki haluavansa menestyä koulujen välisissä kilpailuissa (Kuvio 63). Hieman yli kymmenen prosenttia (11 – 15%) kuudes-, seitsemäs- ja yhdeksäsluokkalaisista vastaajista oli eri mieltä väittämään ”haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa”. Kahdeksaluokkalaisista oppilaista noin neljännes ilmaisi vastauksessaan, ettei halua menestyä koulujen välisissä kilpailuissa. Väittämään ei osannut ilmaista mielipidettään noin neljännes (24 – 25%) kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisista oppilaista eikä alle neljännes (17 – 22%) kuudes- ja seitsemäsluokkalaisista oppilaista. Vastauksissa ei ollut tilastollisesti merkiseviä eroja (Liite 7).

KUVIO 62. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin”.

KUVIO 63. 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden vastaukset väittämään ”haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa”

6.6 Sisarusten määrän merkitys kilpailemiseen

Vastaajan ilmoittama sisarusten määrä oli yksi kyselylomakkeen taustamuuttujista. Vastausvaihtoehdot olivat ”ei ollenkaan sisaruksia”, ”1-3 sisarusta” ja ”enemmän kuin kolme sisarusta”. Vastaajista kahdellatoista ei ollut ollenkaan sisaruksia. Vastausvaihtoehdon ”1-3 sisarusta” valitsi 167 vastaajaa ja ”enemmän kuin kolme sisarusta” 28 vastaajaa.

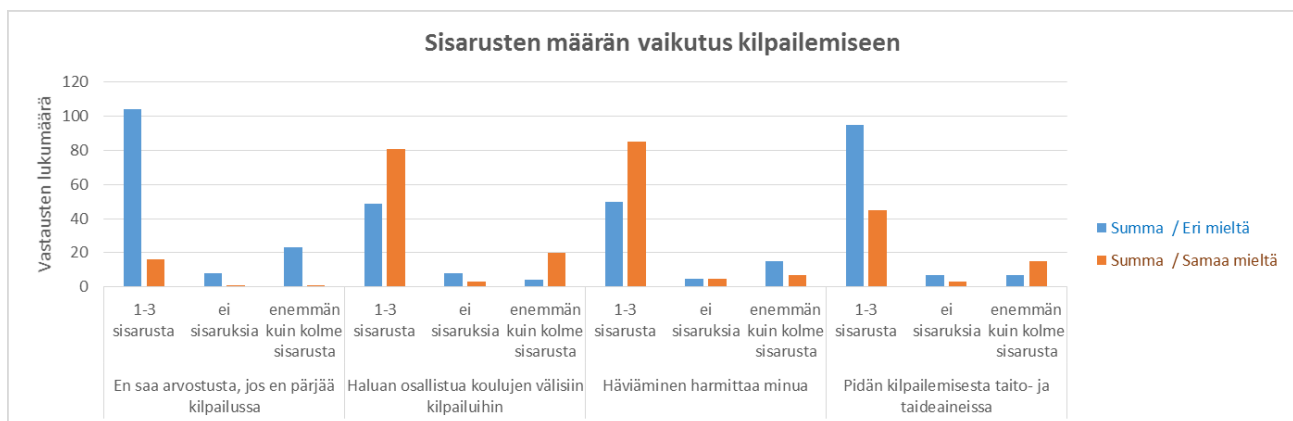
Vastaajan sisarusten määrän vaikutusta kilpailemiseen ja tilastollisissa ajoissa esiin nousseita merkitseviä eroja havainnoidaan kuviossa 66. Väittämässä ”haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin”, ”häviäminen harmittaa minua” ja ”pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa” esiintyi tilastollisesti merkitseviä eroja oppilaiden vastauksissa. Väittämässä ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailuissa” ei esiintynyt tilastollisesti merkitseviä eroja ($p=0,051$), mutta erojen voidaan katsoa olleen suhteellisen suuria.

Sisarusten määrällä oli tutkimustulosten mukaan vaikutusta siihen, halusiko oppilas osallistua koulujen välisiin kilpailuihin, miten hän koki häviämisen ja pitikö hän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa. Ne oppilaat, jotka ilmoittivat sisarusmääräkseen 1 – 3 sisarusta, vastasivat väittämään ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa” olevansa enemmän eri mieltä, kuin samaa mieltä. Oppilaista 104 eri mieltä väittämään ja 16 samaa mieltä. Oppilaista, joilla ei ollut lainkaan sisaruksia, oli 8 vastaajaa eri mieltä väittämään ja vain yksi samaa mieltä. Oppilaista, joilla oli enemmän kuin kolme sisarusta, oli 23 vastaajaa eri mieltä väittämään ja vain yksi samaa mieltä.

Väittämään ”haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin” vastasivat ne oppilaat, joilla oli 1 – 3 sisarusta, olevansa enemmän samaa mieltä kuin eri mieltä. Heistä 81 vastaajaa oli samaa mieltä väittämään ja 49 eri mieltä. Oppilaista, joilla ei ollut lainkaan sisaruksia, oli vain 3 vastaajaa samaa mieltä väittämään ja 8 vastaajaa eri mieltä. Oppilaista, joilla oli enemmän kuin kolme sisarusta, oli samaa mieltä väittämään 20 vastaajaa ja 4 vastaajaa eri mieltä.

Väittämään ”häviäminen harmittaa minua” vastasivat oppilaat, joilla oli 1-3 sisarusta, olevansa enemmän samaa mieltä kuin eri mieltä. Heistä 85 vastaajaa oli samaa mieltä väittämään ja 50 vastaajaa eri mieltä. Oppilaista, joilla ei ollut sisaruksia, oli samaa mieltä väittämään 5 vastaajaa ja eri mieltä niin ikään 5 vastaajaa. Oppilaista, joilla oli enemmän kuin kolme sisarusta, oli samaa mieltä väittämään 7 vastaajaa ja 15 vastaajista oli eri mieltä väittämään.

Väittämään ”pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa” vastasivat oppilaat, joilla oli 1-3 sisarusta, olevansa enemmän eri mieltä kuin samaa mieltä. Heistä 95 vastaajaa oli eri mieltä väittämään ja 45 vastaajaa samaa mieltä. Oppilaista, joilla ei ollut sisaruksia, oli eri mieltä väittämään 7 vastaajaa ja samaa mieltä 3 vastaajaa. Oppilaista, joilla oli enemmän kuin kolme sisarusta, oli eri mieltä väittämään 7 vastaajaa ja samaa mieltä 15 vastaajaa.

KUVIO 66. Kyselyyn vastanneiden oppilaiden sisarusten määrän vaikutus kilpailemiseen.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä tutkimuksessa selvitettiin 6. – 9.luokkalaisten oppilaiden käsityksiä ja kokemuksia kilpailusta. Osiossa ”oma suhtautuminen ja asenne kilpailemiseen” kartoitettiin oppilaiden käsitystä siitä, minkälaiset tilanteet koulussa he kokevat kilpailemisena. Tulosten perusteella ainoastaan pelit käsitettiin selvästi kilpailuna. Oppilaat eivät liiemmin kokeneet kilpailevansa opettajien tai koulukavereiden huomiosta. Kolmasosa oppilasjoukosta käsitti kilpailuna kokeet ja arvosanat. Tyttöjen ja poikien käsitykset siitä, mitkä asiat he koulussa kokevat kilpailuna, olivat hyvin samanlaisia. Kummatkin käsittivät kilpailuna lähinnä pelit. Peleissä usein tarkoituksena on kilpailla joko yhtä vastustajaa tai joukkuetta vastaan. Peli päättyy myös useimmiten tilanteeseen, jossa joku selviää voittajaksi. Opetuksellisesta näkökulmasta tarkasteltuna pelit voidaan nähdä motivoivana keinona kannustaa oppilasta harjoittelemaan lisää ja parantamaan omaa suoritustaan lisäten täten voitonmahdollisuuttaan. Sattumalla on kuitenkin myös sormensa pelissä.

Tutkimusaineiston perusteella voidaan todeta kyselyyn vastanneiden oppilaiden yleisen suhtautumisen ja asenteen kilpailemiseen olevan melko myönteinen. Valtaosa oppilaista mielsi itsensä kilpailuhenkiseksi ja koki, että kilpaileminen motivoi hyviin suorituksiin. Heidän mielestään kilpaileminen oli enemmän hyödyllistä kuin haitallista. Oppilaille oli tärkeää pärjätä kilpailussa ja he myös halusivat saada hyviä arvosanoja koulussa; voittaminenkin koettiin tärkeänä. Erityisesti oppilaat ilmaisivat pitävänsä kilpailemisesta liikunnassa. Matemaattisissa aineissa, lukuaineissa ja taito- ja taideaineissa ei niinkään haluttu kilpailla. Yleisesti kilpailemisesta koulussa ilmaisi pitävänsä yli puolet oppilaista. Vertaillessa tyttöjen ja poikien vastauksia toisiinsa ilmeni eroja. Vaikka enemmistö sekä tytöistä että pojista ilmoitti olevansa kilpailuhenkinen, osoittautuivat pojat tyttöjä voitontahtoisemmiksi. Pojat myös pitivät kilpailemisesta koulussa ja liikunnassa enemmän kuin tytöt. Pojat myös kokivat kilpailemisen hyödyllisenä tyttöjä enemmän. Erot tyttöjen ja poikien kilpailuviehtymyksessä saattaisi selittyä esimerkiksi sukupuolikasvatuksella, jossa usein pojille luodaan kilpailutilanteita ja heitä kannustetaan kilpailemaan tyttöjä enemmän, ehkä jopa aggressiivisemmin. Traditionaalisen sukupuolikäsityksen mukaan pojilla ajatellaan olevan luontaista kilpailuviettiä. Tänä päivänä poikien ja tyttöjen erilaista kilpailuviettiä huomioidaan kouluaineissa ainoastaan liikunnassa, jossa tyttöjen ja poikien liikuntatunnit pidetään usein erikseen. Yksilöllistä kilpailuviettiä tulisi kuitenkin jotenkin huomioida paremmin muissakin oppiaineissa ja koulun toiminnassa. Koulun rooli

kilpailemisen kannustamiseksi tai hillitsemiseksi on kaksijakoinen. Kilpailu ja kilpaileminen toistaalta toimivat motivoivana kannustimena oppimiseen, mutta myös ahdistusta lisäävinä tekijöinä.

Kyselylomakkeen avulla selvitettiin, millaisia negatiivisia ja positiivisia kokemuksia oppilaat liittivät kilpailuun. Kilpailemisen koettiin kannustavan parempiin suorituksiin ja aiheuttavan hyvää mieltä. Kilpailemisessa pärjäämisestä seuraavaa palkintoa, huomiota tai kavereita ei koettu tärkeänä. Verrattaessa poikien ja tyttöjen vastauksia toisiinsa nousi esiin muutamia eroja. Pojat kokivat hiukan tyttöjä enemmän saavansa huomiota tai jopa kavereita, kun pärjäävät kilpailussa. Pojat myös kokivat vahvemmin, että kilpaileminen saa heidät hyvälle mielelle.

Negatiivisista kokemuksista esiin nousi jännittäminen; yli puolet oppilaista ilmaisi jännittävänsä kilpailutilanteita. Melko suuri osa oppilaista myös vastasi, että häviäminen harmittaa. Oppilaat eivät liiemmin kokeneet, että tulisivat surullisiksi tai jopa suuttuisivat, jos eivät pärjää kilpailussa. Kilpaileminen ei myöskään aiheuttanut oppilaissa välttelemiskäyttäytymistä. Tytöt ilmaisivat poikia enemmän jännittävänsä kilpailutilanteita; heistä suurempi osuus myös koki välttelevänsä kilpailua. Tytöt olivat poikia vahvemmin eri mieltä väittämiin ”en saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa” ja ”kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa”. Tyttöillä kilpaileminen ja siinä pärjääminen, tai pikemminkin pärjäämättömyys, ei näin ollen näyttänyt vaikuttavan kaverisuhteisiin. Näyttäsi siltä, että pojat kokevat tyttöjä enemmän sosiaalista painetta menestyä ja pärjätä kilpailussa. Tytöt ilmaisivat jännittävänsä kilpailutilanteita enemmän kuin pojat. Tytöt saattavat kokea kilpailemisen jännittävänä, jopa stressaavana asiana, joka ennenpitkään saattaa lisätä kilpailutilanteiden välttelyä. Koulumaailmassa olisi syytä tiedostaa kilpailemisen aiheuttamia tunnetiloja oppilaissa. Oppilaan, joka kokee vahvasti negatiivisia tunteita kilpailemiseen liittyen, saattais olla hyvä valita, osallistuuko hän kilpailutilanteisiin. Toisaalta niin kauan kun uusliberalistiset arvot vallitsevat koulumaailmassa ja koulutuspolitiikassa on vallinnanvapaus ongelmallista, jopa näennäistä vapautta.

Kartoitettaessa oppilaiden käsitystä siitä, miten he kokivat kannustamisen ja motivoinnin vaikuttavan kilpailutilanteen syntymiseen, ilmeni vastauksissa sisäisen motivaation merkitys. Valtaosa kyselyyn vastanneista oppilaista ilmaisi harjoittelevansa, jotta pärjäisi paremmin. Heille oli myös tärkeää parantaa omaa suoritustaan joka kerta. Puolet oppilaista koki palkinnon saamisen hyvästä suorituksesta tärkeänä. Heillä korostui ulkoisen motivaation merkitys. Oppilaat eivät liiemmin kokeneet, että opettajat tai vanhemmat kannustaisivat heitä kilpailemiseen. Eniten kilpailemiseen kannustettiin oppilaiden mukaan liikuntatunneilla. Pojat arvottivat suorituksesta saatavaa palkintoa tyttöjä enemmän. He myös kokivat yleisesti hieman tyttöjä enemmän, että heitä kannustetaan kilpailemiseen

koulumaailmassa, erityisesti liikunnassa. Yli puolet tytöistä koki, että opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa; pojilla luku oli alle puolet. Moni oppilas ei oikein osannut ilmaista mielipidettään kysyttäessä, kannustavatko opettajat kilpailemiseen. Usein kilpaileminen liitetään selkeästi peleihin ja näin ollen koulumaailmassa erityisesti liikuntatunteihin. Oppilaat tiedostavat, että liikuntatunneilla kilpaillaan. Kilpailemista tapahtuu kuitenkin myös muussa koulun toiminnassa. Oppilaat eivät välttämättä edes tiedosta kilpailevansa lähes päivittäin, kun opettajat kannustavat suoriutumaan tehtävistä nopeasti ja tehokkaasti. Usein hyvästä suorituksesta saattaa seurata palkinto, joko etuuden muodossa tai konkreettisena asiana. Tutkimustulosten mukaan oppilaat kuitenkin arvottivat enemmän sisäistä motivaatiota, jolloin he kilpailevat itseään vastaan ja parantavat omaa suoritustaan. Opettajien tulisi näin ollen tiedostaa oma roolinsa kilpailutilanteen järjestäjänä, jolloin se ei jäisi vain ulkoiseksi kannustimeksi.

Oppilaan sisäinen motivaatio kilpailemiseen ilmeni myös osiossa, jossa kartoitettiin ryhmän ja ympäristön vaikutusta kilpailemiseen. Enemmistö oppilaista ilmoitti kilpailevansa, vaikka ei olisi parhaiden joukossa. Ulkoista motivaatiota kartoitettiin väittämällä ”haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa”, johon yli puolet oppilaista vastasi olevansa samaa mieltä. Niin ikään puolet oppilaista halusi osallistua koulujen välisiin kilpailuihin. Verrattaessa tyttöjen ja poikien vastauksia toisiinsa, halusivat pojat tyttöjä enemmän osallistua koulujen välisiin kilpailuihin. Koulujen välisissä kilpailuissa menestymisellä voidaan katsoa saavan huomiota ja kunniaa, jotka tutkimusaineiston perusteella näyttäisivät merkitsevän enemmän pojille, kuin tytöille.

Tutkimuksen aineistosta, vuoden 1970, 2004 ja 2014 opetussuunnitelmista, ei liiemmin löytynyt suoranaisia viittauksia uusliberalistiin termeihin kuten kilpailu, kilpailukyky, tehokkuus ja tuottavuus. Tulevassa opetussuunnitelmassa (POPS 2014) enemmänkin korostettiin yhteisöllisyyttä ja toimijoiden välistä yhteistyötä, kuin uusliberalistista yksilöllisyyttä ja yksilöiden välistä kilpailua. Uusi opetussuunnitelma näyttääkin asettavan kasvat- ja oppimistavoitteen sekä tasa-arvokäsityksen uusliberalistisen tehokkuuden ja tuottavuuden edelle.

LÄHTEET

Buskist, W. & Morgan, D. 1988. Method and theory in the study of human competition. Teoksessa G.Denver & C.Cullen (toim.) Human operant conditioning and behavior modification. New York: John Wiley and Sons Ltd.

Hallberg, P. 2005. Arvot tasapainossa? Mietteitä oikeudesta, kilpailukyvystä ja hyvinvoinnista. Helsinki: WSOY.

Harvey, D. 2008. Uusliberalismin lyhyt historia. Suom. K. Koskinen. Tampere: Vastapaino.

Heikintalo, T. & Keskinen, S. 2005. Kilpailu koulussa kuudesluokkalaisten ja lukiolaisten kokemana. Teoksessa S.Keskinen (toim) Valta, kilpailu ja kiusaaminen opettajan työssä. 66–119. Saarijärvi: Offset Oy.

Heikintalo, T. 2003. Kilpailu koulussa peruskoulun kuudesluokkalaisten sekä lukiolaisten kokemana. Kasvatustieteen pro gradu –tutkielma. Turun yliopisto. Rauman opettajankoulutuslaitos.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki:Edita.

Hilpelä, J. 2001. Uusliberalistisen koulutuspolitiikan aatteellinen tausta. Teoksessa A. Jauhiainen, R. Rinne & J. Tähtinen (toim.) Koulutuspolitiikka Suomessa ja ylikansalliset mallit. Turku: Painosalama Oy.

Hilpelä, J. 2004. Järjen epäilyä ja suunnittelemattomuuden ylistystä? – ekskursio uusliberalistiseen koulutuspolitiikkaan. Kasvatus 1/2004, 55–65.

Hilpelä, J. 2007. Liberalismi, kommunitarismi ja uusliberalismi –koulutuspolitiikan viitekehykset? Teoksessa J. Tähtinen & S.Skinnari (toim.) Kasvatus ja koulukysymys Suomessa vuosisatojen saatossa. Turku: Painosalama Oy.

Kantola, A. 2010. Kilpailukyky politiikan valtastrategiana. Teoksessa J.Kaisto & M.Pyykkö (toim.) Hallintavalta – sosiaalisen, politiikan ja talouden kysymyksiä. Helsinki: Gaudeamus

Karnes, T.L. & Riley, F.A. 1999. Competitions and exceptional children, teaching exceptional children. May/June. 80–84.

Kohn, A. 1986. No contest: the case against competition. New York: Houghton Mifflin Company

Koski, L. & Nummenmaa, A. 1995. Kilpailu kouludiskurssissa. Kasvatus 26 (4), 340–349.

Kärki, I. 2015. Uusliberalismia vai ei? Suomalaista perusopetusta koskevien koulutuspoliittisten kasvatus- ja opetustavoitteiden arvot vuosina 1994 -2012 Shalom Schwartzin arvoteorian valossa. Helsingin yliopisto. Väitöskirja.

Luukkainen, O. 2012. Lapset ja nuoret ainoita lainsuojattomia. Opettaja 35, 7.

Metsämuuronen, J. 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä:Gummerus

Mäenpää, P. 2012. Numerot haittaavat oppimista. Helsingin Sanomat 29.5.2012.

Nummenmaa, L. 2004. Käyttätymistieteiden tilastolliset menetelmät. Helsinki: Tammi

Oravakangas, A.2008. Markkinatalouden kieli kasvatuksen maailmassa. Teoksessa M.Lairio, H.Heikkinen & M.Penttilä (toim.) Koulutuksen kulttuurit ja hyvinvoinnin politiikat. Turku: Painosalama Oy.

Patomäki, H. 2007. Uusliberalismi Suomessa: lyhyt historia ja tulevaisuuden vaihtoehdot. Helsinki: WSOY.

Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö I: opetussuunnitelman perusteet. 1970.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Opetushallitus. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Opetushallitus. www.oph.fi/ops2016
Viitattu 2.5.2016.

Pulkki, J. 2007. Kilpailun kasvatuksellisista ongelmista. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta.

Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Oy Edita Ab

Suoranta, J. 2008. Markkinavoimat vastaan kasvatusvoimat. Teoksessa J. Ojajärvi & L.Steinby (toim.) Minä ja markkinavoimat. Helsinki: Hakapaino.

Uusikylä, K. 2003. Vastatulia inhimillisen kasvatuksen ja koulutuksen puolesta. Juva: WS Bookwell Oy.

Uusikylä, K. 2010. Vastaiskuja inhimillisen elämän puolesta. Juva: WS Bookwell Oy.

Uusikylä, K. 2013. Tämän vielä halusin sanoa. Opettaja 10, 39.

KILPAILEMISEEN LIITTYVÄ KYSELYTUTKIMUS 6. – 9. –LUOKKALAISILLE

Kysymykset liittyvät omassa koulussasi esiintyvään kilpailuun.

Valitse vain yksi vaihtoehto. Merkitse valintasi rastilla ☒.

Sukupuoli Tyttö ☐ Poika ☐

Luokka-aste 6. lk ☐ 7. lk ☐ 8. lk ☐ 9. lk ☐

Sisarukset ei sisaruksia ☐ 1-3 sisarusta ☐ enemmän kuin kolme sisarusta ☐

Oma suhtautuminen ja asenne kilpailemiseen

Vastaa jokaiseen numeroituun kohtaan. Valitse vain yksi vaihtoehto. Merkitse valintasi rastilla ☒.

Itse käsitän kilpailuna seuraavat asiat ja tilanteet:

	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	en osaa sanoa	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä
1. Koetilanne ja arvosanat	☐	☐	☐	☐	☐
2. Pelit	☐	☐	☐	☐	☐
3. Koulukavereiden huomion saaminen	☐	☐	☐	☐	☐
4. Opettajan huomion saaminen	☐	☐	☐	☐	☐
5. Tuntitilanteet	☐	☐	☐	☐	☐
6. Olen kilpailuhenkinen	☐	☐	☐	☐	☐
7. Haluan aina voittaa	☐	☐	☐	☐	☐
8. Pidän kilpailemisesta koulussa	☐	☐	☐	☐	☐
9. Pidän kilpailemisesta liikunnassa	☐	☐	☐	☐	☐
10. Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa(matematiikka, fysiikka ja kemia)	☐	☐	☐	☐	☐

11. Pidän kilpailemisesta lukuaineissa (kielet, historia, uskonto jne.)	☐	☐	☐	☐	☐
12. Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa (käsityöt, kuvataide ja musiikki)	☐	☐	☐	☐	☐
13. Kilpaileminen on haitallista	☐	☐	☐	☐	☐
14. Kilpaileminen on hyödyllistä	☐	☐	☐	☐	☐
15. Kilpaileminen motivoi hyvin suoriin	☐	☐	☐	☐	☐
16. Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa	☐	☐	☐	☐	☐
17. Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa	☐	☐	☐	☐	☐

Kilpailuun liittyvät positiiviset kokemukset					
Vastaa jokaiseen numeroituun kohtaan. Valitse <u>vain yksi</u> vaihtoehto. Merkitse valintasi rastilla ☒.					
	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	en osaa sanoa	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä
18. Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle	☐	☐	☐	☐	☐
19. Kilpaileminen kannustaa parempiin suoriin	☐	☐	☐	☐	☐
20. Saan huomiota kun kilpailen	☐	☐	☐	☐	☐
21. Saan kavereita kun pärjään kilpailussa	☐	☐	☐	☐	☐
22. Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa	☐	☐	☐	☐	☐

Kilpailuun liittyvät negatiiviset kokemukset					
Vastaa jokaiseen numeroituun kohtaan. Valitse <u>vain yksi</u> vaihtoehto. Merkitse valintasi rastilla ☒.					
	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	en osaa sanoa	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä
23. Kilpaileminen on ärsyttävää	☐	☐	☐	☐	☐
24. Häviäminen harmittaa minua	☐	☐	☐	☐	☐
25. Suutun, jos en pärjää kilpailussa	☐	☐	☐	☐	☐
26. Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa	☐	☐	☐	☐	☐
27. Jännitän kilpailutilanteita	☐	☐	☐	☐	☐
28. Välttelen kilpailutilanteita	☐	☐	☐	☐	☐
29. En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa	☐	☐	☐	☐	☐
30. Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa	☐	☐	☐	☐	☐

Kannustamisen ja motivoinnin vaikutus kilpailutilanteen syntymiseen					
Vastaa jokaiseen numeroituun kohtaan. Valitse <u>vain yksi</u> vaihtoehto. Merkitse valintasi rastilla ☒.					
	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	en osaa sanoa	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä
31. Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon	☐	☐	☐	☐	☐
32. Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta	☐	☐	☐	☐	☐
33. Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin	☐	☐	☐	☐	☐
34. Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen	☐	☐	☐	☐	☐
35. Vanhempani/ huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen	☐	☐	☐	☐	☐

36. Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen	☐	☐	☐	☐	☐
37. Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa	☐	☐	☐	☐	☐
38. Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa	☐	☐	☐	☐	☐
39. Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa	☐	☐	☐	☐	☐
40. Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa	☐	☐	☐	☐	☐
41. Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa	☐	☐	☐	☐	☐

Ryhmän ja ympäristön vaikutus kilpailemiseen					
Vastaa jokaiseen numeroituun kohtaan. Valitse <u>vain yksi</u> vaihtoehto. Merkitse valintasi rastilla ☒.					
	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	en osaa sanoa	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä
42. Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa	☐	☐	☐	☐	☐
43. Luokassani kilpaillaan paljon	☐	☐	☐	☐	☐
44. Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin	☐	☐	☐	☐	☐
45. Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa	☐	☐	☐	☐	☐

Kiitos vastaamisesta!

Henna Merilehto

Tampereen yliopisto/Kasvatustieteiden yksikkö

Saatekirje

13.4.2015

Tämä tutkimus selvittää 6. -9.luokkalaisten oppilaiden näkemyksiä kilpailemisesta koulussa. Kyselylomake sisältää 45 väittämää, joihin vastaaja valitsee sopivan vastausvaihtoehdon. Vastausvaihtoehdot ovat: ”täysin eri mieltä”, ”jokseenkin eri mieltä”, ”en osaa sanoa”, ”jokseenkin samaa mieltä” tai ”täysin samaa mieltä”. Jokaiseen väittämään tulee merkitä vain yksi vastaus.

Kyselylomakkeesta saadut vastaukset käsitellään nimettöminä ja luottamuksellisesti. Palautathan täyttämäsi kyselylomakkeen opettajallesi. Täytetyt kyselylomakkeet palautetaan suljetussa kirjekuoressa allekirjoittaneelle.

Kiitos vastaamisesta!

Henna Merilehto

Opinnäytetyö

Tampereen yliopisto / Kasvatustieteiden yksikkö

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

	N	Normal Parameters ^{a,b}		Most Extreme Differences			Test Statistic	Asymp. Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Absolute	Positive	Negative		
Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat	207	2,52	1,329	,192	,192	-,187	,192	,000 ^c
Käsitän kilpailuna: pelit	207	3,73	1,034	,287	,172	-,287	,287	,000 ^c
Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen	207	2,07	1,136	,272	,272	-,173	,272	,000 ^c
Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen	207	1,72	,928	,333	,333	-,217	,333	,000 ^c
Käsitän kilpailuna: tunti-ilanteet	207	2,16	1,182	,247	,247	-,163	,247	,000 ^c
Olen kilpailuhenkinen	207	3,96	1,014	,264	,153	-,264	,264	,000 ^c
Haluun aina voittaa	207	3,34	1,330	,198	,123	-,198	,198	,000 ^c
Pidän kilpailemisesta koulussa	207	3,38	1,208	,238	,134	-,238	,238	,000 ^c
Pidän kilpailemisesta liikunnassa	207	3,83	1,268	,263	,178	-,263	,263	,000 ^c
Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa	207	2,24	1,265	,242	,242	-,164	,242	,000 ^c
Pidän kilpailemisesta lukuaineissa	207	2,50	1,273	,190	,190	-,146	,190	,000 ^c
Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa	207	2,52	1,307	,191	,191	-,176	,191	,000 ^c
Kilpaileminen on haitallista	207	2,35	1,160	,183	,183	-,148	,183	,000 ^c
Kilpaileminen on hyödyllistä	207	3,67	,975	,221	,165	-,221	,221	,000 ^c
Kilpaileminen motivoi hyvin suoriutuksiin	207	3,93	,998	,290	,173	-,290	,290	,000 ^c
Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa	207	3,49	1,092	,231	,141	-,231	,231	,000 ^c
Haluun saada hyvää arvosanoja koulussa	207	4,48	,799	,371	,257	-,371	,371	,000 ^c
Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle	207	3,48	1,037	,261	,174	-,261	,261	,000 ^c
Kilpaileminen kannustaa parempiin suoriutuksiin	207	3,90	,952	,291	,192	-,291	,291	,000 ^c
Saan huomiota kun kilpailen	207	2,82	1,120	,225	,176	-,225	,225	,000 ^c
Saan kavereita kun pärjään kilpailussa	207	2,22	1,182	,231	,231	-,160	,231	,000 ^c
Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa	207	2,79	1,155	,191	,147	-,191	,191	,000 ^c
Kilpaileminen on ärsyttävää	207	2,55	1,217	,200	,200	-,154	,200	,000 ^c
Häviäminen harmittaa minua	207	3,15	1,272	,216	,156	-,216	,216	,000 ^c
Suutun, jos en pärjää kilpailussa	207	2,05	1,231	,263	,263	-,196	,263	,000 ^c
Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa	207	2,19	1,195	,218	,218	-,159	,218	,000 ^c
Jännitän kilpailutilanteita	207	3,22	1,206	,272	,168	-,272	,272	,000 ^c
Välttelen kilpailutilanteita	207	2,24	1,197	,206	,206	-,151	,206	,000 ^c
En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa	207	2,03	1,103	,260	,260	-,174	,260	,000 ^c
Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa	207	1,77	1,137	,356	,356	-,248	,356	,000 ^c
Haluun saada hyvää suoriutuksesta palkinnon	207	3,24	1,219	,236	,141	-,236	,236	,000 ^c
Haluun parantaa omaa suoriutustani joka kerta	207	4,26	,859	,264	,195	-,264	,264	,000 ^c
Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin	207	3,96	1,009	,250	,152	-,250	,250	,000 ^c
Haluun, että minua kannustetaan kilpailmiseen	207	3,34	1,085	,194	,188	-,194	,194	,000 ^c
Vanhempi / Huoltajani kannustavat minua kilpailmiseen	207	3,30	1,169	,171	,171	-,155	,171	,000 ^c
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen	207	2,54	1,046	,259	,166	-,259	,259	,000 ^c
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen liikunnassa	207	3,24	1,185	,214	,134	-,214	,214	,000 ^c
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen matemaattisissa aineissa	207	2,43	1,142	,200	,179	-,200	,200	,000 ^c
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen lukuaineissa	207	2,42	1,129	,203	,171	-,203	,203	,000 ^c
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen taito- ja taideaineissa	207	2,31	1,099	,212	,198	-,212	,212	,000 ^c
Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa	207	3,25	1,133	,206	,127	-,206	,206	,000 ^c
Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa	207	4,05	1,025	,272	,178	-,272	,272	,000 ^c
Luokassani kilpaillaan paljon	207	3,34	1,107	,185	,185	-,160	,185	,000 ^c
Haluun osallistua koulujen välisiin kilpailuihin	207	3,21	1,359	,221	,127	-,221	,221	,000 ^c
Haluun menestyä koulujen välisissä kilpailuissa	207	3,62	1,251	,227	,136	-,227	,227	,000 ^c

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

c. Lilliefors Significance Correction.

Sukupuoli * Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvოსانات Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvოსانات					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	34	20	12	19	4	89
		% within Sukupuoli	38,2%	22,5%	13,5%	21,3%	4,5%	100,0%
	Poika	Count	32	26	17	35	8	118
		% within Sukupuoli	27,1%	22,0%	14,4%	29,7%	6,8%	100,0%
Total		Count	66	46	29	54	12	207
		% within Sukupuoli	31,9%	22,2%	14,0%	26,1%	5,8%	100,0%
Sukupuoli * Käsitän kilpailuna: pelit Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: pelit					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	3	7	16	47	16	89
		% within Sukupuoli	3,4%	7,9%	18,0%	52,8%	18,0%	100,0%
	Poika	Count	3	18	18	48	31	118
		% within Sukupuoli	2,5%	15,3%	15,3%	40,7%	26,3%	100,0%
Total		Count	6	25	34	95	47	207
		% within Sukupuoli	2,9%	12,1%	16,4%	45,9%	22,7%	100,0%
Sukupuoli * Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	47	14	16	10	2	89
		% within Sukupuoli	52,8%	15,7%	18,0%	11,2%	2,2%	100,0%
	Poika	Count	45	24	35	12	2	118
		% within Sukupuoli	38,1%	20,3%	29,7%	10,2%	1,7%	100,0%
Total		Count	92	38	51	22	4	207
		% within Sukupuoli	44,4%	18,4%	24,6%	10,6%	1,9%	100,0%
Sukupuoli * Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	57	16	10	5	1	89
		% within Sukupuoli	64,0%	18,0%	11,2%	5,6%	1,1%	100,0%
	Poika	Count	57	30	28	3	0	118
		% within Sukupuoli	48,3%	25,4%	23,7%	2,5%	0,0%	100,0%
Total		Count	114	46	38	8	1	207
		% within Sukupuoli	55,1%	22,2%	18,4%	3,9%	,5%	100,0%

Sukupuoli * Käsitän kilpailuna: tuntiilanteet Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: tuntiilanteet					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	46	13	19	9	2	89
		% within Sukupuoli	51,7%	14,6%	21,3%	10,1%	2,2%	100,0%
	Poika	Count	39	29	30	15	5	118
		% within Sukupuoli	33,1%	24,6%	25,4%	12,7%	4,2%	100,0%
Total		Count	85	42	49	24	7	207
		% within Sukupuoli	41,1%	20,3%	23,7%	11,6%	3,4%	100,0%
Sukupuoli * Olen kilpailuhenkinen Crosstabulation								
			Olen kilpailuhenkinen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	2	6	15	42	24	89
		% within Sukupuoli	2,2%	6,7%	16,9%	47,2%	27,0%	100,0%
	Poika	Count	4	8	17	43	46	118
		% within Sukupuoli	3,4%	6,8%	14,4%	36,4%	39,0%	100,0%
Total		Count	6	14	32	85	70	207
		% within Sukupuoli	2,9%	6,8%	15,5%	41,1%	33,8%	100,0%
Sukupuoli * Haluan aina voittaa Crosstabulation								
			Haluan aina voittaa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	11	17	23	24	14	89
		% within Sukupuoli	12,4%	19,1%	25,8%	27,0%	15,7%	100,0%
	Poika	Count	15	15	21	32	35	118
		% within Sukupuoli	12,7%	12,7%	17,8%	27,1%	29,7%	100,0%
Total		Count	26	32	44	56	49	207
		% within Sukupuoli	12,6%	15,5%	21,3%	27,1%	23,7%	100,0%
Sukupuoli * Pidän kilpailemisesta koulussa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta koulussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	9	18	24	31	7	89
		% within Sukupuoli	10,1%	20,2%	27,0%	34,8%	7,9%	100,0%
	Poika	Count	13	7	24	46	28	118
		% within Sukupuoli	11,0%	5,9%	20,3%	39,0%	23,7%	100,0%
Total		Count	22	25	48	77	35	207
		% within Sukupuoli	10,6%	12,1%	23,2%	37,2%	16,9%	100,0%

Sukupuoli * Pidän kilpailemisesta liikunnassa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta liikunnassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	12	12	12	33	20	89
		% within Sukupuoli	13,5%	13,5%	13,5%	37,1%	22,5%	100,0%
	Poika	Count	6	6	12	35	59	118
		% within Sukupuoli	5,1%	5,1%	10,2%	29,7%	50,0%	100,0%
Total		Count	18	18	24	68	79	207
		% within Sukupuoli	8,7%	8,7%	11,6%	32,9%	38,2%	100,0%
Sukupuoli * Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	43	20	13	13	0	89
		% within Sukupuoli	48,3%	22,5%	14,6%	14,6%	0,0%	100,0%
	Poika	Count	41	23	23	22	9	118
		% within Sukupuoli	34,7%	19,5%	19,5%	18,6%	7,6%	100,0%
Total		Count	84	43	36	35	9	207
		% within Sukupuoli	40,6%	20,8%	17,4%	16,9%	4,3%	100,0%
Sukupuoli * Pidän kilpailemisesta lukuaineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta lukuaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	28	23	18	16	4	89
		% within Sukupuoli	31,5%	25,8%	20,2%	18,0%	4,5%	100,0%
	Poika	Count	36	18	29	28	7	118
		% within Sukupuoli	30,5%	15,3%	24,6%	23,7%	5,9%	100,0%
Total		Count	64	41	47	44	11	207
		% within Sukupuoli	30,9%	19,8%	22,7%	21,3%	5,3%	100,0%
Sukupuoli * Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	24	23	11	26	5	89
		% within Sukupuoli	27,0%	25,8%	12,4%	29,2%	5,6%	100,0%
	Poika	Count	41	21	24	26	6	118
		% within Sukupuoli	34,7%	17,8%	20,3%	22,0%	5,1%	100,0%
Total		Count	65	44	35	52	11	207
		% within Sukupuoli	31,4%	21,3%	16,9%	25,1%	5,3%	100,0%

Sukupuoli * Kilpaileminen on haitallista Crosstabulation								
			Kilpaileminen on haitallista					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	22	27	24	14	2	89
		% within Sukupuoli	24,7%	30,3%	27,0%	15,7%	2,2%	100,0%
	Poika	Count	41	27	28	17	5	118
		% within Sukupuoli	34,7%	22,9%	23,7%	14,4%	4,2%	100,0%
Total		Count	63	54	52	31	7	207
		% within Sukupuoli	30,4%	26,1%	25,1%	15,0%	3,4%	100,0%
Sukupuoli * Kilpaileminen on hyödyllistä Crosstabulation								
			Kilpaileminen on hyödyllistä					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	2	8	34	35	10	89
		% within Sukupuoli	2,2%	9,0%	38,2%	39,3%	11,2%	100,0%
	Poika	Count	4	6	31	44	33	118
		% within Sukupuoli	3,4%	5,1%	26,3%	37,3%	28,0%	100,0%
Total		Count	6	14	65	79	43	207
		% within Sukupuoli	2,9%	6,8%	31,4%	38,2%	20,8%	100,0%
Sukupuoli * Kilpaileminen motivoi hyviin suorituksiin Crosstabulation								
			Kilpaileminen motivoi hyviin suorituksiin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	4	4	14	48	19	89
		% within Sukupuoli	4,5%	4,5%	15,7%	53,9%	21,3%	100,0%
	Poika	Count	3	9	15	48	43	118
		% within Sukupuoli	2,5%	7,6%	12,7%	40,7%	36,4%	100,0%
Total		Count	7	13	29	96	62	207
		% within Sukupuoli	3,4%	6,3%	14,0%	46,4%	30,0%	100,0%
Sukupuoli * Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa Crosstabulation								
			Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	3	16	21	35	14	89
		% within Sukupuoli	3,4%	18,0%	23,6%	39,3%	15,7%	100,0%
	Poika	Count	7	14	32	42	23	118
		% within Sukupuoli	5,9%	11,9%	27,1%	35,6%	19,5%	100,0%
Total		Count	10	30	53	77	37	207
		% within Sukupuoli	4,8%	14,5%	25,6%	37,2%	17,9%	100,0%

Sukupuoli * Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa Crosstabulation								
			Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	1	1	4	21	62	89
		% within Sukupuoli	1,1%	1,1%	4,5%	23,6%	69,7%	100,0%
	Poika	Count	1	2	15	32	68	118
		% within Sukupuoli	,8%	1,7%	12,7%	27,1%	57,6%	100,0%
Total		Count	2	3	19	53	130	207
		% within Sukupuoli	1,0%	1,4%	9,2%	25,6%	62,8%	100,0%
Sukupuoli * Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle Crosstabulation								
			Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	5	14	23	41	6	89
		% within Sukupuoli	5,6%	15,7%	25,8%	46,1%	6,7%	100,0%
	Poika	Count	6	10	31	49	22	118
		% within Sukupuoli	5,1%	8,5%	26,3%	41,5%	18,6%	100,0%
Total		Count	11	24	54	90	28	207
		% within Sukupuoli	5,3%	11,6%	26,1%	43,5%	13,5%	100,0%
Sukupuoli * Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin Crosstabulation								
			Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	2	7	11	51	18	89
		% within Sukupuoli	2,2%	7,9%	12,4%	57,3%	20,2%	100,0%
	Poika	Count	3	7	22	49	37	118
		% within Sukupuoli	2,5%	5,9%	18,6%	41,5%	31,4%	100,0%
Total		Count	5	14	33	100	55	207
		% within Sukupuoli	2,4%	6,8%	15,9%	48,3%	26,6%	100,0%
Sukupuoli * Saan huomiota kun kilpailen Crosstabulation								
			Saan huomiota kun kilpailen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	19	19	37	10	4	89
		% within Sukupuoli	21,3%	21,3%	41,6%	11,2%	4,5%	100,0%
	Poika	Count	15	17	46	31	9	118
		% within Sukupuoli	12,7%	14,4%	39,0%	26,3%	7,6%	100,0%
Total		Count	34	36	83	41	13	207
		% within Sukupuoli	16,4%	17,4%	40,1%	19,8%	6,3%	100,0%

Sukupuoli * Saan kavereita kun pärjään kilpailussa Crosstabulation								
			Saan kavereita kun pärjään kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	47	21	14	7	0	89
		% within Sukupuoli	52,8%	23,6%	15,7%	7,9%	0,0%	100,0%
	Poika	Count	32	21	41	16	8	118
		% within Sukupuoli	27,1%	17,8%	34,7%	13,6%	6,8%	100,0%
Total		Count	79	42	55	23	8	207
		% within Sukupuoli	38,2%	20,3%	26,6%	11,1%	3,9%	100,0%
Sukupuoli * Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa Crosstabulation								
			Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	12	21	32	20	4	89
		% within Sukupuoli	13,5%	23,6%	36,0%	22,5%	4,5%	100,0%
	Poika	Count	24	22	38	25	9	118
		% within Sukupuoli	20,3%	18,6%	32,2%	21,2%	7,6%	100,0%
Total		Count	36	43	70	45	13	207
		% within Sukupuoli	17,4%	20,8%	33,8%	21,7%	6,3%	100,0%
Sukupuoli * Kilpaileminen on ärsyttävää Crosstabulation								
			Kilpaileminen on ärsyttävää					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	16	24	23	22	4	89
		% within Sukupuoli	18,0%	27,0%	25,8%	24,7%	4,5%	100,0%
	Poika	Count	35	34	19	24	6	118
		% within Sukupuoli	29,7%	28,8%	16,1%	20,3%	5,1%	100,0%
Total		Count	51	58	42	46	10	207
		% within Sukupuoli	24,6%	28,0%	20,3%	22,2%	4,8%	100,0%
Sukupuoli * Häviäminen harmittaa minua Crosstabulation								
			Häviäminen harmittaa minua					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	8	19	21	28	13	89
		% within Sukupuoli	9,0%	21,3%	23,6%	31,5%	14,6%	100,0%
	Poika	Count	18	25	19	38	18	118
		% within Sukupuoli	15,3%	21,2%	16,1%	32,2%	15,3%	100,0%
Total		Count	26	44	40	66	31	207
		% within Sukupuoli	12,6%	21,3%	19,3%	31,9%	15,0%	100,0%

Sukupuoli * Suutun, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Suutun, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	42	21	13	8	5	89
		% within Sukupuoli	47,2%	23,6%	14,6%	9,0%	5,6%	100,0%
	Poika	Count	53	29	17	12	7	118
		% within Sukupuoli	44,9%	24,6%	14,4%	10,2%	5,9%	100,0%
Total		Count	95	50	30	20	12	207
		% within Sukupuoli	45,9%	24,2%	14,5%	9,7%	5,8%	100,0%
Sukupuoli * Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	28	27	16	16	2	89
		% within Sukupuoli	31,5%	30,3%	18,0%	18,0%	2,2%	100,0%
	Poika	Count	50	29	20	13	6	118
		% within Sukupuoli	42,4%	24,6%	16,9%	11,0%	5,1%	100,0%
Total		Count	78	56	36	29	8	207
		% within Sukupuoli	37,7%	27,1%	17,4%	14,0%	3,9%	100,0%
Sukupuoli * Jännitän kilpailutilanteita Crosstabulation								
			Jännitän kilpailutilanteita					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	8	8	13	47	13	89
		% within Sukupuoli	9,0%	9,0%	14,6%	52,8%	14,6%	100,0%
	Poika	Count	22	15	31	44	6	118
		% within Sukupuoli	18,6%	12,7%	26,3%	37,3%	5,1%	100,0%
Total		Count	30	23	44	91	19	207
		% within Sukupuoli	14,5%	11,1%	21,3%	44,0%	9,2%	100,0%
Sukupuoli * Välttelen kilpailutilanteita Crosstabulation								
			Välttelen kilpailutilanteita					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	22	27	19	15	6	89
		% within Sukupuoli	24,7%	30,3%	21,3%	16,9%	6,7%	100,0%
	Poika	Count	51	30	24	8	5	118
		% within Sukupuoli	43,2%	25,4%	20,3%	6,8%	4,2%	100,0%
Total		Count	73	57	43	23	11	207
		% within Sukupuoli	35,3%	27,5%	20,8%	11,1%	5,3%	100,0%

Sukupuoli * En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	44	23	15	4	3	89
		% within Sukupuoli	49,4%	25,8%	16,9%	4,5%	3,4%	100,0%
	Poika	Count	46	22	39	7	4	118
		% within Sukupuoli	39,0%	18,6%	33,1%	5,9%	3,4%	100,0%
Total		Count	90	45	54	11	7	207
		% within Sukupuoli	43,5%	21,7%	26,1%	5,3%	3,4%	100,0%
Sukupuoli * Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	67	13	4	5	0	89
		% within Sukupuoli	75,3%	14,6%	4,5%	5,6%	0,0%	100,0%
	Poika	Count	58	20	24	8	8	118
		% within Sukupuoli	49,2%	16,9%	20,3%	6,8%	6,8%	100,0%
Total		Count	125	33	28	13	8	207
		% within Sukupuoli	60,4%	15,9%	13,5%	6,3%	3,9%	100,0%
Sukupuoli * Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon Crosstabulation								
			Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	10	13	25	32	9	89
		% within Sukupuoli	11,2%	14,6%	28,1%	36,0%	10,1%	100,0%
	Poika	Count	18	11	26	46	17	118
		% within Sukupuoli	15,3%	9,3%	22,0%	39,0%	14,4%	100,0%
Total		Count	28	24	51	78	26	207
		% within Sukupuoli	13,5%	11,6%	24,6%	37,7%	12,6%	100,0%
Sukupuoli * Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta Crosstabulation								
			Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	0	4	8	40	37	89
		% within Sukupuoli	0,0%	4,5%	9,0%	44,9%	41,6%	100,0%
	Poika	Count	3	2	12	43	58	118
		% within Sukupuoli	2,5%	1,7%	10,2%	36,4%	49,2%	100,0%
Total		Count	3	6	20	83	95	207
		% within Sukupuoli	1,4%	2,9%	9,7%	40,1%	45,9%	100,0%

Sukupuoli * Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin Crosstabulation								
			Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	4	4	16	33	32	89
		% within Sukupuoli	4,5%	4,5%	18,0%	37,1%	36,0%	100,0%
	Poika	Count	4	3	24	49	38	118
		% within Sukupuoli	3,4%	2,5%	20,3%	41,5%	32,2%	100,0%
Total		Count	8	7	40	82	70	207
		% within Sukupuoli	3,9%	3,4%	19,3%	39,6%	33,8%	100,0%
Sukupuoli * Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen Crosstabulation								
			Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	6	11	33	25	14	89
		% within Sukupuoli	6,7%	12,4%	37,1%	28,1%	15,7%	100,0%
	Poika	Count	8	13	46	33	18	118
		% within Sukupuoli	6,8%	11,0%	39,0%	28,0%	15,3%	100,0%
Total		Count	14	24	79	58	32	207
		% within Sukupuoli	6,8%	11,6%	38,2%	28,0%	15,5%	100,0%
Sukupuoli * Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen Crosstabulation								
			Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	5	19	26	24	15	89
		% within Sukupuoli	5,6%	21,3%	29,2%	27,0%	16,9%	100,0%
	Poika	Count	9	19	40	26	24	118
		% within Sukupuoli	7,6%	16,1%	33,9%	22,0%	20,3%	100,0%
Total		Count	14	38	66	50	39	207
		% within Sukupuoli	6,8%	18,4%	31,9%	24,2%	18,8%	100,0%
Sukupuoli * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	21	14	43	10	1	89
		% within Sukupuoli	23,6%	15,7%	48,3%	11,2%	1,1%	100,0%
	Poika	Count	26	24	45	21	2	118
		% within Sukupuoli	22,0%	20,3%	38,1%	17,8%	1,7%	100,0%
Total		Count	47	38	88	31	3	207
		% within Sukupuoli	22,7%	18,4%	42,5%	15,0%	1,4%	100,0%

Sukupuoli * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	14	12	27	30	6	89
		% within Sukupuoli	15,7%	13,5%	30,3%	33,7%	6,7%	100,0%
	Poika	Count	11	13	32	42	20	118
		% within Sukupuoli	9,3%	11,0%	27,1%	35,6%	16,9%	100,0%
Total		Count	25	25	59	72	26	207
		% within Sukupuoli	12,1%	12,1%	28,5%	34,8%	12,6%	100,0%
Sukupuoli * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	32	17	32	7	1	89
		% within Sukupuoli	36,0%	19,1%	36,0%	7,9%	1,1%	100,0%
	Poika	Count	27	26	39	19	7	118
		% within Sukupuoli	22,9%	22,0%	33,1%	16,1%	5,9%	100,0%
Total		Count	59	43	71	26	8	207
		% within Sukupuoli	28,5%	20,8%	34,3%	12,6%	3,9%	100,0%
Sukupuoli * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	27	16	36	8	2	89
		% within Sukupuoli	30,3%	18,0%	40,4%	9,0%	2,2%	100,0%
	Poika	Count	30	29	40	11	8	118
		% within Sukupuoli	25,4%	24,6%	33,9%	9,3%	6,8%	100,0%
Total		Count	57	45	76	19	10	207
		% within Sukupuoli	27,5%	21,7%	36,7%	9,2%	4,8%	100,0%
Sukupuoli * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	32	15	35	5	2	89
		% within Sukupuoli	36,0%	16,9%	39,3%	5,6%	2,2%	100,0%
	Poika	Count	33	28	39	14	4	118
		% within Sukupuoli	28,0%	23,7%	33,1%	11,9%	3,4%	100,0%
Total		Count	65	43	74	19	6	207
		% within Sukupuoli	31,4%	20,8%	35,7%	9,2%	2,9%	100,0%

Sukupuoli * Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa Crosstabulation								
			Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	5	12	26	32	14	89
		% within Sukupuoli	5,6%	13,5%	29,2%	36,0%	15,7%	100,0%
	Poika	Count	12	24	33	37	12	118
		% within Sukupuoli	10,2%	20,3%	28,0%	31,4%	10,2%	100,0%
Total		Count	17	36	59	69	26	207
		% within Sukupuoli	8,2%	17,4%	28,5%	33,3%	12,6%	100,0%
Sukupuoli * Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa Crosstabulation								
			Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	2	5	10	40	32	89
		% within Sukupuoli	2,2%	5,6%	11,2%	44,9%	36,0%	100,0%
	Poika	Count	6	5	15	44	48	118
		% within Sukupuoli	5,1%	4,2%	12,7%	37,3%	40,7%	100,0%
Total		Count	8	10	25	84	80	207
		% within Sukupuoli	3,9%	4,8%	12,1%	40,6%	38,6%	100,0%
Sukupuoli * Luokassani kilpaillaan paljon Crosstabulation								
			Luokassani kilpaillaan paljon					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	4	14	36	23	12	89
		% within Sukupuoli	4,5%	15,7%	40,4%	25,8%	13,5%	100,0%
	Poika	Count	5	25	33	30	25	118
		% within Sukupuoli	4,2%	21,2%	28,0%	25,4%	21,2%	100,0%
Total		Count	9	39	69	53	37	207
		% within Sukupuoli	4,3%	18,8%	33,3%	25,6%	17,9%	100,0%
Sukupuoli * Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin Crosstabulation								
			Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	21	14	17	25	12	89
		% within Sukupuoli	23,6%	15,7%	19,1%	28,1%	13,5%	100,0%
	Poika	Count	16	10	25	41	26	118
		% within Sukupuoli	13,6%	8,5%	21,2%	34,7%	22,0%	100,0%
Total		Count	37	24	42	66	38	207
		% within Sukupuoli	17,9%	11,6%	20,3%	31,9%	18,4%	100,0%

Sukupuoli * Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa Crosstabulation								
			Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sukupuoli	Tyttö	Count	9	5	22	32	21	89
		% within Sukupuoli	10,1%	5,6%	24,7%	36,0%	23,6%	100,0%
	Poika	Count	13	7	25	35	38	118
		% within Sukupuoli	11,0%	5,9%	21,2%	29,7%	32,2%	100,0%
Total		Count	22	12	47	67	59	207
		% within Sukupuoli	10,6%	5,8%	22,7%	32,4%	28,5%	100,0%

Luokka * Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	7	4	2	5	0	18
		% within Luokka	38,9%	22,2%	11,1%	27,8%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	21	20	10	18	5	74
		% within Luokka	28,4%	27,0%	13,5%	24,3%	6,8%	100,0%
	8.lk	Count	13	5	11	11	2	42
		% within Luokka	31,0%	11,9%	26,2%	26,2%	4,8%	100,0%
	9.lk	Count	25	17	6	20	5	73
		% within Luokka	34,2%	23,3%	8,2%	27,4%	6,8%	100,0%
Total		Count	66	46	29	54	12	207
		% within Luokka	31,9%	22,2%	14,0%	26,1%	5,8%	100,0%
Luokka * Käsitän kilpailuna: pelit Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: pelit					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	0	2	15	0	18
		% within Luokka	5,6%	0,0%	11,1%	83,3%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	2	12	11	32	17	74
		% within Luokka	2,7%	16,2%	14,9%	43,2%	23,0%	100,0%
	8.lk	Count	1	5	10	18	8	42
		% within Luokka	2,4%	11,9%	23,8%	42,9%	19,0%	100,0%
	9.lk	Count	2	8	11	30	22	73
		% within Luokka	2,7%	11,0%	15,1%	41,1%	30,1%	100,0%
Total		Count	6	25	34	95	47	207
		% within Luokka	2,9%	12,1%	16,4%	45,9%	22,7%	100,0%
Luokka * Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	11	2	4	1	0	18
		% within Luokka	61,1%	11,1%	22,2%	5,6%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	32	12	19	9	2	74
		% within Luokka	43,2%	16,2%	25,7%	12,2%	2,7%	100,0%
	8.lk	Count	17	8	12	5	0	42
		% within Luokka	40,5%	19,0%	28,6%	11,9%	0,0%	100,0%
	9.lk	Count	32	16	16	7	2	73
		% within Luokka	43,8%	21,9%	21,9%	9,6%	2,7%	100,0%
Total		Count	92	38	51	22	4	207
		% within Luokka	44,4%	18,4%	24,6%	10,6%	1,9%	100,0%

Luokka * Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	13	4	1	0	0	18
		% within Luokka	72,2%	22,2%	5,6%	0,0%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	40	12	20	2	0	74
		% within Luokka	54,1%	16,2%	27,0%	2,7%	0,0%	100,0%
	8.lk	Count	19	11	9	2	1	42
		% within Luokka	45,2%	26,2%	21,4%	4,8%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	42	19	8	4	0	73
		% within Luokka	57,5%	26,0%	11,0%	5,5%	0,0%	100,0%
Total		Count	114	46	38	8	1	207
		% within Luokka	55,1%	22,2%	18,4%	3,9%	,5%	100,0%
Luokka * Käsitän kilpailuna: tuntitilanteet Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: tuntitilanteet					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	10	3	4	1	0	18
		% within Luokka	55,6%	16,7%	22,2%	5,6%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	27	13	19	11	4	74
		% within Luokka	36,5%	17,6%	25,7%	14,9%	5,4%	100,0%
	8.lk	Count	14	6	17	4	1	42
		% within Luokka	33,3%	14,3%	40,5%	9,5%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	34	20	9	8	2	73
		% within Luokka	46,6%	27,4%	12,3%	11,0%	2,7%	100,0%
Total		Count	85	42	49	24	7	207
		% within Luokka	41,1%	20,3%	23,7%	11,6%	3,4%	100,0%
Luokka * Olen kilpailuhenkinen Crosstabulation								
			Olen kilpailuhenkinen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	0	1	3	7	7	18
		% within Luokka	0,0%	5,6%	16,7%	38,9%	38,9%	100,0%
	7.lk	Count	3	2	10	33	26	74
		% within Luokka	4,1%	2,7%	13,5%	44,6%	35,1%	100,0%
	8.lk	Count	1	6	8	13	14	42
		% within Luokka	2,4%	14,3%	19,0%	31,0%	33,3%	100,0%
	9.lk	Count	2	5	11	32	23	73
		% within Luokka	2,7%	6,8%	15,1%	43,8%	31,5%	100,0%
Total		Count	6	14	32	85	70	207
		% within Luokka	2,9%	6,8%	15,5%	41,1%	33,8%	100,0%

Luokka * Haluan aina voittaa Crosstabulation								
			Haluan aina voittaa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	2	4	3	7	2	18
		% within Luokka	11,1%	22,2%	16,7%	38,9%	11,1%	100,0%
	7.lk	Count	9	8	15	21	21	74
		% within Luokka	12,2%	10,8%	20,3%	28,4%	28,4%	100,0%
	8.lk	Count	9	6	5	9	13	42
		% within Luokka	21,4%	14,3%	11,9%	21,4%	31,0%	100,0%
	9.lk	Count	6	14	21	19	13	73
		% within Luokka	8,2%	19,2%	28,8%	26,0%	17,8%	100,0%
Total		Count	26	32	44	56	49	207
		% within Luokka	12,6%	15,5%	21,3%	27,1%	23,7%	100,0%

Luokka * Pidän kilpailemisesta koulussa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta koulussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	0	2	5	8	3	18
		% within Luokka	0,0%	11,1%	27,8%	44,4%	16,7%	100,0%
	7.lk	Count	10	2	20	28	14	74
		% within Luokka	13,5%	2,7%	27,0%	37,8%	18,9%	100,0%
	8.lk	Count	4	8	6	17	7	42
		% within Luokka	9,5%	19,0%	14,3%	40,5%	16,7%	100,0%
	9.lk	Count	8	13	17	24	11	73
		% within Luokka	11,0%	17,8%	23,3%	32,9%	15,1%	100,0%
Total		Count	22	25	48	77	35	207
		% within Luokka	10,6%	12,1%	23,2%	37,2%	16,9%	100,0%

Luokka * Pidän kilpailemisesta liikunnassa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta liikunnassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	0	2	6	9	18
		% within Luokka	5,6%	0,0%	11,1%	33,3%	50,0%	100,0%
	7.lk	Count	5	8	8	28	25	74
		% within Luokka	6,8%	10,8%	10,8%	37,8%	33,8%	100,0%
	8.lk	Count	5	4	6	14	13	42
		% within Luokka	11,9%	9,5%	14,3%	33,3%	31,0%	100,0%
	9.lk	Count	7	6	8	20	32	73
		% within Luokka	9,6%	8,2%	11,0%	27,4%	43,8%	100,0%
Total		Count	18	18	24	68	79	207
		% within Luokka	8,7%	8,7%	11,6%	32,9%	38,2%	100,0%

Luokka * Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	12	2	1	3	0	18
		% within Luokka	66,7%	11,1%	5,6%	16,7%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	31	19	11	10	3	74
		% within Luokka	41,9%	25,7%	14,9%	13,5%	4,1%	100,0%
	8.lk	Count	13	7	12	8	2	42
		% within Luokka	31,0%	16,7%	28,6%	19,0%	4,8%	100,0%
	9.lk	Count	28	15	12	14	4	73
		% within Luokka	38,4%	20,5%	16,4%	19,2%	5,5%	100,0%
Total		Count	84	43	36	35	9	207
		% within Luokka	40,6%	20,8%	17,4%	16,9%	4,3%	100,0%
Luokka * Pidän kilpailemisesta lukuaineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta lukuaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	12	1	3	2	0	18
		% within Luokka	66,7%	5,6%	16,7%	11,1%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	20	19	16	17	2	74
		% within Luokka	27,0%	25,7%	21,6%	23,0%	2,7%	100,0%
	8.lk	Count	10	4	11	11	6	42
		% within Luokka	23,8%	9,5%	26,2%	26,2%	14,3%	100,0%
	9.lk	Count	22	17	17	14	3	73
		% within Luokka	30,1%	23,3%	23,3%	19,2%	4,1%	100,0%
Total		Count	64	41	47	44	11	207
		% within Luokka	30,9%	19,8%	22,7%	21,3%	5,3%	100,0%
Luokka * Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	7	3	2	6	0	18
		% within Luokka	38,9%	16,7%	11,1%	33,3%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	23	9	13	23	6	74
		% within Luokka	31,1%	12,2%	17,6%	31,1%	8,1%	100,0%
	8.lk	Count	11	8	9	12	2	42
		% within Luokka	26,2%	19,0%	21,4%	28,6%	4,8%	100,0%
	9.lk	Count	24	24	11	11	3	73
		% within Luokka	32,9%	32,9%	15,1%	15,1%	4,1%	100,0%
Total		Count	65	44	35	52	11	207
		% within Luokka	31,4%	21,3%	16,9%	25,1%	5,3%	100,0%

Luokka * Kilpaileminen on haitallista Crosstabulation								
			Kilpaileminen on haitallista					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	6	8	2	2	0	18
		% within Luokka	33,3%	44,4%	11,1%	11,1%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	28	15	21	6	4	74
		% within Luokka	37,8%	20,3%	28,4%	8,1%	5,4%	100,0%
	8.lk	Count	11	9	13	8	1	42
		% within Luokka	26,2%	21,4%	31,0%	19,0%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	18	22	16	15	2	73
		% within Luokka	24,7%	30,1%	21,9%	20,5%	2,7%	100,0%
Total		Count	63	54	52	31	7	207
		% within Luokka	30,4%	26,1%	25,1%	15,0%	3,4%	100,0%
Luokka * Kilpaileminen on hyödyllistä Crosstabulation								
			Kilpaileminen on hyödyllistä					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	0	1	4	11	2	18
		% within Luokka	0,0%	5,6%	22,2%	61,1%	11,1%	100,0%
	7.lk	Count	2	4	24	27	17	74
		% within Luokka	2,7%	5,4%	32,4%	36,5%	23,0%	100,0%
	8.lk	Count	1	5	15	15	6	42
		% within Luokka	2,4%	11,9%	35,7%	35,7%	14,3%	100,0%
	9.lk	Count	3	4	22	26	18	73
		% within Luokka	4,1%	5,5%	30,1%	35,6%	24,7%	100,0%
Total		Count	6	14	65	79	43	207
		% within Luokka	2,9%	6,8%	31,4%	38,2%	20,8%	100,0%
Luokka * Kilpaileminen motivoi hyvin suorituksiin Crosstabulation								
			Kilpaileminen motivoi hyvin suorituksiin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	0	4	7	6	18
		% within Luokka	5,6%	0,0%	22,2%	38,9%	33,3%	100,0%
	7.lk	Count	4	5	14	29	22	74
		% within Luokka	5,4%	6,8%	18,9%	39,2%	29,7%	100,0%
	8.lk	Count	0	3	8	20	11	42
		% within Luokka	0,0%	7,1%	19,0%	47,6%	26,2%	100,0%
	9.lk	Count	2	5	3	40	23	73
		% within Luokka	2,7%	6,8%	4,1%	54,8%	31,5%	100,0%
Total		Count	7	13	29	96	62	207
		% within Luokka	3,4%	6,3%	14,0%	46,4%	30,0%	100,0%

Luokka * Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa Crosstabulation								
			Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	0	4	3	9	2	18
		% within Luokka	0,0%	22,2%	16,7%	50,0%	11,1%	100,0%
	7.lk	Count	5	6	22	30	11	74
		% within Luokka	6,8%	8,1%	29,7%	40,5%	14,9%	100,0%
	8.lk	Count	2	5	13	11	11	42
		% within Luokka	4,8%	11,9%	31,0%	26,2%	26,2%	100,0%
	9.lk	Count	3	15	15	27	13	73
		% within Luokka	4,1%	20,5%	20,5%	37,0%	17,8%	100,0%
Total		Count	10	30	53	77	37	207
		% within Luokka	4,8%	14,5%	25,6%	37,2%	17,9%	100,0%
Luokka * Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa Crosstabulation								
			Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	0	0	6	11	18
		% within Luokka	5,6%	0,0%	0,0%	33,3%	61,1%	100,0%
	7.lk	Count	1	1	5	17	50	74
		% within Luokka	1,4%	1,4%	6,8%	23,0%	67,6%	100,0%
	8.lk	Count	0	2	6	11	23	42
		% within Luokka	0,0%	4,8%	14,3%	26,2%	54,8%	100,0%
	9.lk	Count	0	0	8	19	46	73
		% within Luokka	0,0%	0,0%	11,0%	26,0%	63,0%	100,0%
Total		Count	2	3	19	53	130	207
		% within Luokka	1,0%	1,4%	9,2%	25,6%	62,8%	100,0%
Luokka * Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle Crosstabulation								
			Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	2	3	11	1	18
		% within Luokka	5,6%	11,1%	16,7%	61,1%	5,6%	100,0%
	7.lk	Count	3	8	18	32	13	74
		% within Luokka	4,1%	10,8%	24,3%	43,2%	17,6%	100,0%
	8.lk	Count	3	7	11	15	6	42
		% within Luokka	7,1%	16,7%	26,2%	35,7%	14,3%	100,0%
	9.lk	Count	4	7	22	32	8	73
		% within Luokka	5,5%	9,6%	30,1%	43,8%	11,0%	100,0%
Total		Count	11	24	54	90	28	207
		% within Luokka	5,3%	11,6%	26,1%	43,5%	13,5%	100,0%

Luokka * Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin Crosstabulation								
			Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	0	1	1	11	5	18
		% within Luokka	0,0%	5,6%	5,6%	61,1%	27,8%	100,0%
	7.lk	Count	3	6	9	36	20	74
		% within Luokka	4,1%	8,1%	12,2%	48,6%	27,0%	100,0%
	8.lk	Count	0	3	10	18	11	42
		% within Luokka	0,0%	7,1%	23,8%	42,9%	26,2%	100,0%
	9.lk	Count	2	4	13	35	19	73
		% within Luokka	2,7%	5,5%	17,8%	47,9%	26,0%	100,0%
Total		Count	5	14	33	100	55	207
		% within Luokka	2,4%	6,8%	15,9%	48,3%	26,6%	100,0%
Luokka * Saan huomiota kun kilpailen Crosstabulation								
			Saan huomiota kun kilpailen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	6	3	6	3	0	18
		% within Luokka	33,3%	16,7%	33,3%	16,7%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	14	11	28	17	4	74
		% within Luokka	18,9%	14,9%	37,8%	23,0%	5,4%	100,0%
	8.lk	Count	7	7	16	8	4	42
		% within Luokka	16,7%	16,7%	38,1%	19,0%	9,5%	100,0%
	9.lk	Count	7	15	33	13	5	73
		% within Luokka	9,6%	20,5%	45,2%	17,8%	6,8%	100,0%
Total		Count	34	36	83	41	13	207
		% within Luokka	16,4%	17,4%	40,1%	19,8%	6,3%	100,0%
Luokka * Saan kavereita kun pärjään kilpailussa Crosstabulation								
			Saan kavereita kun pärjään kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	8	4	4	2	0	18
		% within Luokka	44,4%	22,2%	22,2%	11,1%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	30	9	21	12	2	74
		% within Luokka	40,5%	12,2%	28,4%	16,2%	2,7%	100,0%
	8.lk	Count	9	11	14	6	2	42
		% within Luokka	21,4%	26,2%	33,3%	14,3%	4,8%	100,0%
	9.lk	Count	32	18	16	3	4	73
		% within Luokka	43,8%	24,7%	21,9%	4,1%	5,5%	100,0%
Total		Count	79	42	55	23	8	207
		% within Luokka	38,2%	20,3%	26,6%	11,1%	3,9%	100,0%

Luokka * Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa Crosstabulation								
			Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	6	2	5	5	0	18
		% within Luokka	33,3%	11,1%	27,8%	27,8%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	13	14	25	17	5	74
		% within Luokka	17,6%	18,9%	33,8%	23,0%	6,8%	100,0%
	8.lk	Count	4	8	16	10	4	42
		% within Luokka	9,5%	19,0%	38,1%	23,8%	9,5%	100,0%
	9.lk	Count	13	19	24	13	4	73
		% within Luokka	17,8%	26,0%	32,9%	17,8%	5,5%	100,0%
Total		Count	36	43	70	45	13	207
		% within Luokka	17,4%	20,8%	33,8%	21,7%	6,3%	100,0%
Luokka * Kilpaileminen on ärsyttävää Crosstabulation								
			Kilpaileminen on ärsyttävää					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	6	3	5	3	1	18
		% within Luokka	33,3%	16,7%	27,8%	16,7%	5,6%	100,0%
	7.lk	Count	20	20	17	14	3	74
		% within Luokka	27,0%	27,0%	23,0%	18,9%	4,1%	100,0%
	8.lk	Count	10	13	7	9	3	42
		% within Luokka	23,8%	31,0%	16,7%	21,4%	7,1%	100,0%
	9.lk	Count	15	22	13	20	3	73
		% within Luokka	20,5%	30,1%	17,8%	27,4%	4,1%	100,0%
Total		Count	51	58	42	46	10	207
		% within Luokka	24,6%	28,0%	20,3%	22,2%	4,8%	100,0%
Luokka * Häviäminen harmittaa minua Crosstabulation								
			Häviäminen harmittaa minua					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	2	6	5	3	2	18
		% within Luokka	11,1%	33,3%	27,8%	16,7%	11,1%	100,0%
	7.lk	Count	8	13	14	26	13	74
		% within Luokka	10,8%	17,6%	18,9%	35,1%	17,6%	100,0%
	8.lk	Count	7	7	10	11	7	42
		% within Luokka	16,7%	16,7%	23,8%	26,2%	16,7%	100,0%
	9.lk	Count	9	18	11	26	9	73
		% within Luokka	12,3%	24,7%	15,1%	35,6%	12,3%	100,0%
Total		Count	26	44	40	66	31	207
		% within Luokka	12,6%	21,3%	19,3%	31,9%	15,0%	100,0%

Luokka * Suutun, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Suutun, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	10	5	2	1	0	18
		% within Luokka	55,6%	27,8%	11,1%	5,6%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	30	20	13	6	5	74
		% within Luokka	40,5%	27,0%	17,6%	8,1%	6,8%	100,0%
	8.lk	Count	21	7	8	5	1	42
		% within Luokka	50,0%	16,7%	19,0%	11,9%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	34	18	7	8	6	73
		% within Luokka	46,6%	24,7%	9,6%	11,0%	8,2%	100,0%
Total		Count	95	50	30	20	12	207
		% within Luokka	45,9%	24,2%	14,5%	9,7%	5,8%	100,0%
Luokka * Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	8	6	2	2	0	18
		% within Luokka	44,4%	33,3%	11,1%	11,1%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	25	20	14	12	3	74
		% within Luokka	33,8%	27,0%	18,9%	16,2%	4,1%	100,0%
	8.lk	Count	15	12	9	4	2	42
		% within Luokka	35,7%	28,6%	21,4%	9,5%	4,8%	100,0%
	9.lk	Count	30	18	11	11	3	73
		% within Luokka	41,1%	24,7%	15,1%	15,1%	4,1%	100,0%
Total		Count	78	56	36	29	8	207
		% within Luokka	37,7%	27,1%	17,4%	14,0%	3,9%	100,0%
Luokka * Jännitän kilpailutilanteita Crosstabulation								
			Jännitän kilpailutilanteita					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	4	0	2	9	3	18
		% within Luokka	22,2%	0,0%	11,1%	50,0%	16,7%	100,0%
	7.lk	Count	6	5	21	32	10	74
		% within Luokka	8,1%	6,8%	28,4%	43,2%	13,5%	100,0%
	8.lk	Count	9	8	6	18	1	42
		% within Luokka	21,4%	19,0%	14,3%	42,9%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	11	10	15	32	5	73
		% within Luokka	15,1%	13,7%	20,5%	43,8%	6,8%	100,0%
Total		Count	30	23	44	91	19	207
		% within Luokka	14,5%	11,1%	21,3%	44,0%	9,2%	100,0%

Luokka * Välttelyn kilpailutilanteita Crosstabulation								
			Välttelyn kilpailutilanteita					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	7	4	3	1	3	18
		% within Luokka	38,9%	22,2%	16,7%	5,6%	16,7%	100,0%
	7.lk	Count	26	20	17	9	2	74
		% within Luokka	35,1%	27,0%	23,0%	12,2%	2,7%	100,0%
	8.lk	Count	14	10	10	5	3	42
		% within Luokka	33,3%	23,8%	23,8%	11,9%	7,1%	100,0%
	9.lk	Count	26	23	13	8	3	73
		% within Luokka	35,6%	31,5%	17,8%	11,0%	4,1%	100,0%
Total		Count	73	57	43	23	11	207
		% within Luokka	35,3%	27,5%	20,8%	11,1%	5,3%	100,0%
Luokka * En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	10	3	3	1	1	18
		% within Luokka	55,6%	16,7%	16,7%	5,6%	5,6%	100,0%
	7.lk	Count	34	15	21	3	1	74
		% within Luokka	45,9%	20,3%	28,4%	4,1%	1,4%	100,0%
	8.lk	Count	13	12	12	3	2	42
		% within Luokka	31,0%	28,6%	28,6%	7,1%	4,8%	100,0%
	9.lk	Count	33	15	18	4	3	73
		% within Luokka	45,2%	20,5%	24,7%	5,5%	4,1%	100,0%
Total		Count	90	45	54	11	7	207
		% within Luokka	43,5%	21,7%	26,1%	5,3%	3,4%	100,0%
Luokka * Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	16	0	1	1	0	18
		% within Luokka	88,9%	0,0%	5,6%	5,6%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	46	10	14	2	2	74
		% within Luokka	62,2%	13,5%	18,9%	2,7%	2,7%	100,0%
	8.lk	Count	21	12	4	4	1	42
		% within Luokka	50,0%	28,6%	9,5%	9,5%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	42	11	9	6	5	73
		% within Luokka	57,5%	15,1%	12,3%	8,2%	6,8%	100,0%
Total		Count	125	33	28	13	8	207
		% within Luokka	60,4%	15,9%	13,5%	6,3%	3,9%	100,0%

Luokka * Haluan saada hyväästä suorituksesta palkinnon Crosstabulation								
			Haluan saada hyväästä suorituksesta palkinnon					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	2	7	8	0	18
		% within Luokka	5,6%	11,1%	38,9%	44,4%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	9	9	24	23	9	74
		% within Luokka	12,2%	12,2%	32,4%	31,1%	12,2%	100,0%
	8.lk	Count	6	3	11	13	9	42
		% within Luokka	14,3%	7,1%	26,2%	31,0%	21,4%	100,0%
	9.lk	Count	12	10	9	34	8	73
		% within Luokka	16,4%	13,7%	12,3%	46,6%	11,0%	100,0%
Total		Count	28	24	51	78	26	207
		% within Luokka	13,5%	11,6%	24,6%	37,7%	12,6%	100,0%
Luokka * Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta Crosstabulation								
			Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	0	0	1	8	9	18
		% within Luokka	0,0%	0,0%	5,6%	44,4%	50,0%	100,0%
	7.lk	Count	1	1	7	19	46	74
		% within Luokka	1,4%	1,4%	9,5%	25,7%	62,2%	100,0%
	8.lk	Count	1	2	5	21	13	42
		% within Luokka	2,4%	4,8%	11,9%	50,0%	31,0%	100,0%
	9.lk	Count	1	3	7	35	27	73
		% within Luokka	1,4%	4,1%	9,6%	47,9%	37,0%	100,0%
Total		Count	3	6	20	83	95	207
		% within Luokka	1,4%	2,9%	9,7%	40,1%	45,9%	100,0%
Luokka * Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin Crosstabulation								
			Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	0	1	2	6	9	18
		% within Luokka	0,0%	5,6%	11,1%	33,3%	50,0%	100,0%
	7.lk	Count	3	1	11	27	32	74
		% within Luokka	4,1%	1,4%	14,9%	36,5%	43,2%	100,0%
	8.lk	Count	3	2	12	19	6	42
		% within Luokka	7,1%	4,8%	28,6%	45,2%	14,3%	100,0%
	9.lk	Count	2	3	15	30	23	73
		% within Luokka	2,7%	4,1%	20,5%	41,1%	31,5%	100,0%
Total		Count	8	7	40	82	70	207
		% within Luokka	3,9%	3,4%	19,3%	39,6%	33,8%	100,0%

Luokka * Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen Crosstabulation								
			Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	2	6	4	5	18
		% within Luokka	5,6%	11,1%	33,3%	22,2%	27,8%	100,0%
	7.lk	Count	5	5	29	24	11	74
		% within Luokka	6,8%	6,8%	39,2%	32,4%	14,9%	100,0%
	8.lk	Count	2	9	11	16	4	42
		% within Luokka	4,8%	21,4%	26,2%	38,1%	9,5%	100,0%
	9.lk	Count	6	8	33	14	12	73
		% within Luokka	8,2%	11,0%	45,2%	19,2%	16,4%	100,0%
Total		Count	14	24	79	58	32	207
		% within Luokka	6,8%	11,6%	38,2%	28,0%	15,5%	100,0%
Luokka * Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen Crosstabulation								
			Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	1	8	2	6	18
		% within Luokka	5,6%	5,6%	44,4%	11,1%	33,3%	100,0%
	7.lk	Count	4	12	19	24	15	74
		% within Luokka	5,4%	16,2%	25,7%	32,4%	20,3%	100,0%
	8.lk	Count	4	8	16	7	7	42
		% within Luokka	9,5%	19,0%	38,1%	16,7%	16,7%	100,0%
	9.lk	Count	5	17	23	17	11	73
		% within Luokka	6,8%	23,3%	31,5%	23,3%	15,1%	100,0%
Total		Count	14	38	66	50	39	207
		% within Luokka	6,8%	18,4%	31,9%	24,2%	18,8%	100,0%
Luokka * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	6	1	9	2	0	18
		% within Luokka	33,3%	5,6%	50,0%	11,1%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	17	8	37	10	2	74
		% within Luokka	23,0%	10,8%	50,0%	13,5%	2,7%	100,0%
	8.lk	Count	10	8	13	10	1	42
		% within Luokka	23,8%	19,0%	31,0%	23,8%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	14	21	29	9	0	73
		% within Luokka	19,2%	28,8%	39,7%	12,3%	0,0%	100,0%
Total		Count	47	38	88	31	3	207
		% within Luokka	22,7%	18,4%	42,5%	15,0%	1,4%	100,0%

Luokka * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	3	2	7	6	0	18
		% within Luokka	16,7%	11,1%	38,9%	33,3%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	11	6	21	21	15	74
		% within Luokka	14,9%	8,1%	28,4%	28,4%	20,3%	100,0%
	8.lk	Count	4	9	11	15	3	42
		% within Luokka	9,5%	21,4%	26,2%	35,7%	7,1%	100,0%
	9.lk	Count	7	8	20	30	8	73
		% within Luokka	9,6%	11,0%	27,4%	41,1%	11,0%	100,0%
Total		Count	25	25	59	72	26	207
		% within Luokka	12,1%	12,1%	28,5%	34,8%	12,6%	100,0%
Luokka * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	9	3	6	0	0	18
		% within Luokka	50,0%	16,7%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	18	14	35	3	4	74
		% within Luokka	24,3%	18,9%	47,3%	4,1%	5,4%	100,0%
	8.lk	Count	12	10	9	9	2	42
		% within Luokka	28,6%	23,8%	21,4%	21,4%	4,8%	100,0%
	9.lk	Count	20	16	21	14	2	73
		% within Luokka	27,4%	21,9%	28,8%	19,2%	2,7%	100,0%
Total		Count	59	43	71	26	8	207
		% within Luokka	28,5%	20,8%	34,3%	12,6%	3,9%	100,0%
Luokka * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	9	3	6	0	0	18
		% within Luokka	50,0%	16,7%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	19	11	32	5	7	74
		% within Luokka	25,7%	14,9%	43,2%	6,8%	9,5%	100,0%
	8.lk	Count	11	11	13	6	1	42
		% within Luokka	26,2%	26,2%	31,0%	14,3%	2,4%	100,0%
	9.lk	Count	18	20	25	8	2	73
		% within Luokka	24,7%	27,4%	34,2%	11,0%	2,7%	100,0%
Total		Count	57	45	76	19	10	207
		% within Luokka	27,5%	21,7%	36,7%	9,2%	4,8%	100,0%

Luokka * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	8	3	7	0	0	18
		% within Luokka	44,4%	16,7%	38,9%	0,0%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	20	12	31	8	3	74
		% within Luokka	27,0%	16,2%	41,9%	10,8%	4,1%	100,0%
	8.lk	Count	14	10	16	2	0	42
		% within Luokka	33,3%	23,8%	38,1%	4,8%	0,0%	100,0%
	9.lk	Count	23	18	20	9	3	73
		% within Luokka	31,5%	24,7%	27,4%	12,3%	4,1%	100,0%
Total		Count	65	43	74	19	6	207
		% within Luokka	31,4%	20,8%	35,7%	9,2%	2,9%	100,0%
Luokka * Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa Crosstabulation								
			Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	2	3	4	9	0	18
		% within Luokka	11,1%	16,7%	22,2%	50,0%	0,0%	100,0%
	7.lk	Count	5	9	22	26	12	74
		% within Luokka	6,8%	12,2%	29,7%	35,1%	16,2%	100,0%
	8.lk	Count	5	9	8	15	5	42
		% within Luokka	11,9%	21,4%	19,0%	35,7%	11,9%	100,0%
	9.lk	Count	5	15	25	19	9	73
		% within Luokka	6,8%	20,5%	34,2%	26,0%	12,3%	100,0%
Total		Count	17	36	59	69	26	207
		% within Luokka	8,2%	17,4%	28,5%	33,3%	12,6%	100,0%
Luokka * Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa Crosstabulation								
			Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	0	0	6	11	18
		% within Luokka	5,6%	0,0%	0,0%	33,3%	61,1%	100,0%
	7.lk	Count	3	3	7	34	27	74
		% within Luokka	4,1%	4,1%	9,5%	45,9%	36,5%	100,0%
	8.lk	Count	1	5	9	18	9	42
		% within Luokka	2,4%	11,9%	21,4%	42,9%	21,4%	100,0%
	9.lk	Count	3	2	9	26	33	73
		% within Luokka	4,1%	2,7%	12,3%	35,6%	45,2%	100,0%
Total		Count	8	10	25	84	80	207
		% within Luokka	3,9%	4,8%	12,1%	40,6%	38,6%	100,0%

Luokka * Luokassani kilpaillaan paljon Crosstabulation								
			Luokassani kilpaillaan paljon					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	1	8	7	1	18
		% within Luokka	5,6%	5,6%	44,4%	38,9%	5,6%	100,0%
	7.lk	Count	2	17	24	19	12	74
		% within Luokka	2,7%	23,0%	32,4%	25,7%	16,2%	100,0%
	8.lk	Count	1	4	16	10	11	42
		% within Luokka	2,4%	9,5%	38,1%	23,8%	26,2%	100,0%
	9.lk	Count	5	17	21	17	13	73
		% within Luokka	6,8%	23,3%	28,8%	23,3%	17,8%	100,0%
Total		Count	9	39	69	53	37	207
		% within Luokka	4,3%	18,8%	33,3%	25,6%	17,9%	100,0%
Luokka * Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin Crosstabulation								
			Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	2	1	5	3	7	18
		% within Luokka	11,1%	5,6%	27,8%	16,7%	38,9%	100,0%
	7.lk	Count	11	7	15	29	12	74
		% within Luokka	14,9%	9,5%	20,3%	39,2%	16,2%	100,0%
	8.lk	Count	10	6	9	9	8	42
		% within Luokka	23,8%	14,3%	21,4%	21,4%	19,0%	100,0%
	9.lk	Count	14	10	13	25	11	73
		% within Luokka	19,2%	13,7%	17,8%	34,2%	15,1%	100,0%
Total		Count	37	24	42	66	38	207
		% within Luokka	17,9%	11,6%	20,3%	31,9%	18,4%	100,0%
Luokka * Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa Crosstabulation								
			Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Luokka	6.lk	Count	1	1	3	4	9	18
		% within Luokka	5,6%	5,6%	16,7%	22,2%	50,0%	100,0%
	7.lk	Count	8	3	16	23	24	74
		% within Luokka	10,8%	4,1%	21,6%	31,1%	32,4%	100,0%
	8.lk	Count	6	4	10	10	12	42
		% within Luokka	14,3%	9,5%	23,8%	23,8%	28,6%	100,0%
	9.lk	Count	7	4	18	30	14	73
		% within Luokka	9,6%	5,5%	24,7%	41,1%	19,2%	100,0%
Total		Count	22	12	47	67	59	207
		% within Luokka	10,6%	5,8%	22,7%	32,4%	28,5%	100,0%

Sisarukset * Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	4	3	1	4	0	12
		% within Sisarukset	33,3%	25,0%	8,3%	33,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	50	36	24	45	12	167
		% within Sisarukset	29,9%	21,6%	14,4%	26,9%	7,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	12	7	4	5	0	28
		% within Sisarukset	42,9%	25,0%	14,3%	17,9%	0,0%	100,0%
Total		Count	66	46	29	54	12	207
		% within Sisarukset	31,9%	22,2%	14,0%	26,1%	5,8%	100,0%
Sisarukset * Käsitän kilpailuna: pelit Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: pelit					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	0	2	3	6	1	12
		% within Sisarukset	0,0%	16,7%	25,0%	50,0%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	5	16	28	76	42	167
		% within Sisarukset	3,0%	9,6%	16,8%	45,5%	25,1%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	7	3	13	4	28
		% within Sisarukset	3,6%	25,0%	10,7%	46,4%	14,3%	100,0%
Total		Count	6	25	34	95	47	207
		% within Sisarukset	2,9%	12,1%	16,4%	45,9%	22,7%	100,0%
Sisarukset * Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	6	3	2	1	0	12
		% within Sisarukset	50,0%	25,0%	16,7%	8,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	70	28	46	19	4	167
		% within Sisarukset	41,9%	16,8%	27,5%	11,4%	2,4%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	16	7	3	2	0	28
		% within Sisarukset	57,1%	25,0%	10,7%	7,1%	0,0%	100,0%
Total		Count	92	38	51	22	4	207
		% within Sisarukset	44,4%	18,4%	24,6%	10,6%	1,9%	100,0%

Sisarukset * Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	8	2	2	0	0	12
		% within Sisarukset	66,7%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	88	38	34	6	1	167
		% within Sisarukset	52,7%	22,8%	20,4%	3,6%	,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	18	6	2	2	0	28
		% within Sisarukset	64,3%	21,4%	7,1%	7,1%	0,0%	100,0%
Total		Count	114	46	38	8	1	207
		% within Sisarukset	55,1%	22,2%	18,4%	3,9%	,5%	100,0%
Sisarukset * Käsitän kilpailuna: tuntiilanteet Crosstabulation								
			Käsitän kilpailuna: tuntiilanteet					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	5	3	3	1	0	12
		% within Sisarukset	41,7%	25,0%	25,0%	8,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	68	32	42	18	7	167
		% within Sisarukset	40,7%	19,2%	25,1%	10,8%	4,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	12	7	4	5	0	28
		% within Sisarukset	42,9%	25,0%	14,3%	17,9%	0,0%	100,0%
Total		Count	85	42	49	24	7	207
		% within Sisarukset	41,1%	20,3%	23,7%	11,6%	3,4%	100,0%
Sisarukset * Olen kilpailuhenkinen Crosstabulation								
			Olen kilpailuhenkinen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	0	2	5	4	12
		% within Sisarukset	8,3%	0,0%	16,7%	41,7%	33,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	3	13	25	69	57	167
		% within Sisarukset	1,8%	7,8%	15,0%	41,3%	34,1%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	2	1	5	11	9	28
		% within Sisarukset	7,1%	3,6%	17,9%	39,3%	32,1%	100,0%
Total		Count	6	14	32	85	70	207
		% within Sisarukset	2,9%	6,8%	15,5%	41,1%	33,8%	100,0%

Sisarukset * Haluan aina voittaa Crosstabulation								
			Haluan aina voittaa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	3	1	3	4	12
		% within Sisarukset	8,3%	25,0%	8,3%	25,0%	33,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	20	24	34	48	41	167
		% within Sisarukset	12,0%	14,4%	20,4%	28,7%	24,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	5	5	9	5	4	28
		% within Sisarukset	17,9%	17,9%	32,1%	17,9%	14,3%	100,0%
Total		Count	26	32	44	56	49	207
		% within Sisarukset	12,6%	15,5%	21,3%	27,1%	23,7%	100,0%
Sisarukset * Pidän kilpailemisesta koulussa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta koulussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	1	4	5	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	8,3%	33,3%	41,7%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	20	22	35	60	30	167
		% within Sisarukset	12,0%	13,2%	21,0%	35,9%	18,0%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	2	9	12	4	28
		% within Sisarukset	3,6%	7,1%	32,1%	42,9%	14,3%	100,0%
Total		Count	22	25	48	77	35	207
		% within Sisarukset	10,6%	12,1%	23,2%	37,2%	16,9%	100,0%
Sisarukset * Pidän kilpailemisesta liikunnassa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta liikunnassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	0	2	5	4	12
		% within Sisarukset	8,3%	0,0%	16,7%	41,7%	33,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	14	17	19	52	65	167
		% within Sisarukset	8,4%	10,2%	11,4%	31,1%	38,9%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	3	1	3	11	10	28
		% within Sisarukset	10,7%	3,6%	10,7%	39,3%	35,7%	100,0%
Total		Count	18	18	24	68	79	207
		% within Sisarukset	8,7%	8,7%	11,6%	32,9%	38,2%	100,0%

Sisarukset * Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	6	3	1	1	1	12
		% within Sisarukset	50,0%	25,0%	8,3%	8,3%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	67	38	30	25	7	167
		% within Sisarukset	40,1%	22,8%	18,0%	15,0%	4,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	11	2	5	9	1	28
		% within Sisarukset	39,3%	7,1%	17,9%	32,1%	3,6%	100,0%
Total		Count	84	43	36	35	9	207
		% within Sisarukset	40,6%	20,8%	17,4%	16,9%	4,3%	100,0%
Sisarukset * Pidän kilpailemisesta lukuaineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta lukuaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	3	4	1	3	1	12
		% within Sisarukset	25,0%	33,3%	8,3%	25,0%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	53	32	39	35	8	167
		% within Sisarukset	31,7%	19,2%	23,4%	21,0%	4,8%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	8	5	7	6	2	28
		% within Sisarukset	28,6%	17,9%	25,0%	21,4%	7,1%	100,0%
Total		Count	64	41	47	44	11	207
		% within Sisarukset	30,9%	19,8%	22,7%	21,3%	5,3%	100,0%
Sisarukset * Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa Crosstabulation								
			Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	4	3	2	3	0	12
		% within Sisarukset	33,3%	25,0%	16,7%	25,0%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	57	38	27	37	8	167
		% within Sisarukset	34,1%	22,8%	16,2%	22,2%	4,8%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	4	3	6	12	3	28
		% within Sisarukset	14,3%	10,7%	21,4%	42,9%	10,7%	100,0%
Total		Count	65	44	35	52	11	207
		% within Sisarukset	31,4%	21,3%	16,9%	25,1%	5,3%	100,0%

Sisarukset * Kilpaileminen on haitallista Crosstabulation								
			Kilpaileminen on haitallista					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	2	7	1	0	12
		% within Sisarukset	16,7%	16,7%	58,3%	8,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	49	45	40	27	6	167
		% within Sisarukset	29,3%	26,9%	24,0%	16,2%	3,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	12	7	5	3	1	28
		% within Sisarukset	42,9%	25,0%	17,9%	10,7%	3,6%	100,0%
Total		Count	63	54	52	31	7	207
		% within Sisarukset	30,4%	26,1%	25,1%	15,0%	3,4%	100,0%
Sisarukset * Kilpaileminen on hyödyllistä Crosstabulation								
			Kilpaileminen on hyödyllistä					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	0	8	2	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	0,0%	66,7%	16,7%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	4	13	49	64	37	167
		% within Sisarukset	2,4%	7,8%	29,3%	38,3%	22,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	1	8	13	5	28
		% within Sisarukset	3,6%	3,6%	28,6%	46,4%	17,9%	100,0%
Total		Count	6	14	65	79	43	207
		% within Sisarukset	2,9%	6,8%	31,4%	38,2%	20,8%	100,0%
Sisarukset * Kilpaileminen motivoi hyviin suoriin Crosstabulation								
			Kilpaileminen motivoi hyviin suoriin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	1	0	9	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	8,3%	0,0%	75,0%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	5	11	27	73	51	167
		% within Sisarukset	3,0%	6,6%	16,2%	43,7%	30,5%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	1	2	14	10	28
		% within Sisarukset	3,6%	3,6%	7,1%	50,0%	35,7%	100,0%
Total		Count	7	13	29	96	62	207
		% within Sisarukset	3,4%	6,3%	14,0%	46,4%	30,0%	100,0%

Sisarukset * Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa Crosstabulation								
			Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	2	2	7	0	12
		% within Sisarukset	8,3%	16,7%	16,7%	58,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	8	23	41	61	34	167
		% within Sisarukset	4,8%	13,8%	24,6%	36,5%	20,4%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	5	10	9	3	28
		% within Sisarukset	3,6%	17,9%	35,7%	32,1%	10,7%	100,0%
Total		Count	10	30	53	77	37	207
		% within Sisarukset	4,8%	14,5%	25,6%	37,2%	17,9%	100,0%
Sisarukset * Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa Crosstabulation								
			Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	0	0	0	5	7	12
		% within Sisarukset	0,0%	0,0%	0,0%	41,7%	58,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	1	3	15	42	106	167
		% within Sisarukset	,6%	1,8%	9,0%	25,1%	63,5%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	0	4	6	17	28
		% within Sisarukset	3,6%	0,0%	14,3%	21,4%	60,7%	100,0%
Total		Count	2	3	19	53	130	207
		% within Sisarukset	1,0%	1,4%	9,2%	25,6%	62,8%	100,0%
Sisarukset * Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle Crosstabulation								
			Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	0	4	4	2	12
		% within Sisarukset	16,7%	0,0%	33,3%	33,3%	16,7%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	8	24	40	72	23	167
		% within Sisarukset	4,8%	14,4%	24,0%	43,1%	13,8%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	0	10	14	3	28
		% within Sisarukset	3,6%	0,0%	35,7%	50,0%	10,7%	100,0%
Total		Count	11	24	54	90	28	207
		% within Sisarukset	5,3%	11,6%	26,1%	43,5%	13,5%	100,0%

Sisarukset * Kilpaileminen kannustaa parempiin suoriutuksiin Crosstabulation								
			Kilpaileminen kannustaa parempiin suoriutuksiin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	0	2	7	2	12
		% within Sisarukset	8,3%	0,0%	16,7%	58,3%	16,7%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	3	14	27	77	46	167
		% within Sisarukset	1,8%	8,4%	16,2%	46,1%	27,5%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	0	4	16	7	28
		% within Sisarukset	3,6%	0,0%	14,3%	57,1%	25,0%	100,0%
Total		Count	5	14	33	100	55	207
		% within Sisarukset	2,4%	6,8%	15,9%	48,3%	26,6%	100,0%
Sisarukset * Saan huomiota kun kilpailen Crosstabulation								
			Saan huomiota kun kilpailen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	3	5	2	0	12
		% within Sisarukset	16,7%	25,0%	41,7%	16,7%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	28	30	64	35	10	167
		% within Sisarukset	16,8%	18,0%	38,3%	21,0%	6,0%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	4	3	14	4	3	28
		% within Sisarukset	14,3%	10,7%	50,0%	14,3%	10,7%	100,0%
Total		Count	34	36	83	41	13	207
		% within Sisarukset	16,4%	17,4%	40,1%	19,8%	6,3%	100,0%
Sisarukset * Saan kavereita kun pärjään kilpailussa Crosstabulation								
			Saan kavereita kun pärjään kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	3	4	3	2	0	12
		% within Sisarukset	25,0%	33,3%	25,0%	16,7%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	63	32	47	18	7	167
		% within Sisarukset	37,7%	19,2%	28,1%	10,8%	4,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	13	6	5	3	1	28
		% within Sisarukset	46,4%	21,4%	17,9%	10,7%	3,6%	100,0%
Total		Count	79	42	55	23	8	207
		% within Sisarukset	38,2%	20,3%	26,6%	11,1%	3,9%	100,0%

Sisarukset * Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa Crosstabulation								
			Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	3	5	2	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	25,0%	41,7%	16,7%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	29	32	57	38	11	167
		% within Sisarukset	17,4%	19,2%	34,1%	22,8%	6,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	6	8	8	5	1	28
		% within Sisarukset	21,4%	28,6%	28,6%	17,9%	3,6%	100,0%
Total		Count	36	43	70	45	13	207
		% within Sisarukset	17,4%	20,8%	33,8%	21,7%	6,3%	100,0%
Sisarukset * Kilpaileminen on ärsyttävää Crosstabulation								
			Kilpaileminen on ärsyttävää					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	4	3	3	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	33,3%	25,0%	25,0%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	40	46	34	38	9	167
		% within Sisarukset	24,0%	27,5%	20,4%	22,8%	5,4%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	10	8	5	5	0	28
		% within Sisarukset	35,7%	28,6%	17,9%	17,9%	0,0%	100,0%
Total		Count	51	58	42	46	10	207
		% within Sisarukset	24,6%	28,0%	20,3%	22,2%	4,8%	100,0%
Sisarukset * Häviäminen harmittaa minua Crosstabulation								
			Häviäminen harmittaa minua					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	3	2	3	2	12
		% within Sisarukset	16,7%	25,0%	16,7%	25,0%	16,7%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	17	33	32	57	28	167
		% within Sisarukset	10,2%	19,8%	19,2%	34,1%	16,8%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	7	8	6	6	1	28
		% within Sisarukset	25,0%	28,6%	21,4%	21,4%	3,6%	100,0%
Total		Count	26	44	40	66	31	207
		% within Sisarukset	12,6%	21,3%	19,3%	31,9%	15,0%	100,0%

Sisarukset * Suutun, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Suutun, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	4	3	2	3	0	12
		% within Sisarukset	33,3%	25,0%	16,7%	25,0%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	73	42	24	16	12	167
		% within Sisarukset	43,7%	25,1%	14,4%	9,6%	7,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	18	5	4	1	0	28
		% within Sisarukset	64,3%	17,9%	14,3%	3,6%	0,0%	100,0%
Total		Count	95	50	30	20	12	207
		% within Sisarukset	45,9%	24,2%	14,5%	9,7%	5,8%	100,0%
Sisarukset * Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	6	3	1	0	12
		% within Sisarukset	16,7%	50,0%	25,0%	8,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	61	42	30	26	8	167
		% within Sisarukset	36,5%	25,1%	18,0%	15,6%	4,8%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	15	8	3	2	0	28
		% within Sisarukset	53,6%	28,6%	10,7%	7,1%	0,0%	100,0%
Total		Count	78	56	36	29	8	207
		% within Sisarukset	37,7%	27,1%	17,4%	14,0%	3,9%	100,0%
Sisarukset * Jännitän kilpailutilanteita Crosstabulation								
			Jännitän kilpailutilanteita					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	2	3	5	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	16,7%	25,0%	41,7%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	23	19	34	74	17	167
		% within Sisarukset	13,8%	11,4%	20,4%	44,3%	10,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	6	2	7	12	1	28
		% within Sisarukset	21,4%	7,1%	25,0%	42,9%	3,6%	100,0%
Total		Count	30	23	44	91	19	207
		% within Sisarukset	14,5%	11,1%	21,3%	44,0%	9,2%	100,0%

Sisarukset * Välttelyn kilpailutilanteita Crosstabulation								
			Välttelyn kilpailutilanteita					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	3	4	2	2	1	12
		% within Sisarukset	25,0%	33,3%	16,7%	16,7%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	58	42	38	19	10	167
		% within Sisarukset	34,7%	25,1%	22,8%	11,4%	6,0%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	12	11	3	2	0	28
		% within Sisarukset	42,9%	39,3%	10,7%	7,1%	0,0%	100,0%
Total		Count	73	57	43	23	11	207
		% within Sisarukset	35,3%	27,5%	20,8%	11,1%	5,3%	100,0%
Sisarukset * En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	5	3	3	1	0	12
		% within Sisarukset	41,7%	25,0%	25,0%	8,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	67	37	47	10	6	167
		% within Sisarukset	40,1%	22,2%	28,1%	6,0%	3,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	18	5	4	0	1	28
		% within Sisarukset	64,3%	17,9%	14,3%	0,0%	3,6%	100,0%
Total		Count	90	45	54	11	7	207
		% within Sisarukset	43,5%	21,7%	26,1%	5,3%	3,4%	100,0%
Sisarukset * Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa Crosstabulation								
			Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	7	1	2	1	1	12
		% within Sisarukset	58,3%	8,3%	16,7%	8,3%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	99	27	23	12	6	167
		% within Sisarukset	59,3%	16,2%	13,8%	7,2%	3,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	19	5	3	0	1	28
		% within Sisarukset	67,9%	17,9%	10,7%	0,0%	3,6%	100,0%
Total		Count	125	33	28	13	8	207
		% within Sisarukset	60,4%	15,9%	13,5%	6,3%	3,9%	100,0%

Sisarukset * Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon Crosstabulation								
			Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	1	1	6	3	12
		% within Sisarukset	8,3%	8,3%	8,3%	50,0%	25,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	22	18	44	62	21	167
		% within Sisarukset	13,2%	10,8%	26,3%	37,1%	12,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	5	5	6	10	2	28
		% within Sisarukset	17,9%	17,9%	21,4%	35,7%	7,1%	100,0%
Total		Count	28	24	51	78	26	207
		% within Sisarukset	13,5%	11,6%	24,6%	37,7%	12,6%	100,0%
Sisarukset * Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta Crosstabulation								
			Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	0	0	2	6	4	12
		% within Sisarukset	0,0%	0,0%	16,7%	50,0%	33,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	2	6	16	65	78	167
		% within Sisarukset	1,2%	3,6%	9,6%	38,9%	46,7%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	0	2	12	13	28
		% within Sisarukset	3,6%	0,0%	7,1%	42,9%	46,4%	100,0%
Total		Count	3	6	20	83	95	207
		% within Sisarukset	1,4%	2,9%	9,7%	40,1%	45,9%	100,0%
Sisarukset * Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin Crosstabulation								
			Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	0	3	7	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	0,0%	25,0%	58,3%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	6	6	32	67	56	167
		% within Sisarukset	3,6%	3,6%	19,2%	40,1%	33,5%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	1	5	8	13	28
		% within Sisarukset	3,6%	3,6%	17,9%	28,6%	46,4%	100,0%
Total		Count	8	7	40	82	70	207
		% within Sisarukset	3,9%	3,4%	19,3%	39,6%	33,8%	100,0%

Sisarukset * Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen Crosstabulation								
			Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	0	8	2	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	0,0%	66,7%	16,7%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	12	23	57	48	27	167
		% within Sisarukset	7,2%	13,8%	34,1%	28,7%	16,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	1	14	8	4	28
		% within Sisarukset	3,6%	3,6%	50,0%	28,6%	14,3%	100,0%
Total		Count	14	24	79	58	32	207
		% within Sisarukset	6,8%	11,6%	38,2%	28,0%	15,5%	100,0%
Sisarukset * Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen Crosstabulation								
			Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	2	4	4	1	12
		% within Sisarukset	8,3%	16,7%	33,3%	33,3%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	13	29	53	38	34	167
		% within Sisarukset	7,8%	17,4%	31,7%	22,8%	20,4%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	0	7	9	8	4	28
		% within Sisarukset	0,0%	25,0%	32,1%	28,6%	14,3%	100,0%
Total		Count	14	38	66	50	39	207
		% within Sisarukset	6,8%	18,4%	31,9%	24,2%	18,8%	100,0%
Sisarukset * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	1	4	5	2	0	12
		% within Sisarukset	8,3%	33,3%	41,7%	16,7%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	42	28	67	27	3	167
		% within Sisarukset	25,1%	16,8%	40,1%	16,2%	1,8%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	4	6	16	2	0	28
		% within Sisarukset	14,3%	21,4%	57,1%	7,1%	0,0%	100,0%
Total		Count	47	38	88	31	3	207
		% within Sisarukset	22,7%	18,4%	42,5%	15,0%	1,4%	100,0%

Sisarukset * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	1	4	4	1	12
		% within Sisarukset	16,7%	8,3%	33,3%	33,3%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	21	19	47	58	22	167
		% within Sisarukset	12,6%	11,4%	28,1%	34,7%	13,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	2	5	8	10	3	28
		% within Sisarukset	7,1%	17,9%	28,6%	35,7%	10,7%	100,0%
Total		Count	25	25	59	72	26	207
		% within Sisarukset	12,1%	12,1%	28,5%	34,8%	12,6%	100,0%
Sisarukset * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	3	1	6	2	0	12
		% within Sisarukset	25,0%	8,3%	50,0%	16,7%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	52	35	52	21	7	167
		% within Sisarukset	31,1%	21,0%	31,1%	12,6%	4,2%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	4	7	13	3	1	28
		% within Sisarukset	14,3%	25,0%	46,4%	10,7%	3,6%	100,0%
Total		Count	59	43	71	26	8	207
		% within Sisarukset	28,5%	20,8%	34,3%	12,6%	3,9%	100,0%
Sisarukset * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	3	2	6	1	0	12
		% within Sisarukset	25,0%	16,7%	50,0%	8,3%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	50	36	55	17	9	167
		% within Sisarukset	29,9%	21,6%	32,9%	10,2%	5,4%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	4	7	15	1	1	28
		% within Sisarukset	14,3%	25,0%	53,6%	3,6%	3,6%	100,0%
Total		Count	57	45	76	19	10	207
		% within Sisarukset	27,5%	21,7%	36,7%	9,2%	4,8%	100,0%

Sisarukset * Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa Crosstabulation								
			Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	4	1	6	0	1	12
		% within Sisarukset	33,3%	8,3%	50,0%	0,0%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	56	37	57	12	5	167
		% within Sisarukset	33,5%	22,2%	34,1%	7,2%	3,0%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	5	5	11	7	0	28
		% within Sisarukset	17,9%	17,9%	39,3%	25,0%	0,0%	100,0%
Total		Count	65	43	74	19	6	207
		% within Sisarukset	31,4%	20,8%	35,7%	9,2%	2,9%	100,0%
Sisarukset * Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa Crosstabulation								
			Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	0	5	5	0	12
		% within Sisarukset	16,7%	0,0%	41,7%	41,7%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	13	29	45	59	21	167
		% within Sisarukset	7,8%	17,4%	26,9%	35,3%	12,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	2	7	9	5	5	28
		% within Sisarukset	7,1%	25,0%	32,1%	17,9%	17,9%	100,0%
Total		Count	17	36	59	69	26	207
		% within Sisarukset	8,2%	17,4%	28,5%	33,3%	12,6%	100,0%
Sisarukset * Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa Crosstabulation								
			Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	2	0	1	7	2	12
		% within Sisarukset	16,7%	0,0%	8,3%	58,3%	16,7%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	6	10	21	67	63	167
		% within Sisarukset	3,6%	6,0%	12,6%	40,1%	37,7%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	0	0	3	10	15	28
		% within Sisarukset	0,0%	0,0%	10,7%	35,7%	53,6%	100,0%
Total		Count	8	10	25	84	80	207
		% within Sisarukset	3,9%	4,8%	12,1%	40,6%	38,6%	100,0%

Sisarukset * Luokassani kilpaillaan paljon Crosstabulation								
			Luokassani kilpaillaan paljon					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	0	1	8	2	1	12
		% within Sisarukset	0,0%	8,3%	66,7%	16,7%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	8	30	54	44	31	167
		% within Sisarukset	4,8%	18,0%	32,3%	26,3%	18,6%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	1	8	7	7	5	28
		% within Sisarukset	3,6%	28,6%	25,0%	25,0%	17,9%	100,0%
Total		Count	9	39	69	53	37	207
		% within Sisarukset	4,3%	18,8%	33,3%	25,6%	17,9%	100,0%
Sisarukset * Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin Crosstabulation								
			Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	5	3	1	3	0	12
		% within Sisarukset	41,7%	25,0%	8,3%	25,0%	0,0%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	30	19	37	48	33	167
		% within Sisarukset	18,0%	11,4%	22,2%	28,7%	19,8%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	2	2	4	15	5	28
		% within Sisarukset	7,1%	7,1%	14,3%	53,6%	17,9%	100,0%
Total		Count	37	24	42	66	38	207
		% within Sisarukset	17,9%	11,6%	20,3%	31,9%	18,4%	100,0%
Sisarukset * Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa Crosstabulation								
			Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa					Total
			Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En osaa sanoa	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Sisarukset	ei sisaruksia	Count	3	1	3	4	1	12
		% within Sisarukset	25,0%	8,3%	25,0%	33,3%	8,3%	100,0%
	1-3 sisarusta	Count	17	10	40	48	52	167
		% within Sisarukset	10,2%	6,0%	24,0%	28,7%	31,1%	100,0%
	enemmän kuin kolme sisarusta	Count	2	1	4	15	6	28
		% within Sisarukset	7,1%	3,6%	14,3%	53,6%	21,4%	100,0%
Total		Count	22	12	47	67	59	207
		% within Sisarukset	10,6%	5,8%	22,7%	32,4%	28,5%	100,0%

Test Statistics ^{a,b}			
	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat	,838	3	,840
Käsitän kilpailuna: pelit	2,077	3	,557
Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen	2,216	3	,529
Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen	5,478	3	,140
Käsitän kilpailuna: tunti-ilanteet	6,860	3	,076
Olen kilpailuhenkinen	1,640	3	,650
Haluan aina voittaa	2,161	3	,540
Pidän kilpailemisesta koulussa	2,222	3	,528
Pidän kilpailemisesta liikunnassa	3,446	3	,328
Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa	6,438	3	,092
Pidän kilpailemisesta lukuaineissa	12,398	3	,006
Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa	5,119	3	,163
Kilpaileminen on haitallista	4,202	3	,241
Kilpaileminen on hyödyllistä	2,452	3	,484
Kilpaileminen motivoi hyviin suorituksiin	2,240	3	,524
Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa	,330	3	,954
Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa	2,422	3	,489
Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle	1,787	3	,618
Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin	,924	3	,820
Saan huomiota kun kilpailen	3,331	3	,343
Saan kavereita kun pärjään kilpailussa	6,730	3	,081
Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa	3,663	3	,300
Kilpaileminen on ärsyttävää	1,043	3	,791
Häviäminen harmittaa minua	2,658	3	,447
Suutun, jos en pärjää kilpailussa	2,039	3	,564
Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa	1,721	3	,632
Jännitän kilpailutilanteita	6,865	3	,076
Välttelen kilpailutilanteita	,590	3	,899
En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa	2,971	3	,396
Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa	6,607	3	,086
Haluan saada hyvää suorituksesta palkinnon	1,191	3	,755
Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta	11,987	3	,007
Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin	13,140	3	,004
Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen	2,066	3	,559
Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen	4,832	3	,185
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen	1,650	3	,648
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa	3,385	3	,336
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa	5,171	3	,160
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa	6,131	3	,105
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa	4,432	3	,218
Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa	2,681	3	,443

Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa	12,375	3	,006
Luokassani kilpaillaan paljon	3,466	3	,325
Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin	3,921	3	,270
Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa	4,571	3	,206
a. Kruskal Wallis Test			
b. Grouping Variable: Luokka			

Test Statistics ^{a,b}			
	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat	3,665	2	,160
Käsitän kilpailuna: pelit	3,848	2	,146
Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen	4,465	2	,107
Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen	2,087	2	,352
Käsitän kilpailuna: tunti-ilanteet	,284	2	,868
Olen kilpailuhenkinen	,167	2	,920
Haluan aina voittaa	3,409	2	,182
Pidän kilpailemisesta koulussa	,457	2	,796
Pidän kilpailemisesta liikunnassa	,001	2	,999
Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa	1,762	2	,414
Pidän kilpailemisesta lukuaineissa	,270	2	,874
Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa	9,877	2	,007
Kilpaileminen on haitallista	2,820	2	,244
Kilpaileminen on hyödyllistä	4,042	2	,133
Kilpaileminen motivoi hyvin suorituksiin	1,930	2	,381
Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa	2,230	2	,328
Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa	,234	2	,890
Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle	,494	2	,781
Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin	,458	2	,795
Saan huomiota kun kilpailen	,914	2	,633
Saan kavereita kun pärjään kilpailussa	1,128	2	,569
Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa	1,631	2	,442
Kilpaileminen on ärsyttävää	3,750	2	,153
Häviäminen harmittaa minua	8,944	2	,011
Suutun, jos en pärjää kilpailussa	5,531	2	,063
Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa	5,264	2	,072
Jännitän kilpailutilanteita	1,117	2	,572
Välttelen kilpailutilanteita	3,704	2	,157
En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa	5,933	2	,051
Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa	1,307	2	,520
Haluan saada hyvää suorituksesta palkinnon	3,983	2	,136
Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta	,624	2	,732
Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin	3,156	2	,206
Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen	,693	2	,707
Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen	,131	2	,937
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen	,148	2	,929
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa	,214	2	,898
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa	1,946	2	,378

Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa	,922	2	,631
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa	5,266	2	,072
Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa	,681	2	,712
Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa	5,575	2	,062
Luokassani kilpaillaan paljon	,449	2	,799
Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin	9,578	2	,008
Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa	3,843	2	,146
a. Kruskal Wallis Test			
b. Grouping Variable: Sisarukset			

Test Statistics ^a				
	Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arv sanat	4455,500	8460,500	-1,927	,054
Käsitän kilpailuna: pelit	5169,500	9174,500	-,203	,839
Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen	4573,500	8578,500	-1,683	,092
Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen	4487,000	8492,000	-1,983	,047
Käsitän kilpailuna: tunteilanteet	4350,000	8355,000	-2,217	,027
Olen kilpailuhenkinen	4760,500	8765,500	-1,220	,222
Haluan aina voittaa	4411,500	8416,500	-2,017	,044
Pidän kilpailemisesta koulussa	3928,500	7933,500	-3,217	,001
Pidän kilpailemisesta liikunnassa	3499,500	7504,500	-4,313	,000
Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa	4187,000	8192,000	-2,608	,009
Pidän kilpailemisesta lukuaineissa	4782,000	8787,000	-1,133	,257
Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa	4862,500	11883,500	-,940	,347
Kilpaileminen on haitallista	4917,500	11938,500	-,808	,419
Kilpaileminen on hyödyllistä	4147,000	8152,000	-2,721	,007
Kilpaileminen motivoi hyvin suorituksiin	4590,500	8595,500	-1,659	,097
Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa	5092,500	9097,500	-,387	,699
Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa	4535,500	11556,500	-1,956	,050
Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle	4467,000	8472,000	-1,941	,052
Kilpaileminen kannustaa parempiin suorituksiin	4952,000	8957,000	-,754	,451
Saan huomiota kun kilpaillen	4013,000	8018,000	-3,029	,002
Saan kavereita kun pärjään kilpailussa	3387,500	7392,500	-4,564	,000
Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa	5159,000	12180,000	-,223	,824
Kilpaileminen on ärsyttävää	4508,500	11529,500	-1,792	,073
Häviäminen harmittaa minua	5063,000	12084,000	-,453	,650
Suutun, jos en pärjää kilpailussa	5119,500	9124,500	-,328	,743
Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa	4718,500	11739,500	-1,302	,193
Jännitän kilpailutilanteita	3770,500	10791,500	-3,657	,000
Välttelen kilpailutilanteita	4064,000	11085,000	-2,893	,004
En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa	4425,500	8430,500	-2,051	,040
Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa	3717,000	7722,000	-4,089	,000
Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon	4927,000	8932,000	-,789	,430
Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta	4937,000	8942,000	-,804	,421
Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin	5168,500	12189,500	-,205	,838
Haluan, että minua kannustetaan kilpailmiseen	5249,000	9254,000	-,005	,996
Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailmiseen	5156,000	9161,000	-,230	,818
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen	5094,500	9099,500	-,386	,699
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen liikunnassa	4325,000	8330,000	-2,251	,024
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen matemaattisissa aineissa	4257,000	8262,000	-2,422	,015
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen lukuaineissa	5025,000	9030,000	-,553	,580
Opettajat kannustavat minua kilpailmiseen taito- ja taideaineissa	4817,500	8822,500	-1,063	,288

Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa	4451,000	11472,000	-1,942	,052
Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa	5161,500	9166,500	-,224	,822
Luokassani kilpaillaan paljon	4989,000	8994,000	-,636	,525
Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin	4164,000	8169,000	-2,620	,009
Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa	4935,000	8940,000	-,768	,442
a. Grouping Variable: Sukupuoli				

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Käsitän kilpailuna: koetilanteet ja arvosanat	132,31	399,030	,439	,877
Käsitän kilpailuna: pelit	131,09	407,317	,376	,878
Käsitän kilpailuna: koulukavereiden huomion saaminen	132,75	403,313	,427	,877
Käsitän kilpailuna: opettajan huomion saaminen	133,10	406,917	,436	,878
Käsitän kilpailuna: tunteilanteet	132,67	398,990	,502	,876
Olen kilpailuhenkinen	130,86	401,972	,519	,876
Haluan aina voittaa	131,49	392,562	,565	,875
Pidän kilpailemisesta koulussa	131,45	394,686	,582	,875
Pidän kilpailemisesta liikunnassa	131,00	399,830	,447	,877
Pidän kilpailemisesta matemaattisissa aineissa	132,59	397,933	,487	,876
Pidän kilpailemisesta lukuaineissa	132,32	399,463	,452	,877
Pidän kilpailemisesta taito- ja taideaineissa	132,31	400,283	,423	,877
Kilpaileminen on haitallista	132,48	440,600	-,367	,890
Kilpaileminen on hyödyllistä	131,15	403,403	,504	,877
Kilpaileminen motivoi hyvin suoriutuksiin	130,89	401,328	,544	,876
Minulle on tärkeää pärjätä kilpailussa	131,34	396,827	,599	,875
Haluan saada hyviä arvosanoja koulussa	130,35	416,985	,198	,881
Kilpaileminen saa minut hyvälle mielelle	131,34	403,450	,469	,877
Kilpaileminen kannustaa parempiin suoriutuksiin	130,93	403,854	,505	,877
Saan huomiota kun kilpailen	132,00	399,801	,514	,876
Saan kavereita kun pärjään kilpailussa	132,60	400,163	,476	,877
Saan palkinnon kun pärjään kilpailussa	132,04	402,532	,436	,877
Kilpaileminen on ärsyttävää	132,28	442,271	-,384	,891
Häviäminen harmittaa minua	131,67	402,163	,398	,878
Suutun, jos en pärjää kilpailussa	132,77	401,196	,433	,877
Tulen surulliseksi, jos en pärjää kilpailussa	132,63	403,243	,404	,878
Jännitän kilpailutilanteita	131,60	418,784	,078	,883
Välttelen kilpailutilanteita	132,59	438,670	-,319	,890
En saa arvostusta, jos en pärjää kilpailussa	132,79	414,864	,178	,881

Kaverit pilkkaavat, jos en pärjää kilpailussa	133,05	412,798	,216	,881
Haluan saada hyvästä suorituksesta palkinnon	131,58	406,943	,318	,879
Haluan parantaa omaa suoritustani joka kerta	130,57	407,839	,447	,878
Harjoittelen, jotta pärjäisin paremmin	130,86	406,729	,402	,878
Haluan, että minua kannustetaan kilpailemiseen	131,49	403,795	,439	,877
Vanhempani / Huoltajani kannustavat minua kilpailemiseen	131,53	403,357	,412	,878
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen	132,29	405,914	,405	,878
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen liikunnassa	131,59	402,913	,415	,878
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen matemaattisissa aineissa	132,40	405,707	,371	,878
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen lukuaineissa	132,41	405,563	,379	,878
Opettajat kannustavat minua kilpailemiseen taito- ja taideaineissa	132,51	405,280	,398	,878
Opettajat järjestävät kilpailutilanteita luokassa	131,58	408,604	,310	,879
Kilpailen, vaikka en olisi parhaiden joukossa	130,77	415,225	,187	,881
Luokassani kilpaillaan paljon	131,49	415,406	,165	,882
Haluan osallistua koulujen välisiin kilpailuihin	131,61	397,345	,459	,877
Haluan menestyä koulujen välisissä kilpailuissa	131,20	398,599	,479	,876

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,881	45

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	207	100,0
	Excluded ^a	0	0,0
	Total	207	100,0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			